

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗

1152 160 6
หนังสือพิมพ์
สำนักงาน

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๘

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	๑
ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมือง กับข้าราชการประจำ ในระบอบประชาธิปไตย	๔
ข้าราชการครู	๑๒
การประเมินค่าของงาน	๒๖
ใหม่ ๆ ในราชการ	๓๑
กฎหมายและระเบียบใหม่	๔๐
ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	๕๐
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ	๖๐
ชีวิตข้าราชการบ้านนอก บางคน	๗๓
ใช้ใบราชการเท่านั้น	๘๐
ท้ายเล่ม	๘๘

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
- เพื่อเผยแพร่แนวคิดในทางปฏิบัติราชการ
- เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ท่านสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน บัญชีหักล้าง หรือปัญหาอื่น ๆ โปรดส่งคำขอร้องไปที่ "บรรณาธิการวารสาร" นี้

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๕ บาท

สมาชิก ปีละ ๔๕ บาท รวมค่าส่ง

ขอกรณณ์ผู้จัดการวารสารข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ. ถนนเพลินใจ

โทร. ๘๑๘๕๕๑ หรือ ๘๑๖๓๓๑-๓๑ ๓๕

พิมพ์ที่โรงพิมพ์กรรณิการ์ กรุงเทพมหานคร

นางจำรัส อ่องจรัส ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ที่ปรึกษา

พันเอก จินตนา

ณ สงขลา

นายประวิทย์

ณ นคร

นายโสวัจ

สุจริตกุล

บรรณาธิการ

นายสมสละ

จระพันธ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายจระพงษ์

สวายุวิโรจน์

นายสุธี

สุทธิสมบูรณ์

กองบรรณาธิการ

นายวรเทพ

สวัสดิ์

นายเกียรติสม

กลิ่นสุวรรณ

นายอดุล

จันทร์ศักดิ์

นายสีมา

สีมานันท์

นายสมศักดิ์

ศุภะรัชฎ์เทศ

นายณรงค์

นุกุลการ

ผู้จัดการ

เรือเอก ผจง

กนกเฉลิม

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายสมพงษ์

ศรีวิมล

ม.ร.ว. ชัยรัช

ศรีรัช

นายจระพงษ์

สวายุวิโรจน์

บทบรรณาธิการ

เนื่องในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ คณะผู้จัดทำวารสารข้าราชการพลเรือน ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย จงดลบันดาลให้ท่านสมาชิก และท่านผู้อ่านวารสารข้าราชการพลเรือน จงประสบความสุข ความเจริญ และก้าวหน้าในหน้าที่การงานยิ่งขึ้นไป

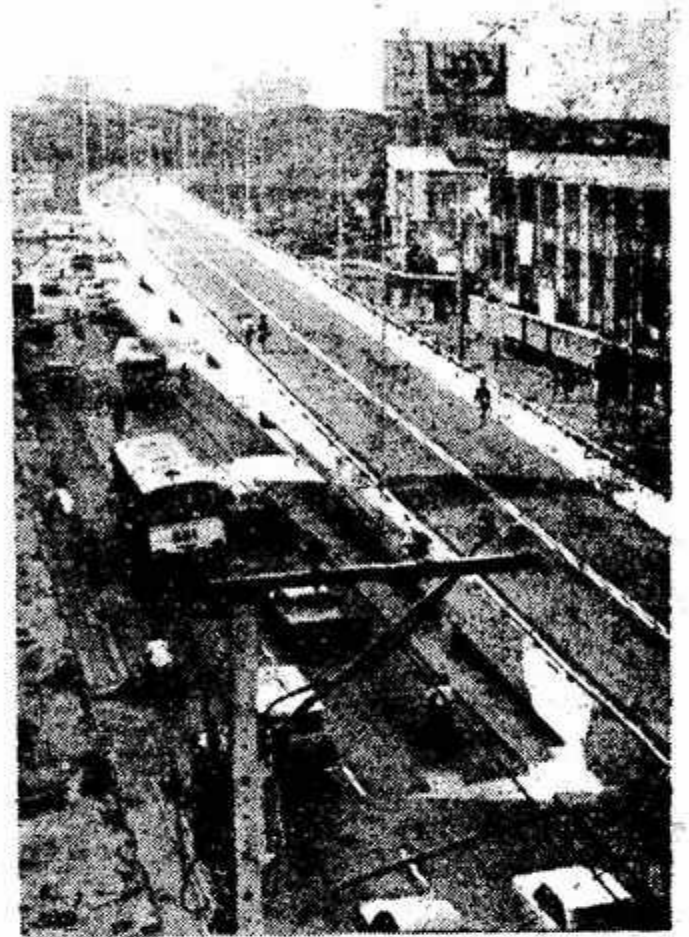
ในรอบปีที่แล้วมาเรื่องที่สำคัญยิ่งเรื่องหนึ่งที่ควรบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ของการบริหารราชการพลเรือน ก็คงจะได้แก่การที่ ก.พ. ได้นำระบบจำแนกตำแหน่ง หรือที่เรียกกันว่าระบบ พ.ช. มาใช้ในราชการพลเรือน แทนระบบชั้นยศ ซึ่งได้ใช้กันมาเป็นเวลา ๔๐ ปีกว่าแล้ว การนำระบบ พ.ช. มาใช้นั้นถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปหรือการปฏิวัติการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนครั้งสำคัญยิ่ง ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนถึงระบบการบริหารงานและชีวิตการทำงาน ของข้าราชการพลเรือนนับจำนวนแสนคน จึงถือได้ว่าเป็นเรื่องใหญ่ และเป็นที่น่าสนใจกันอยู่ทั่วไป ถึงกับได้มีการเสนอเป็นกฎหมายเข้าสภาผู้แทนราษฎรให้ยกเลิกระบบนี้เสีย ดังเป็นบททราบกันอยู่แล้ว

สาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงจากระบบชั้นยศเดิมมาเป็นระบบ พ.ช. นั้นมีอยู่หลายประการด้วยกัน แต่ที่เป็นจุดโต้แย้ง และมีข้อร้องเรียนจากข้าราชการมากที่สุดนั้นก็คงจะได้แก่การจัดระดับตำแหน่ง ซึ่ง ก.พ. ถือตามลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงานในตำแหน่งเป็นหลักในการกำหนด และปรากฏว่าข้าราชการซึ่งแต่เดิมมามีชั้นยศเท่ากัน แต่เมื่อใช้ระบบใหม่นี้แล้วอาจจะอยู่ใน ระดับตำแหน่งที่ต่างกันก็ได้ ดังนั้นสิทธิและประโยชน์ที่โต้แย้งกันในเบื้องต้น ของข้าราชการ ก็อยู่ที่ การจัด ระดับ ตำแหน่ง ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาสามัญที่ทุกคนก็อยากได้ระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในราชการ

ปัญหา ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อในขณะนี้จึงเป็นเรื่องของการจัดระดับตำแหน่งที่ ก.พ. ได้ดำเนินการไปแล้วว่าเป็นธรรมและถูกต้องแค่ไหน การตราค่าตำแหน่ง หรือ การจัด ระดับ ตำแหน่งโดย ถือหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นหลักนั้น เป็นหลักที่ยอมรับ

กันในการบริหารงานบุคคลสมัยใหม่แล้วว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะกำหนดเงินเดือนค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ปฏิบัติงาน แต่ก็เป็นเทคนิคที่ยากและละเอียดอ่อนอยู่มาก ดังนั้นการพิจารณากำหนดตำแหน่งว่าจะสูงต่ำแค่ไหนโดยอิงงานเป็นหลักนั้น จำเป็นต้องใช้ผู้วิเคราะห์งาน ทั่วความชำนาญ เข้าใจงาน และต้องมีมาตรฐานการกำหนดระดับตำแหน่งไว้เป็นเครื่องมื่ออย่างชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็ตามข้อผิดพลาดในการวิเคราะห์ตำแหน่ง ย่อมจะต้องมีขึ้นได้ เมื่อมีจำนวน ตำแหน่งที่จะวิเคราะห์ นับจำนวน และระยะเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้อย่างจำกัด ดังที่ ก.พ. ได้ดำเนินการไปแล้ว และก็เป็นที่ยอมรับกันว่ายังมีข้อผิดพลาดอยู่ ซึ่งขณะนั้นทาง ก.พ. ได้แก้ปัญหาโดยเปิดโอกาสให้กรมต่างๆ ได้อุทธรณ์เกี่ยวกับระดับตำแหน่ง เพื่อจะได้พิจารณาทบทวนเสียใหม่ให้ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งก็ปรากฏว่าได้มีกรมต่างๆ ได้ขออุทธรณ์ไปแล้วเป็นจำนวนมาก และ ก.พ. ได้พิจารณาดำเนินการให้เป็นการเร่งด่วนอยู่

อย่างไรก็ตามถ้าจะพิจารณากันอย่างแท้จริงถึงจุดประสงค์ที่สำคัญของการนำระบบ พี.ซี. มาใช้ในการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนโดยส่วนรวมแล้ว การจำแนกตำแหน่งนั้นมิได้อยู่แต่เพียงการจัดระดับตำแหน่งให้ถูกต้องหรือให้เป็นที่พอใจแก่ข้าราชการเพียงประการเดียวเท่านั้น แต่ยังมีประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลอีกหลายประการ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง การกำหนด ตำแหน่ง และ การใช้คนให้เหมาะสมกับงาน วิธีการจำแนกตำแหน่ง ซึ่งเริ่มตั้งแต่การจัดตำแหน่งโดยแยกออกเป็นสายงานตามประเภทของงาน และตามลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบ การกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งไว้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับหน้าที่การงานและ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งต่างๆ ไว้ให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องความสับสนเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งและช่วยให้ใช้คนได้ตรงกับงานตรงตามคุณสมบัติและเงื่อนไขของตำแหน่งที่วางไว้ หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานกำหนด

ตำแหน่งนั้นอย่างน้อยก็จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องการ
ปิดสวาท ความรับผิดชอบของข้าราชการไปได้บ้าง
และอาจจะช่วยเป็นแนวทางให้ผู้บังคับบัญชาได้ใช้
ในการมอบหมายงาน

แต่เดิมนั้นความสับสนในเรื่องการใช้คนให้
ตรงกับงานในราชการพลเรือนเรานั้นมีอยู่มาก ดัง
ตัวอย่างที่คงเคยเห็นกันอยู่แล้ว เช่น แพทย์
พยาบาล หรือนักวิชาการ ไปทำงานด้านธุรการ
ทำงานการเงิน และบัญชี เป็นต้น มิได้ปฏิบัติ
หน้าที่ตามสายงานที่ตนเล่าเรียนมา อันถือได้ว่า
เป็นการสูญเปล่าในทางวิชาการเป็นอย่างมาก การ
ที่เป็นอย่างนั้น ก็อาจเป็นเพราะยังมิได้มีการแยก
ตำแหน่งหน้าที่การงานกันให้ชัดเจน และทางก้ำ
หน้าในแต่ละสายอาชีพ ก็ยังไม่ได้กำหนดไว้ ให้ถัด
เทียมและเป็นธรรมกัน ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งมอง
ไม่เห็นทางก้าวหน้าในสายอาชีพของตน เป็นต้น
ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้หากไม่แก้ไขแล้วในที่สุดราช
การก็จะเข้าทำนองเช้าสามเย็นสาม ขาดผู้ชำนาญ
งานที่แท้จริง การปฏิบัติงานจะไม่มีประสิทธิภาพ
จึงน่าจะถึงเวลาแล้วที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการ
พลเรือนเสียใหม่ ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาเมื่อมีการ
เปลี่ยนแปลงและนำของใหม่ ๆ มาใช้ ก็ย่อมจะเกิด
ความไม่แน่ใจ ไม่พอใจ และเกิดการต่อต้านบ้าง
โดยเฉพาะ เมื่อมีการได้เปรียบ เสียเปรียบในเรื่อง
ประโยชน์ของแต่ละคน อย่างไรก็ตามหากพิจารณา
กันในส่วนรวมและด้วยความเป็นธรรมแล้ว
ระบบใหม่นั้นก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหาร
ราชการพลเรือนอยู่มาก.

ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมือง กับข้าราชการประจำ ในระบบอบประชาธิปไตย

การบริหารงานในระบบประชาธิปไตย

การบริหารราชการตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยบุคคล ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งได้แก่ผู้กำหนดนโยบายการบริหารงาน กับอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการตามนโยบาย สำหรับฝ่ายที่กำหนดนโยบายนั้นจะต้องทราบความต้องการของส่วนรวม เพื่อให้นโยบายที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว จึงควรต้องให้ส่วนรวมวินิจฉัยว่าผู้สมควรได้รับความไว้วางใจให้กำหนดนโยบายแทนได้หรือไม่ ดังนั้นตราบใดที่ผู้กำหนดนโยบายยังสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมได้ ก็ยังอาจทำหน้าที่ดังกล่าวต่อไป แต่เมื่อใดไม่สามารถสนองความต้องการของส่วนรวมหรือไม่ทราบว่าส่วนรวมต้องการอะไร ก็อาจต้องให้ผู้อื่นมารับภาระหน้าที่แทน การเข้ามาและการออกไปของบุคคลชุดหนึ่งขึ้นอยู่กับวิถีทางการเมือง จึงอาจเรียกฝ่ายนี้ว่า ข้าราชการการเมือง ซึ่งหมายถึงคณะรัฐมนตรีเป็นสำคัญ ส่วนผู้ปฏิบัติการเป็นผู้รับนโยบายมาปฏิบัติให้บังเกิดผลดีตามเป้าหมายโดยมีประสิทธิภาพที่สุดเท่าที่จะพึงกระทำได้ บุคคลฝ่ายนี้จึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ความสา-

มารดและความเชี่ยวชาญในงานสาขาต่างๆ อย่าง
มาก ต้องการความต่อเนื่องในการทำงานเพื่อให้เกิด
ความชำนาญงานและบังเกิดผลดีต่อส่วนรวมดังนั้น
จึงได้รับความสนับสนุนให้มีความมั่นคงในการทำงาน
และเนื่องจากบุคคลฝ่ายนี้เป็นฝ่ายปฏิบัติการตาม
นโยบาย ไม่ว่าจะนโยบายจะเปลี่ยนแปลงไปเช่นใด
จะต้องปฏิบัติการให้บังเกิดผลดีที่สุดโดยตลอด จึง
ไม่ควรมีความโน้มเอียงที่จะเป็นพวกหนึ่งพวกใด
จะต้องทำตัวเป็นกลางตลอดเวลา และไม่ต้อง
เปลี่ยนแปลงไปตามวิถีทางการเมือง กฎเกณฑ์ที่นำ
มาใช้กับบุคคลกลุ่มนี้เกี่ยวกับการเข้าออกและความ
ก้าวหน้าในงานจึงควรยึดถือแนวทางของระบบคุณ
ธรรม จึงอาจเรียกฝ่ายนี้ว่าข้าราชการประจำ

ลักษณะดังกล่าว ข้าราชการประจำจะแยก
จากข้าราชการการเมืองเด็ดขาดและมีความสัมพันธ์
กันในฐานะเป็นเครื่องมือที่จะปฏิบัติการให้เป็นไป
ตามความประสงค์ของฝ่ายการเมืองเท่านั้น และ
ความประสงค์นั้นจะต้องจำกัดอยู่ภายในกรอบของ
“นโยบาย” ฝ่ายการเมืองจะต้องยอมรับ และไม่
ก้าวท้าวในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่าย
ประจำ แต่ในขณะเดียวกันฝ่ายการเมืองจะต้องอยู่
ในฐานะที่เข้มแข็งพอที่จะควบคุมฝ่ายประจำให้ปฏิบัติ
งานภายในขอบเขตอำนาจของตนตามกฎหมาย
ระบอบประชาธิปไตย ฝ่ายข้าราชการประจำก็ต้อง
เรียนรู้ที่จะไม่ก้าวท้าวเข้าไปในกิจการฝ่ายการเมือง

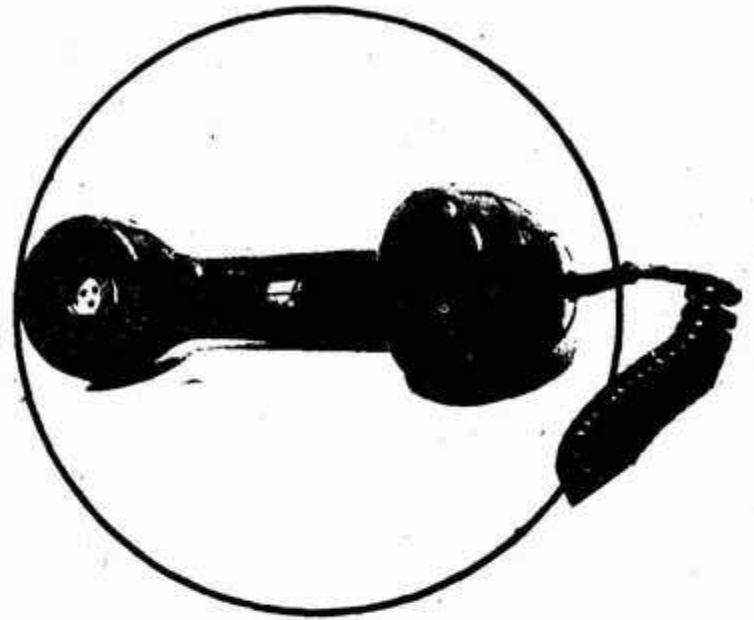
หรืออีกนัยหนึ่ง ข้าราชการประจำจะต้อง
เด็กมีตัวไม่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายหรือ

แสวงหาผลประโยชน์และอำนาจด้วยวิถีทางการเมือง
และในทางกลับกัน ฝ่ายการเมืองก็ต้องเรียนรู้ที่จะ
ไม่ใช้อำนาจและให้อำนาจแก่ฝ่ายประจำด้วย
วิถีทางการเมืองเช่นกัน

การปฏิบัติงานของข้าราชการประจำตาม
ระบอบประชาธิปไตยจะต้องรักษาความยุติธรรม
และหลักเล็งการกระทำใดๆ ที่จะให้ประชาชน
คนใดหรือกลุ่มใดได้รับอภิสิทธิ์ ข้าราชการประจำ
จะต้องไม่อยู่ในอาณัติของกลุ่มใดหรือผู้หนึ่งผู้ใด
โดยเฉพาะ

การบริหารงานจะราบรื่นและได้ผลเพียงใด
ย่อมขึ้นอยู่กับข้าราชการประจำมีความเคารพในสิทธิ
และประโยชน์ของประชาชนรวมทั้งปกป้องรักษา
ประโยชน์ของส่วนรวมเพียงใด นอกจากนั้นยัง
ต้องเคารพในสิทธิของผู้ซึ่งประชาชนได้มอบหมาย
ให้เป็นตัวแทนในการกำหนดว่าสิ่งใด คือผล
ประโยชน์ของส่วนรวมด้วย ความเคารพและการ
ยอมรับดังกล่าวนี้จะต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ
ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขจำเป็นขอหนึ่งที่จะให้การบริหาร
ตามระบอบประชาธิปไตยดำรงอยู่ได้ และแตกต่าง
จากระบบอื่น ดังนั้น ข้าราชการประจำจะต้องไม่
เข้าไปเกี่ยวข้องในผลประโยชน์ทางการเมืองของ
ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จะต้องรักษาความเป็นกลางและ
รับใช้ระบบการเมืองใดๆ ที่ได้รับมอบหมายจาก
ประชาชนด้วยความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีวินัย
มีเหตุผล และจะต้องละเว้นการใช้อำนาจหน้าที่ใน
ทางมิชอบ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์อันมิควรได้

เงื่อนไขสำคัญที่สุดสำหรับการบริหารงานตามระบอบประชาธิปไตย ก็คือทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องอยู่ในฐานะที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเต็มใจที่จะจำกัดตนเองอยู่ในบทบาทดังกล่าว และจะต้องอยู่ในฐานะที่ควบคุมอีกฝ่ายหนึ่งให้เคารพในหลักการที่กำหนดไว้ด้วย หากฝ่ายใดละเมิดกฎเกณฑ์ดังกล่าว หรือไม่อาจควบคุมอีกฝ่ายหนึ่งให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์แล้ว การบริหารงานในรูปแบบที่พึงประสงค์ตามระบอบประชาธิปไตยย่อมสัมฤทธิ์ผลได้ยาก

ข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำ

เท่าที่ผ่านมามีปรากฏว่า สภาพการบริหารราชการและความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำมิได้มีลักษณะใกล้เคียงภาพพจน์ดังได้กล่าวมาแล้วเลย ยังมีความสับสนก้าวก่ายอำนาจหน้าที่ซึ่งกันและกันจนเกินขอบเขตเป็นเหตุให้การบริหารราชการไม่ประสพผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร หลายคนจึงลงความเห็นว่า ควรแก้ไขโดยการแยกข้าราชการทั้งสองฝ่ายออกจากกันอย่างเด็ดขาด ซึ่งคงหมายความว่าในส่วนใหญ่แล้วผู้ที่จะเป็นข้าราชการการเมืองจะต้องไม่เป็นข้าราชการประจำ และในทางกลับกันผู้จะมีฐานะเป็นข้าราชการประจำจะต้องไม่มีฐานะเป็นข้าราชการ

การเมืองพร้อมกันด้วย จุดมุ่งหมายที่สำคัญของข้อเสนอ ก็เพื่อสร้างให้ข้าราชการประจำ “เป็นกลางทางการเมือง”

อย่างไรก็ตาม น่าจะยังมีความเข้าใจไขว้เขวในความหมายของ “ความเป็นกลางทางการเมือง” อยู่บ้าง เพราะการแยกข้าราชการประจำออกจากข้าราชการการเมือง เพื่อให้เกิดความเป็นกลางนั้น อาจไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะวางหลักเกณฑ์หรือแม้แต่เพียงวางหลักเกณฑ์ไว้ได้ชัดเจน อย่างที่เข้าใจกันทั่วไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การแยกข้าราชการประจำออกจากข้าราชการการเมือง มิได้หมายความว่าบุคคลสองฝ่ายนี้จะติดต่อเกี่ยวของและประสานงานกัน ไม่ได้อีกเลย ตรงกันข้ามถ้าจะให้การบริหารงานประสพผลสำเร็จ ทั้งสองฝ่ายกลับจำเป็นต้องประสานสัมพันธ์กันใกล้ชิด และเข้าใจซึ่งกันและ

กันคยงชนทงน โดยมกตักากำหนดขอบเขต และ
วิธีการในการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเอาไว้

มีเหตุผลสนับสนุนบางประการที่อาจอธิบาย
ให้เห็นได้ว่า ความเป็นกลางทางการเมืองย่อมมิได้
หมายความว่าไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง กล่าวคือ
ข้าราชการประจำซึ่งเป็นฝ่ายต้องสร้างความสำเร็จให้
แก่นโยบายย่อมจำเป็นต้องสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการ
เมืองเพื่อให้กระจำงชดในเป้าหมายและนโยบาย
การรับนโยบายมาปฏิบัติ ให้บังเกิดผลดีจำเป็นต้อง
ใช้วิจารณ์ในการตีความตัดสินใจข้อขัดข้อง
ที่เกี่ยวกับนโยบายอยู่มาก ข้าราชการประจำโดยเฉพาะระดับสูงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบในการตัด

สินใจในเรื่องที่มีผลเป็นนโยบายไปให้ข้าราชการการ
เมืองทุกกรมได้ และเกือบจะถือได้ว่าข้าราชการ
ประจำไม่น้อยจะต้องตัดสินใจด้วยอย่างหลัก
เลียงไม่ได้

อีกประการหนึ่ง แม้จะเชื่อกันว่าข้าราชการ
ประจำกับข้าราชการการเมืองจะต้องแยกจากกัน
เด็ดขาดซึ่งอาจหมายความว่ากฎหมายมีบท
บัญญัติห้ามบุคคลใดเป็นข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำในขณะเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติ
ทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่าง
ใกล้ชิดในฐานะที่ข้าราชการประจำเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในงานสาขาต่างๆ และได้สร้างสมความรอบรู้ใน
สภาพแวดล้อมของงาน เป็นที่รวมข้อมูลทั้งปวงอัน
เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์และกำหนดทางเลือก
ในนโยบาย ย่อมมีค่าอย่างยิ่งต่อฝ่ายการเมืองที่จะ
รับฟังความคิดเห็นและคำปรึกษาแนะนำ นับว่า
ข้าราชการประจำย่อมมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย
เพราะข้าราชการประจำเป็นผู้และนำไป
ปฏิบัติให้บังเกิดผลอีกทั้งเป็นผู้ใกล้ชิดที่สามารถ
ทราบความต้องการของประชาชนผู้รับบริการได้เป็น
อย่างดี ดังนั้น หากข้าราชการประจำเป็นเพียงผู้รับ
นโยบายมาปฏิบัติ ฝ่ายการเมืองย่อมขาดข้อมูล และ
ความต้องการของประชาชนที่จะกำหนดนโยบายให้
เหมาะสม และฝ่ายประจำไม่อาจนำบริการให้ถึงมือ
ประชาชนอย่างถูกต้อง และเป็นที่น่าพอใจได้อีก

กัสนะหนึ่ง การที่ข้าราชการประจำมีข้อมูลและ
ความเชี่ยวชาญรอบรู้งานนี้ ข้อมช่วยป้องกันมิให้
ข้าราชการการเมืองตัดสินใจตามใจชอบ และ
ขาดเหตุผล ทั้งนี้ ในฐานะที่ข้าราชการประจำเป็นผู้
จัดการ และผู้บริหารกระบวนการต่างๆ จึงมีส่วน
ช่วยกลั่นกรองทางเลือกที่มีอยู่หลายทางให้เหลือ
น้อยลง ด้วยการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสียของ
ทางเลือกเหล่านั้น หรือหากทางเลือกที่จะนำไปสู่
นโยบายแต่ละทางมีขอบเขตไม่ชัดเจน ก็อาจ
กำหนดให้กระชั้นขึ้นเพื่อความถูกต้องเหมาะสมใน
การตัดสินใจของฝ่ายการเมือง

ในบางกรณี ข้าราชการประจำอาจต้อง
พยากรณ์หรือคาดการณ์ล่วงหน้าถึงวิถีทางในการตัดสินใจ
นโยบายแล้วหาทางทำความเข้าใจเพื่อความเห็น
ชอบเบื้องต้นจากฝ่ายการเมืองผู้ตัดสินใจนโยบายเสีย
ก่อนเพื่อป้องกันมิให้ประเด็นที่จะตัดสินใจเปลี่ยนแปลงรูปไป
ตามบรรยากาศทางการเมืองและอาจไม่สัมฤทธิ์ผล
ตามที่มุ่งหมายไว้ สาเหตุที่ทำให้เกิดลักษณะเช่นนี้
นอกจากบรรยากาศทางการเมืองแล้ว ยังอาจเป็น
เพราะผู้ตัดสินใจไม่มีความรู้เพียงพอในเรื่องนั้นก็ได้
จึงเป็นความรับผิดชอบของข้าราชการประจำเหมือนกัน
ที่จะต้องคาดการณ์และดำเนินการตามสมควร

ความรับผิดชอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง
ของข้าราชการประจำก็คือ หากปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
เป็นปัญหาที่กว้างขวางและซับซ้อน ข้าราชการ
ประจำจะต้องย่อปัญหาหนักให้เล็กลง หรือกระจาย
เป็นหลายปัญหาที่ชัดเจนแล้วบอให้ฝ่ายการเมือง

ตัดสินใจกำหนดนโยบาย ทั้งยังต้องทำในกาละที่
เหมาะสมอีกด้วย

จากพฤติกรรมกรรมการบริหารงานดังกล่าว จะ
เห็นได้ชัดว่า ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมือง
กับข้าราชการประจำนั้น เป็นความสัมพันธ์ที่
เสนอและสนองซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย มิใช่
ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นฝ่ายส่งการ และอีกฝ่ายหนึ่ง
รับคำสั่งเสมอไป กล่าวคือฝ่ายการเมืองทำหน้าที่
ทั้งในการส่งการ และรับข้อเสนอแนะด้วย ใน
ขณะที่ฝ่ายประจำทำทั้งการรับคำสั่งมาปฏิบัติการ
และให้คำแนะนำด้วยเช่นเดียวกัน จึงมิใช่เป็นการ
แยกจากกันเด็ดขาด หรือแม้จะประสงค์ให้แยก
เด็ดขาดเช่นนั้น ก็ไม่อาจกระทำได้ในรูปการบริหาร
งานของรัฐบาลซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางและสลับซับซ้อน
เช่นนี้

ดังนั้น จึงพิจารณาได้ว่า การจะวางระบบ
การบริหารราชการในระดับประเทศ ตลอดจน
กฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่จะออกมาบังคับใช้
จะต้องตระหนักในกลไกการบริหารและพฤติกรรม
ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำ
โดยต้องวางกติกาในสภาพที่เหมาะสมและเป็นไปได้
มิใช่วางกฎเกณฑ์ที่ผันแปรตามใจคนเกินไป

ความสัมพันธ์ตามกฎหมาย

กฎหมายที่ได้บัญญัติถึงฐานะ และความ
สัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมืองกับข้าราชการ
ประจำ ในขณานี้อยู่ ๓ ฉบับด้วยกัน คือ ประมวล
ของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน

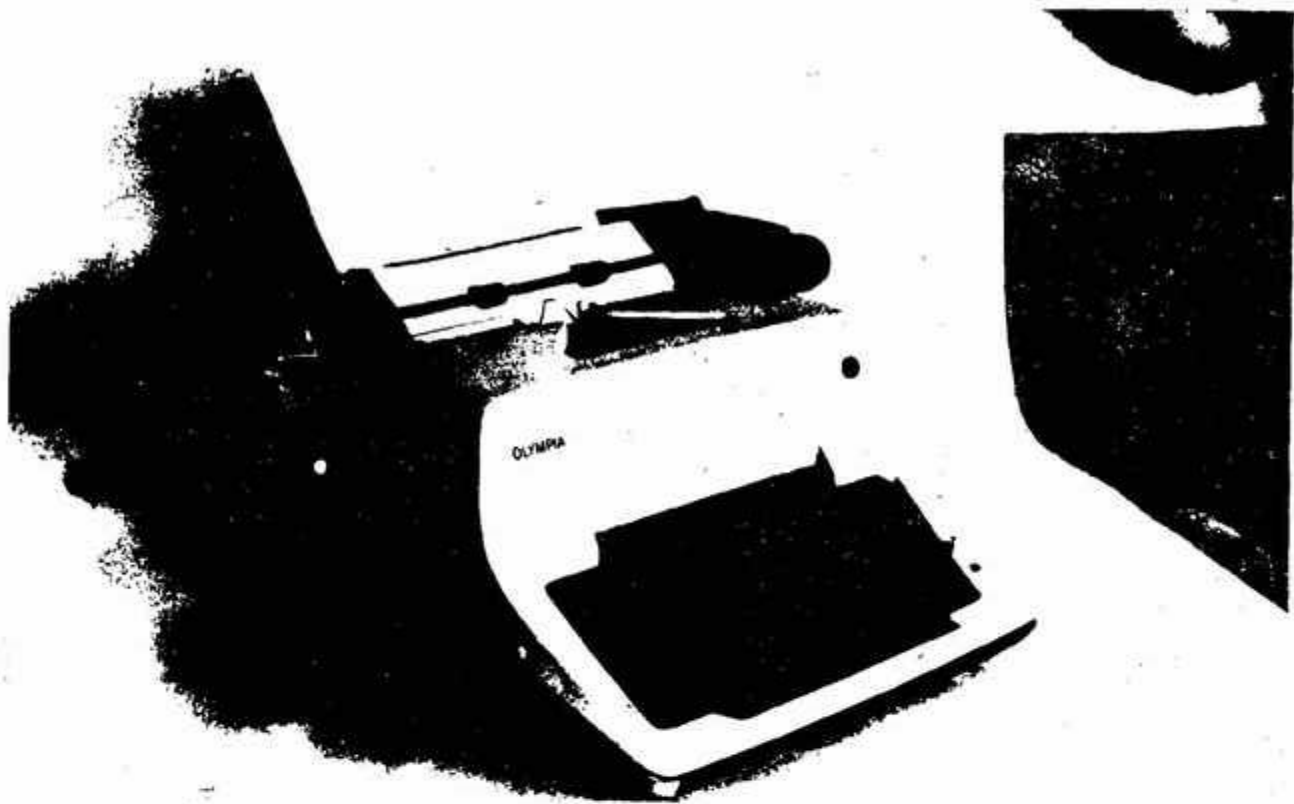

พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราช
บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘
กฎหมายทั้ง ๓ ฉบับนี้ยอมรับและตระหนักในแนว
ความคิดและพฤติกรรมการบริหารงาน และความ
สัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำ
ตามแนวทฤษฎีมาแล้วข้างต้น ดังนี้

๑. การแยกตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองออกจากข้าราชการประจำ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการการเมือง และ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดมิให้บุคคลใดดำรงตำแหน่งทางการเมือง กับตำแหน่งข้าราชการประจำในขณะเดียวกัน ข้อกำหนดนี้นับเป็นมาตรการพื้นฐานที่จะจัดระบบทางการเมืองกับฝ่ายประจำมิให้ก้าวข้าม และมีอิทธิพลเหนือกันโดยไม่มีขอบเขต เพราะการที่บุคคลคนเดียวกันดำรงตำแหน่ง

ทั้ง ๒ ทาง ข้อมไม่มีหลักประกันใดที่จะสร้างบทบาทและหน้าที่ที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นได้ นับว่าเป็น] มาตรการที่ชอบและสอดคล้องกับหลักการบริหารงานที่ดี

๒. อำนาจในการสั่งการและการประสานงาน แม้จะมีการแยกตัวบุคคลออกจากกันแล้ว ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการบริหารราชการแผ่นดิน ได้วางหลักความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำไว้ว่า ฝ่ายบริหารซึ่งได้รับมอบหมายจากประชาชนด้วยวิถีทางการเมือง ให้เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารประเทศ โดยมีข้าราชการประจำเป็นจกกลสำคัญ ข้อมมีอำนาจในการสั่งการใดๆ ทั้งในเรื่องการปฏิบัติงานของหน่วยราชการในสังกัดและของข้าราชการทุกตำแหน่ง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลได้ กล่าวคือ

นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจกำกับ สั่งการ ยับยั้ง สอบสวน การปฏิบัติงานของราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งยกเว้นอำนาจสั่งให้ข้าราชการมาสำรองราชการ ในสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ หรือจะแต่งตั้งข้าราชการส่วนราชการหนึ่งไปดำรงตำแหน่งอีกส่วนราชการหนึ่งก็ได้ (โปรดดูข้อ ๕)

นายกรัฐมนตรีในฐานะเจ้ากระทรวงของสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งหมด อีกทั้งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งหมดด้วย (โปรดดูข้อ ๘) เช่นเดียวกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างๆ ก็เป็นผู้บังคับบัญชา

ของข้าราชการในกระทรวงนั้น มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงาน สั่งการและดำเนินการใดๆ ให้ราชการของกระทรวงนั้นบรรลุเป้าหมายตามนโยบายรัฐบาล (โปรดดูข้อ ๒๑)

จะเห็นได้ว่า แม้จะมีการแยกตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ออกจากข้าราชการประจำแล้วก็ตาม แต่ข้าราชการการเมืองยังคงเป็นผู้รับผิดชอบนโยบาย การบริหารงานและมีอำนาจสั่งการทั้งหลายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด อีกทั้งยังเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการทั้งหลายอีกด้วย นอกจากนี้ กฎหมายยังให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีที่จะแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งต่างกระทรวง ทบวงกรม ได้อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน และให้ทางราชการได้ข้าราชการที่มีความรู้ความ

สามารถ ซึ่งอาจอยู่ในหน่วยงานแห่งหนึ่ง มาปฏิบัติ
งานในหน่วยงานที่เหมาะสมมากกว่าได้

๓. อำนาจในการให้คุณให้โทษ นอก
เหนือจากการแต่งตั้งข้าราชการ หรือสั่งให้ข้าราชการ
ไปช่วยราชการ ซึ่งกฎหมายให้อำนาจแก่นายก
รัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลแล้ว พ.ร.บ. ระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
เป็นผู้สั่งบรรจุแต่งตั้งและให้คุณให้โทษข้าราชการผู้
ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๑ หรือที่เทียบเท่าปลัด
กระทรวงได้ สำหรับตำแหน่งในระดับ ๑๐ หรือ
เทียบเท่าอธิบดี ให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้มีอำนาจสั่ง
บรรจุโดยให้เสนอชื่อต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด รายงาน
ต่อนายกรัฐมนตรี แล้วนำความกราบบังคมทูลเพื่อ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าระดับ ๑๐
กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวง
และอธิบดีที่จะให้คุณให้โทษแยกจากฝ่ายการเมือง

การ ที่กฎหมายกำหนดให้ฝ่ายการเมืองมี
อำนาจให้คุณให้โทษ เฉพาะระดับสูงสุดของข้าราชการ
ประจำนั้น ก็ด้วยเหตุผลหลัก ๒ ประการ
คือ

๓.๑ เพื่อให้ฝ่ายการเมืองควบคุมการ
บริหารงานของฝ่ายประจำทั้งหมด แต่ไม่ก้าวข้าม
ในตัวบุคคลระดับรองลงไป ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชา
ของปลัดกระทรวงหรืออธิบดี อันจะเป็นหลัก
ประกันมิให้อิทธิพลฝ่ายการเมืองมีอำนาจเหนือ
ข้าราชการประจำโดยไม่ถูกต้อง หากการสั่งการใดๆ

ของรัฐมนตรีไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร รัฐ-
มนตรีย่อมมีอำนาจควบคุมปลัดกระทรวงได้ หรือ
อาจรายงานนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลได้

๓.๒ เพื่อสร้างให้ปลัดกระทรวงใน
ฐานะหัวหน้าสูงสุดของข้าราชการประจำในกระ-
ทรวง และอธิบดี ในฐานะหัวหน้าสูงสุดของกรม
ได้รับผิดชอบ ควบคุมดูแลการปฏิบัติการของหน่วย
งาน และข้าราชการในกระทรวง ทบวง กรมอย่าง
แท้จริง ให้งานของส่วนราชการในกระทรวงประ-
สานกัน เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ
การเมืองกับข้าราชการประจำที่กฎหมายทั้ง ๓ ฉบับ
ได้กำหนดไว้ จึงมุ่งประสงค์ให้การบริหารงานตาม
ระบอบประชาธิปไตยมีประสิทธิภาพและได้ผลดี
โดยจัดระบบแบ่งความรับผิดชอบในเรื่องการให้คุณ
ให้โทษข้าราชการการเมืองในระดับรัฐมนตรี ยังเป็น
ผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งการ ควบคุม และยับยั้ง การ
ปฏิบัติการของข้าราชการประจำได้ ทั้งยังให้คุณ
ให้โทษแก่หัวหน้าสูงสุดของข้าราชการประจำได้อีก
ด้วย

ดังนั้น ความเข้าใจที่ว่า พ.ร.บ.
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘ ตัดอำนาจรัฐมนตรีจนไม่
อาจสั่งการและควบคุมการปฏิบัติ
การของข้าราชการในสังกัดได้นั้น
จึงไม่เป็นความจริง.

ข้าราชการครู

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์

การเปลี่ยนแปลงระเบียบข้าราชการพลเรือนจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๘ นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานบุคคลอย่างสำคัญในราชการพลเรือน และการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ นับว่าเป็นก้าวสำคัญของข้าราชการครูในยุคปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงการกำหนดตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนจากระบบชั้นยศมาเป็นระบบจำแนกตำแหน่งนั้น นับว่าเป็นเรื่องที่มีชื่อเสียงของแปลกแล้วในยุคปัจจุบัน เพราะถึงเวลาที่จะต้องพัฒนาแล้ว แต่สำหรับการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูตามระบบที่สอดคล้องวุฒิและประสบการณ์ของบุคคลเป็นหลัก นั้น นับว่าเป็นก้าวสำคัญของการพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือนไทย

บทความนี้เขียนขึ้นเพื่ออธิบายเกี่ยวกับข้าราชการครูในประเด็นสำคัญๆ เพื่อพอให้ทราบเป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งและการรับเงินเดือนของข้าราชการครู ซึ่งคิดว่าคงจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจบ้าง ไม่มากก็น้อย

ข้าราชการครู

ข้าราชการครู เป็นข้าราชการพลเรือนประเภทหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ โดยกำหนดเกี่ยวกับข้าราชการครูไว้ในตอนหนึ่งของมาตรา ๒๓ ว่า “ข้าราชการครู ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในกระทรวงศึกษาธิการอันเกี่ยวกับการให้การศึกษาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”

จากข้อความในมาตรา ๒๓ นี้ จะเห็นว่า ข้าราชการครู มี ๒ ประเภท คือ

๑. ข้าราชการพลเรือนซึ่งได้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนในสถานศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ
๒. เป็นข้าราชการพลเรือน ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในกระทรวงศึกษา
ธิการเกี่ยวกับการให้การศึกษา

แต่ตำแหน่งข้าราชการครูเหล่านี้ จะมีชื่อตำแหน่งว่าอย่างไรบ้างนั้น ให้เป็นไปตามที่
กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู

ตามมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนด
เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูไว้ว่า

“การกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้น
เงินเดือน วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์
ของข้าราชการครูให้เป็นไปตามลักษณะ ๓ เว้นแต่กระทรวงเจ้าสังกัดจะทำความตกลงกับ
ก.พ. กำหนดการดังกล่าวเป็นอย่างอื่น แล้วรายงานคณะรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูล
เพื่อทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

ซึ่งกล่าวโดยสรุปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น การ
บริหารงานบุคคล อันได้แก่การกำหนดตำแหน่ง การให้รับเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อน
ขั้นเงินเดือน วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์และการอุทธรณ์ของข้าราชการ
ครูนั้น ถ้าหากกระทรวงเจ้าสังกัด ไม่ขอทำความตกลงกับ ก.พ. กำหนดเป็นอย่างอื่นโดยตราเป็นพระ-
ราชกฤษฎีกาแล้ว ก็จะใช้บริหารงานบุคคลตามลักษณะ ๓ ซึ่งหมายความว่า บริหารงานบุคคลเช่นเดียวกับ
ข้าราชการพลเรือนสามัญทั่วไป

แต่ปรากฏว่าในขณะนี้ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยข้าราชการครูออกมาแล้ว
คือ พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน
๒๕๑๘ นี้

โดยสาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยระเบียบราชการครูดังกล่าว นั้น มีสาระ
สำคัญ ๕ ประการ คือ

ตำแหน่งของข้าราชการครู
เงินเดือนของตำแหน่ง
การได้รับเงินเดือน
มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
การบรรจุแต่งตั้ง และการบริหารงานบุคคล
ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

ตำแหน่งของข้าราชการครู

ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู ได้กำหนดชื่อตำแหน่ง
ข้าราชการครูไว้ เป็น ๒ ประเภท ตามนัยที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ

- ก. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอน
ได้แก่ตำแหน่งต่อไปนี้
- (๑) ครูผู้ช่วย
 - (๒) ครู
 - (๓) อาจารย์ ๑
 - (๔) อาจารย์ ๒
 - (๕) อาจารย์ ๓
 - (๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 - (๗) รองศาสตราจารย์
 - (๘) ศาสตราจารย์
- ข. ตำแหน่ง ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา
ได้แก่ตำแหน่งต่อไปนี้
- (๑) สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
 - (๒) ผู้ช่วยครูใหญ่

- (๓) ครูใหญ่
- (๔) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
- (๕) อาจารย์ใหญ่
- (๖) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหรือวิทยาลัย
- (๗) ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือวิทยาลัย
- (๘) ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ
- (๙) กศึกษานิเทศก์อำเภอ
- (๑๐) ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด
- (๑๑) กศึกษานิเทศก์จังหวัด
- (๑๒) กศึกษานิเทศก์ ๑
- (๑๓) กศึกษานิเทศก์ ๒
- (๑๔) กศึกษานิเทศก์ ๓

การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูเหล่านี้จะมีที่ส่วนราชการไหน ทำไร นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา ซึ่งตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูได้กำหนดไว้ว่า ให้คุรุสภากำหนดโดยคำนึงถึงปริมาณ และคุณภาพของงานของสถานศึกษา หรือส่วนราชการนั้น ประกอบกับลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งข้าราชการครู ที่จำเป็นต้องมีในสถานศึกษา หรือส่วนราชการนั้น ซึ่งหมายความว่า แม้ว่าตำแหน่งของข้าราชการครูจะกำหนดไว้แล้วตามพระราชกฤษฎีกา แต่มิใช่ว่าสถานศึกษาหรือส่วนราชการต่างๆ จะกำหนดตำแหน่งได้ด้วยตัวเอง จำจะต้องให้คุรุสภาเป็นผู้กำหนดก่อน นอกจากนั้นแล้ว การที่จะปรับตำแหน่งให้สูงขึ้นหรือการบรรจุแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครูตำแหน่งใด มิใช่ส่วนราชการจะดำเนินการเองโดยอิสระทุกประการ แต่ต้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วย

เงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการครู

ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดไว้ว่า ข้าราชการครู ให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งดังต่อไปนี้

ก. ตำแหน่งซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สอน

- (๑) ครูผู้ช่วย ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๑ ถึงระดับ ๒
- (๒) ครู ให้ได้รับเงินเดือน ระดับ ๒ ถึงระดับ ๔
- (๓) อาจารย์ ๑ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๓ ถึงระดับ ๕
- (๔) อาจารย์ ๒ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๕ ถึงระดับ ๖
- (๕) อาจารย์ ๓ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๖ ถึงระดับ ๗
- (๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ให้ได้รับเงินเดือน ระดับ ๕ ถึงระดับ ๖
- (๗) รองศาสตราจารย์ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๖ ถึงระดับ ๗
- (๘) ศาสตราจารย์ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๗ ถึงระดับ ๘

ข. ตำแหน่งซึ่งทำหน้าที่ให้การศึกษ

- (๑) สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๑ ถึงระดับ ๓
- (๒) ผู้ช่วยครูใหญ่ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๒ ถึงระดับ ๔
- (๓) ครูใหญ่ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๓ ถึงระดับ ๕
- (๔) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๓ ถึงระดับ ๕
- (๕) อาจารย์ใหญ่ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๕ ถึงระดับ ๖
- (๖) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหรือวิทยาลัยให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๕ ถึงระดับ ๖
- (๗) ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือวิทยาลัย ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๗
- (๘) ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๓ ถึงระดับ ๔
- (๙) กศึกษานิเทศก์อำเภอ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๔ ถึงระดับ ๕
- (๑๐) ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๔ ถึงระดับ ๕
- (๑๑) กศึกษานิเทศก์จังหวัด ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๕ ถึงระดับ ๖
- (๑๒) กศึกษานิเทศก์ ๑ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๓ ถึงระดับ ๕
- (๑๓) กศึกษานิเทศก์ ๒ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๕ ถึงระดับ ๖
- (๑๔) กศึกษานิเทศก์ ๓ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๖ ถึงระดับ ๗

จะเห็นได้ว่าตำแหน่งข้าราชการครู จะแตกต่างจากตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยที่ข้าราชการครูนั้นกำหนดให้รับเงินเดือนเกินกว่า ๑ ระดับก็ได้ แม้ว่าลักษณะของหน้าที่และความรับผิดชอบ มิได้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ เพราะถือว่า ตำแหน่งข้าราชการครูนั้น เป็นตำแหน่งที่ต้องใช้ประสบการณ์

การันต์และความชำนาญในหน้าที่สูง แม้ว่าหน้าที่และความรับผิดชอบคงเดิม แต่ถ้าหากปฏิบัติงานนาน ๆ จนถึงระยะหนึ่ง ผู้นั้นจะสามารถใช้ประสบการณ์หรือความชำนาญในการสอนปฏิบัติงานได้ผลงานดีกว่า ผู้ประสบการณ์น้อย ด้วยเหตุนี้ หลักการของการกำหนดตำแหน่งของข้าราชการครู จึงมีหลักการให้สามารถปรับตำแหน่งให้สูงขึ้นในตัวเองได้ เช่น ครูผู้ช่วยที่รับเงินเดือนในระดับ ๑ จนถึงระดับ ๒ หรือ ครูที่รับเงินเดือนในระดับ ๒ ถึงระดับ ๔ เป็นต้น นอกจากนี้การกำหนดตำแหน่งในลักษณะนี้ จะสามารถดึงดูดใจให้ผู้ดำรงตำแหน่ง ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ นานามาก พอที่จะใช้ความรู้และประสบการณ์ของเขาให้เป็นประโยชน์ในหน้าที่อย่างเต็มที่ หลักการกำหนดตำแหน่งที่กล่าวมานี้ในทางวิชาการบริหารงานบุคคล ถือว่าเป็นการกำหนดตำแหน่ง โดยถือคุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งเป็นหลักในการกำหนดตำแหน่งหรือ "Qualification classification system" ซึ่งมีความแตกต่างกับระบบที่ถือหน้าที่และความรับผิดชอบ หรือ "Position classification system" หรือที่กล่าวกันทั่วไปว่า "ระบบ พ.ช." อยู่มาก ทั้งนี้เพราะเหตุว่าระบบ พ.ช. นั้นถืองานในหน้าที่เป็นหลัก คือ ปกติแล้วตำแหน่งแต่ละตำแหน่ง รับผิดชอบอยู่ในระดับหนึ่ง ๆ เพียงระดับเดียว ถ้าปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งเดิมที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบมิได้เพิ่มสูงขึ้น ก็จะปรับตำแหน่งให้ไปรับเงินเดือนในระดับสูงขึ้นอย่างข้าราชการครูมิได้ แม้ว่าผู้นั้นจะมีประสบการณ์มากเพียงไรก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามในตำแหน่งในระบบ พ.ช. บางตำแหน่ง ก็สามารถกำหนดให้รับเงินเดือนควบกัน ๒ ระดับ หรือเกินกว่า ๒ ระดับ ทำนองเดียวกับข้าราชการครูก็ได้

สำหรับตำแหน่งของข้าราชการครูดังกล่าวแล้ว หากพิจารณาประกอบกับบัญชีอัตราเงินเดือนในปัจจุบันก็จะทำให้เห็นภาพชัดเจน ว่าข้าราชการครูตำแหน่งต่างๆ ดังกล่าวจะรับเงินเดือน จากขั้นไหนถึงขั้นไหน ดังนี้

ระดับ	เงินเดือน				
๑.	๗๕๐	๘๐๐	๘๕๐	๕๐๐	๕๕๕
	๑๐๑๕	๑๐๘๐	๑๑๕๐	๑๒๒๐	๑๒๕๕
	๑๓๗๕	๑๔๖๐	๑๕๕๐	๑๖๔๕	๑๗๕๐
	๑๘๖๐	๑๙๗๕	๒๑๐๐		
๒.	๑๓๗๕	๑๔๖๐	๑๕๕๐	๑๖๔๕	๑๗๕๐
	๑๘๖๐	๑๙๗๕	๒๑๐๐	๒๒๓๐	๒๓๗๐
	๒๕๒๐	๒๖๘๐			

การให้รับเงินเดือน

การให้รับเงินเดือนของข้าราชการกรุนั้น ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการกร พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดไว้ว่า

“การให้ข้าราชการกรได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งตามมาตรา ๖ ให้เป็นไปตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยอนุโลม

ในกรณีที่ตำแหน่งใดได้รับเงินเดือนหลายระดับ เมื่อข้าราชการกรผู้ดำรงตำแหน่งนั้นได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับถัดไป ให้ผู้นั้นอาจส่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มีคำสั่งให้ผู้นั้นรับเงินเดือนในระดับถัดไปนั้น”

กล่าวในสาระสำคัญแล้ว ข้าราชการกรรับเงินเดือนทำนองเดียวกับข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งกล่าวไว้ว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญจะได้รับเงินเดือนตามตำแหน่ง ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดให้ได้รับเงินเดือนในระดับนั้น โดยให้ได้รับในขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง ในกรณีที่ให้รับเงินเดือนสูงกว่า หรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง ให้เป็นตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ.”

ซึ่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒ ได้กำหนดไว้ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญรับเงินเดือนสูงกว่า หรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง ดังนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดให้ได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งนั้น เว้นแต่

- ๑) ผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของระดับนั้นอยู่แล้ว ให้ได้รับเงินเดือนในอัตราเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่
- ๒) ผู้นั้นได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่ง ก.พ. รับรองว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งใด และกำหนดเงินเดือนที่ควรได้รับในขั้นใด ให้ผู้นั้นรับเงินเดือนในขั้นที่ ก.พ. กำหนดนั้น แต่ผู้นั้นต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ต่อไป

(๑) ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๑ ให้ได้รับเงินเดือนไม่สูงกว่าชั้น ๑๒๒๐ บาท

(๒) ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๒ ให้ได้รับเงินเดือนไม่สูงกว่าชั้น ๑,๕๕๐ บาท

(๓) ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๓ ให้ได้รับเงินเดือนไม่สูงกว่า ๒,๒๓๐ บาท

๓) ผู้ยื่นได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเพิ่มขึ้น หรือสูงขึ้น และ ก.พ. รับรองว่าปริญญา หรือประกาศนียบัตรที่ได้รับเพิ่มขึ้น หรือสูงขึ้นนั้น เป็น คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง อธิบดี ผู้บังคับบัญชา หรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี อาจปรับให้ได้รับเงินเดือนในชั้นตามที่ ก.พ. อนุมัติได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น

๔) ในกรณีที่ ก.พ. ได้กำหนดเงินเดือนขั้นต้นสำหรับตำแหน่งในสายงานใดไว้ใน มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสูงกว่าเงินเดือนขั้นต้นของระดับนั้น ให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนในชั้นที่ ก.พ. กำหนดนั้น

๕) ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ถ้าได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต้นของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง ให้ได้รับเงินเดือนในอัตราเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่ไปก่อน เว้นแต่ ก.พ. ได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใด ถ้าได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของระดับนั้นอยู่แล้ว ให้ได้รับเงินเดือนในอัตราเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่

๓. ข้าราชการพลเรือนผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้ได้รับเงินเดือนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

๔. กรณีอื่นๆ นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. นี้ ให้เสนอ ก.พ. อนุมัติเป็นรายๆ ไป แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับข้าราชการครู การรับเงินเดือนนับว่ามีลักษณะที่แตกต่างไปจากข้าราชการพลเรือนสามัญโดยทั่วไป ในกรณีที่ตำแหน่งใดได้รับเงินเดือนหลายระดับ สำหรับข้าราชการครูนั้น ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดไว้ว่า “เมื่อ

ข้าราชการครูผู้นั้นได้รับเงินเดือนถึงขั้นตาของระดับถัดไป ให้ผู้นั้นอำนาจส่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ มีคำสั่งให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนในระดับถัดไปนั้น สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญนั้น แม้ว่าจะให้อำนาจผู้บังคับบัญชาในการส่งเลื่อนตำแหน่งก็ตาม แต่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องมีการพิจารณาความสามารถของผู้นั้นเสียก่อน ซึ่งอาจจะโดยวิธีการสอบ หรือการคัดเลือก แล้วแต่กรณี สำหรับข้าราชการครูนั้นตามพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดว่าจะต้องสอบหรือคัดเลือกแต่ประการใด ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นก็คงจะดำเนินการทำนองเดียวกันกับข้าราชการพลเรือนสามัญ ถ้ากรณีจะเลื่อนระดับตำแหน่งให้แก่ผู้ใดก็จะต้องสอบคัดเลือก หรือทำการคัดเลือกก่อน ซึ่งเรื่องนคุรสภาคงจะได้กำหนดในรายละเอียดต่อไปอีกครั้งหนึ่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง เป็นรายละเอียดต่างๆ ของตำแหน่งแต่ละตำแหน่งว่าตำแหน่งแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีลักษณะงานที่ปฏิบัติอย่างไร คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง หรือคุณสมบัติของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งต้องมีอย่างไรบ้าง และเงินเดือนของตำแหน่งอยู่ในระดับไหน มาตรฐานกำหนดตำแหน่งจะเป็นคู่มือหรือแนวทางที่จะบริหารงานบุคคลของส่วนราชการต่างๆ สำหรับมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของข้าราชการครู ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับที่กล่าวแล้ว กล่าวคือมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของตำแหน่งข้าราชการครู จะระบุถึง

ชื่อตำแหน่ง

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

เงินเดือนของตำแหน่ง

ชื่อตำแหน่ง

เป็นชื่อตำแหน่งข้าราชการครูตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๔

หน้าที่และความรับผิดชอบ

หมายถึงงานในหน้าที่ของตำแหน่งนั้น โดยระบุว่า ตำแหน่งนั้นปฏิบัติงานเกี่ยวกับอะไร บ้าง เช่น ตำแหน่งครูผู้ช่วย กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ว่า “ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอน และการอบรมความรู้สามัญและอาชีพเบื้องต้น อบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมในระดับประถมศึกษาตอนต้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย” เป็นต้น

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

หมายถึงลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ว่าปฏิบัติอะไร อย่างไรบ้าง เช่น ลักษณะงานที่ปฏิบัติของตำแหน่ง อาจารย์ ๑ มีดังนี้

๑. สอนความรู้สามัญ หรือวิชาชีพในสาขาวิชาต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย
๒. อบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมรวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านความประพฤติของนักเรียนหรือนักศึกษา
๓.
๔.

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง หมายถึงเงื่อนไขของตำแหน่งที่กำหนดไว้ว่าตำแหน่งนั้นๆ ต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติ คุณสมบัติ ความรู้ความสามารถอย่างไร เช่น คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งครู กำหนดไว้ว่า

- “(๑) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยมอนุปริญา หรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสาขาวิชาที่ใช้สอนในสถานศึกษา หรือ

- (๒) ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี”

หรือคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งอาจารย์ ๑ กำหนดไว้ว่า

- “(๑) ได้รับปริญญาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

- (๒) ดำรงตำแหน่งครูใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

- (๓) ดำรงตำแหน่งครู หรือผู้ช่วยครูใหญ่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือ

- (๔) มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นพิเศษ

ทั้งนี้ คุณสมบัติ ตาม (๒) และ (๓) จะต้องแสดงผลงานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ และลักษณะงานตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคุรุสภาแต่งตั้งกำหนดไว้ และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวพิจารณาเห็นสมควรแต่งตั้งเป็นอาจารย์ ๑ ได้”

เงินเดือนสำหรับตำแหน่ง

เงินเดือนของตำแหน่งแต่ละตำแหน่ง สำหรับแต่ละตำแหน่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังกล่าวแล้ว

ตัวอย่างมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของข้าราชการครู

ก. ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ชื่อตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอนและอบรมความรู้สามัญและอาชีพเบื้องต้น อบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมในระดับประถมศึกษาตอนต้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- (๑) สอนและอบรมความรู้สามัญและอาชีพเบื้องต้น
- (๒) อบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม
- (๓) ปกครองดูแลนักเรียนที่ตนรับผิดชอบ
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการสอนและการเรียน เช่น การทำบัญชีเรียกชื่อ การวัดผล และประเมินผล
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพใน สาขาวิชาที่ใช้สอบในสถานศึกษา

รับเงินเดือน ระดับ ๑ ถึงระดับ ๒

ข. ตำแหน่งครู

ชื่อตำแหน่ง ครู

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอน และอบรมความรู้สามัญ และอาชีพเบื้องต้น อบรม ศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ให้คำแนะนำ และแนะแนวทางการ

ศึกษาให้บริการแก่สังคมในด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในระดับประถมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- (๑) สอนและอบรมความรู้สามัญ และอาชีพเบื้องต้น
- (๒) อบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ทั้งแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านความประพฤติของนักเรียน
- (๓) ปกครองดูแลนักเรียน รับผิดชอบในวิชาที่สอน
- (๔) แนะนำการศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง
- (๕) ค้นคว้า และศึกษาหาความรู้ และวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอน และการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

- (๑) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยมอนุปริญญาหรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสาขาวิชาที่ใช้สอนในสถานศึกษาหรือ
 - (๒) ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี
- รับเงินเดือน . ระดับ ๒ ถึงระดับ ๔

การบรรจุแต่งตั้ง และการบริหารงานบุคคล

การบรรจุแต่งตั้งของข้าราชการครูนั้น ตามพระกฤษฎีกาว่าด้วยข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดไว้ในมาตรา ๕ ว่า "การบรรจุและการแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครูตำแหน่งใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในบัญชีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้" หรือพูดอีกนัยหนึ่ง ก็คือ การที่จะบรรจุและแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งใด สำหรับข้าราชการครูนั้น ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติ ครบตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มิฉะนั้นจะบรรจุหรือแต่งตั้งมิได้ ยกตัวอย่าง เช่น จะบรรจุหรือแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่ง ครูผู้ช่วยได้ก็เฉพาะผู้ที่ "ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพในสาขาวิชาที่ใช้สอนในสถานศึกษา" ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเท่านั้น หรือบรรจุหรือแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งครูได้ ก็เมื่อบุคคลผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสำหรับตำแหน่งครู ก็.....

“(๑) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสาขาวิชาที่ใช้
สอนในสถานศึกษา หรือ

(๒) ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี

หรือถ้าหากจะบรรจุ หรือแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ๑ ผู้หนึ่งจะต้องมีคุณสมบัติ
ตามที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง สำหรับตำแหน่งอาจารย์ ๑ เท่านั้น ผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว
จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งไม่ได้

จะเห็นว่าการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูนั้น ตามหลักการมิได้แตกต่างจาก
ข้าราชการพลเรือนสามัญนัก ทั้งนี้เพราะได้ถือมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเป็นสำคัญและนอกจากนั้น ใน
มาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๑๘ นี้ ก็ได้กำหนดไว้ว่าด้วยการ
บรรจุ แต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน วินัย และการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ และ
การอุทธรณ์ของข้าราชการครูนั้น “ภายในได้บังคับกฎหมายว่าด้วยครู ... ให้เป็นไปตามลักษณะ ๓
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยอนุโลม” ซึ่งหมายความว่า การ
ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูดังกล่าวนี้ เป็นไปเช่นเดียวกันกับข้าราชการ
พลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘

สรุป

การบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูนั้น มีลักษณะพิเศษที่หลักการส่วนใหญ่แตกต่าง
ต่างไปจากการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ และข้าราชการพลเรือนประเภทอื่น ทั้งนี้
เพราะเหตุว่า ตำแหน่งของข้าราชการครูนับได้ว่าเป็นวิชาชีพ หรือสาขางานพิเศษที่ลักษณะของตำแหน่งได้
กำหนดโดยข้อดีคุณวุฒิและประสบการณ์ของบุคคล โดยให้ตำแหน่งแต่ละตำแหน่งรับเงินเดือนได้หลาย
ระดับตามหลักการกำหนดตำแหน่งที่เรียกกันว่า “Qualification classification system” การที่ระบบ
ราชการพลเรือนไทยได้นำระบบกำหนดตำแหน่งมาใช้สำหรับข้าราชการครูนับว่าเป็นนิมิตหมายอันดี
สำหรับข้าราชการครูทุกคน ทั้งในลักษณะของการสามารถได้เลื่อนตำแหน่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ได้ง่ายกว่า
เดิมและทำให้วิชาชีพครูได้เป็นที่ยอมรับนับถือกันมากขึ้น อย่างน้อยก็ไม่ต่ำต้อยอย่างที่ผ่านมา นอกจากนี้
แล้วพื้นฐานของตำแหน่งในระบบนี้จะช่วยให้ผู้ที่ขอเข้าสมัครได้เป็นครูอยู่นาน ๆ ได้โดยไม่ติดตำแหน่งและ
เงินเดือนเหมือนที่ผ่านมา

การประเมินค่าของงาน

สี่มา สี่มานันท์

สมมุติว่าท่านเป็นเจ้าของบริษัทที่เพิ่งเปิด
ใหม่ จ้างคนมาทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ คือ
ผู้จัดการ
พนักงานบัญชี
พนักงานธุรการ
พนักงานพิมพ์ดีด
สมุหบัญชี
ท่านมีวิธีการอย่างไรที่จะพิจารณาว่างานใด
ยาก งานใดง่าย ผลงานมีคุณค่ามาก-น้อย

และควรจ่ายเงินเดือนค่าตอบแทนให้อย่างไรจึงจะ
เหมาะสม

วิธีที่ง่ายที่สุดคือ เองงานแต่ละงานมา
เปรียบเทียบกันทีละคู่ๆ พิจารณาว่างานใดยากกว่า
หรือผลงานมีคุณค่ามากกว่าก็ให้คะแนน ๓ ถ้าเห็น
ว่าพอๆ กันก็ให้ ๒ คะแนน ถ้าง่ายกว่าหรือมีคุณค่า
น้อยกว่าก็ให้ ๑ คะแนน แล้วจัดลำดับงานที่
ได้คะแนนมากที่สุดเรียงลงไปตามลำดับ การจ่าย
เงินเดือนค่าตอบแทนก็ลดหลั่นลงไปตามนั้น

หากทำเป็นตารางเปรียบเทียบจะเป็นดังนี้

	ผู้จัดการ	พ. บัญชี	พ. ธุรการ	พ. พิมพ์ดีด	สมุหบัญชี	คะแนน
ผู้จัดการ		๓	๓	๓	๓	๑๒
พ. บัญชี	๑		๓	๓	๑	๘
พ. ธุรการ	๑	๑		๒	๑	๖
พ. พิมพ์ดีด	๑	๑	๑		๑	๕
สมุหบัญชี	๑	๑	๑	๑		๕

วิธีการนี้เรียกว่า การประเมินค่าของงาน
โดยจัดลำดับงาน (Job Ranking Method) เป็น
วิธีที่ง่ายที่สุด เข้าใจได้ง่าย ใช้พิจารณาในการ
เปรียบเทียบ และสะดวกถ้าหากจำนวนตำแหน่งมี

ไม่มากนัก
ถ้าจะให้ลึกซึ้งลงไปอีก ก็อาจหาองค์ประ-
กอบร่วมที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะความยุ่งยากของ

งานและคุณสมบัติจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงานนั้นๆ ทั้ง ๕ ตำแหน่ง เช่น การศึกษา ประสบการณ์ การบังคับบัญชา การใช้ความคิดริเริ่ม สภาพการปฏิบัติงาน ฯลฯ แล้วเปรียบเทียบแต่ละองค์ประกอบของตำแหน่งเป็นคู่ๆ ไป ทำนองเดียวกันกับวิธีการที่แล้ว ให้คะแนน ๓-๒-๑ เช่นเดียวกัน

สมมติว่า กำหนดคุณวุฒิขั้นต่ำของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ไว้ว่า ผู้จัดการกับสมุหบัญชี รับจากผู้สำเร็จปริญญาตรี พนักงานบัญชีรับจากผู้สำเร็จพาณิชยการ พนักงานธุรการ รับจากผู้สำเร็จ มศ. ๓ และพนักงานพิมพ์ดีดรับจากผู้สำเร็จชั้น ป. ๖ การเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านการศึกษาก็จะปรากฏผลตามตารางข้างล่างนี้

องค์ประกอบ-การศึกษา

	ผู้จัดการ	พ. บัญชี	พ. ธุรการ	พ. พิมพ์ดีด	สมุหบัญชี	คะแนน
ผู้จัดการ		๓	๓	๓	๒	๑๑
พ. บัญชี	๑		๓	๓	๑	๑๐
พ. ธุรการ	๑	๑		๓	๑	๖
พ. พิมพ์ดีด	๑	๑	๑		๑	๕
สมุหบัญชี	๒	๓	๓	๓		๑๑

ต่อจากนี้ก็เปรียบเทียบ องค์ประกอบอื่น ๆ ไปเรื่อยจนครบ แล้วรวมคะแนนทุกองค์ประกอบของตำแหน่งนั้นๆ จัดลำดับตำแหน่งตามคะแนนก็จะทราบว่างานของตำแหน่งใดมีคุณค่ามากน้อยเท่าใด และอยู่ในลำดับใด

วิธีการนี้เรียกว่า **การเปรียบเทียบองค์ประกอบของตำแหน่ง** (Factor Comparison Method)

วงการอุตสาหกรรมนิยมใช้วิธีการนี้ แต่แทนที่จะเปรียบเทียบ องค์ประกอบออกมาเป็นตัว

เลข ๓-๒-๑ เขาก็คิดดัดแปลงเป็นจำนวนเงินให้เลย เช่น กำหนดค่าตอบแทนให้ตำแหน่งผู้จัดการสำหรับองค์ประกอบการศึกษา ๑,๐๐๐ บาทต่อเดือน พนักงานบัญชี ๗๐๐ พนักงานธุรการ ๒๐๐ พนักงานพิมพ์ดีด ๑๐๐ สมุหบัญชี ๑๐๐๐ สำหรับองค์ประกอบอื่น ๆ ก็กำหนดให้ เป็นตัวเงิน ทำนองเดียวกัน เมื่อรวมทุกองค์ประกอบแล้วก็เท่ากับเป็นการประเมินค่าของงานออกมาเป็นเงินเดือน สำหรับแต่ละตำแหน่งเลย

หากยังเห็นว่าค่าประเมินค่าของงาน ๒ วิธี
 คลังกล่าวเป็นวิธีที่ทาบไป อาจคลาดเคลื่อนได้
 และต้องการให้ประเมินค่าได้ละเอียดลงไปอีก ก็มี
 อีกวิธีหนึ่งคือ วิธีการให้คะแนน (Points Rating
 Method) ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ก่อนข้างข่างยาก
 สักหน่อย แต่ก็เชื่อกันว่าเป็นวิธีประเมินค่างานได้

แม่นยำกว่าวิธีการอื่น ๆ

ประการแรกก็ต้องกำหนดองค์ประกอบร่วม
 ของงานที่จะประเมินเสียก่อน ทำนองเดียวกับวิธี
 เปรียบเทียบองค์ประกอบ แล้วให้คะแนนแต่ละ
 องค์ประกอบของแต่ละงานจนครบ ตัวอย่างตาม
 ตารางต่อไปนี้

งาน—ผู้จัดการ

องค์ประกอบ	ระดับ					คะแนน
	๑	๒	๓	๔	๕	
การศึกษา						
ประสบการณ์						
การบังคับบัญชาผู้อื่น						
การบังคับบัญชาที่ได้รับ						
การตัดสินใจ						
ความยุ่งยากของงาน						
ความคิดริเริ่ม						
การติดต่อกับผู้อื่น						
รวม						

ในการให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบ ต้อง (Scheme) ไว้ก่อน เพื่อใช้เป็นแนวทางให้คะแนน
 จัดทำ แผนการให้คะแนน (Points Assessment) ได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่าง แผนการให้คะแนน

องค์ประกอบ	ระดับ				
	๑	๒	๓	๔	๕
การศึกษา	๑๐	๓๐	๕๕	๘๕	๑๐๕

ประสบการณ์	๒๐	๔๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
การบังคับบัญชาผู้อื่น	๑๖	๓๒	๔๘	๖๔	๘๐
การบังคับบัญชาที่ได้รับ	๑๒	๒๕	๓๗	๕๐	—
การตัดสินใจ	๒๐	๔๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
ความขู่ขากของงาน	๒๐	๔๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
ความถี่ริเริ่ม	๑๖	๓๒	๔๘	๖๔	๘๐
การติดต่อกับผู้อื่น	๑๖	๓๒	๔๘	๖๔	๘๐

ความหมายของระดับ

การศึกษา	ระดับ ๑	อ่านออก—เขียนได้
	ระดับ ๒	มศ. ๓
	ระดับ ๓	ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษา (พาณิชย์การ)
	ระดับ ๔	ปริญญาตรี
	ระดับ ๕	สูงกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์	ระดับ ๑	ผ่านงานต่ำกว่า ๑ เดือน
	ระดับ ๒	ผ่านงาน ๑ - ๓ เดือน
	ระดับ ๓	ผ่านงาน ๓ - ๖ เดือน
	ระดับ ๔	ผ่านงาน ๖ - ๑๒ เดือน
	ระดับ ๕	ผ่านงานเกินกว่า ๑๒ เดือน

ความขู่ขาก ของงาน	ระดับ ๑	งานประจำปฏิบัติเหมือนกันทุกวัน
	ระดับ ๒	งานประจำ แต่เกี่ยวข้องกับ การตีความกฎและระเบียบบ้าง
	ระดับ ๓	กิจกรรมที่ต้องการความสามารถ (skill) เริ่มมีการแปรเปลี่ยนในลักษณะงาน (ไม่ประจำ)
	ระดับ ๔	ต้องการความสามารถสูง งานแปรเปลี่ยนตลอดเวลา
	ระดับ ๕	งานแปรเปลี่ยนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีลักษณะเร่งรัดบังคับ

เมื่อรวมคะแนนครบทุกองค์ประกอบก็จะทราบว่างานใดมีคุณค่าเพียงใด แล้วจ่ายค่าตอบแทนไปตามนั้น โดยใช้เทคนิคทางสถิติเข้ามาช่วย

การประเมินค่าของงานอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ วิธีจำแนกตำแหน่ง (Position Classification) ตัวอย่าง (สมมติว่ากำหนดให้มี ๖ ระดับ)

tion) เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นแกนกลางไว้ล่วงหน้า โดยศึกษาลักษณะงานในหน่วยงานนั้น ๆ ว่าควรจะกำหนดหรือจำแนกงานใดในระดับ แต่ละระดับมีลักษณะงานยากง่ายอย่างไร ต้องใช้ความคิดริเริ่ม ความรู้ความสามารถอย่างไร เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ระดับ	เงินเดือน	ลักษณะงาน
๑	๔๐๐ - ๕๐๐ - ๑๐๐๐	งานขั้นต้น - ไม่มีการตัดสินใจ
๒	๑๐๐๐ - ๑๒๐๐ - ๑๔๐๐	งานขั้นต้น - ตัดสินใจบ้าง - บังคับบัญชาระดับ ๑ บ้าง
๓	๑๒๐๐ - ๑๔๐๐ - ๑๘๐๐	งานประจำ - มีการตัดสินใจ - ขอคำปรึกษาหารือ
๔	๒๐๐๐ - ๒๔๐๐ - ๒๘๐๐	งานไม่ประจำ - ตัดสินใจสูงกว่าระดับ ๓ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ บังคับบัญชา
๕	๓๒๐๐ - ๓๗๐๐ - ๔๒๐๐	งานบริหารระดับต้น - ตัดสินใจเองนอกแนวทางที่กำหนด - ๒๕ เปอร์เซ็นต์ บังคับบัญชา
๖	๔๒๐๐ - ๕๐๐๐ - ๕๘๐๐	งานบริหาร - ตัดสินใจระดับนโยบาย - มีฐานะเป็นหัวหน้าหน่วยงาน

เมื่อจำแนกงานและกำหนดไว้เป็นแกนกลาง เช่นนี้แล้ว ก็นำแต่ละงานหรือแต่ละตำแหน่งที่จะประเมินค่ามาพิจารณาจัดเข้าระดับตามลักษณะงาน แล้วจ่ายเงิน ค่าตอบแทน ตามที่กำหนดไว้สำหรับแต่ละระดับ

ท่านที่อ่านมาตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นตอนนี้ ก็เป็นอันว่าได้ทราบถึงเทคนิคในการประเมินค่าของงาน (Job Evaluation) ซึ่งปัจจุบันนิยมใช้กันอยู่ ๔ วิธี การดังกล่าวมาแล้ว แต่ละวิธีมีข้อดี-ข้อเสีย บางวิธีอาจเหมาะสมที่จะใช้ในหน่วยงาน ที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานไม่มากนัก บางวิธีอาจต้องการผู้ประเมินที่เชี่ยวชาญ และเสียค่าใช้จ่ายมาก วิธีการที่ใช้

ได้ในหน่วยงานหนึ่ง อาจกลับกลายเป็นวิธีการที่ใช้แล้วมีปัญหายุ่งยากในหน่วยงานลักษณะเดียวกันในอีกประเทศหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างกันในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ หรือบางหน่วยงานอาจใช้หลาย ๆ วิธีพร้อมกันก็ได้

วิธีประเมินค่าของงานที่เหมาะสมที่สุดจึงควรเป็นวิธีการที่ใช้วัดคุณค่าของงานได้ทุกตำแหน่งที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้นโดยแม่นยำ และให้ความเป็นธรรม ที่สำคัญคือต้องเข้าใจง่ายและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสมรรถภาพและความพร้อมของผู้มีหน้าที่ประเมินค่าของงานด้วย.

ใหม่ ๆ ในราชการ

หลังจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ดอกไม้ประชาธิปไตยได้เริ่มเบ่งบานในเมืองไทยอีกครั้ง และดูเหมือนว่าจะเบ่งบานอย่างเต็มที่มากกว่ายุคใดสมัยใดที่ผ่านมา เราได้มีรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดเป็นหลักในการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๘ และได้ มีรัฐบาล ซึ่งได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร บริหารประเทศ ตามวิถึทางแก่ระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๑๘

รัฐบาล ภายใต้ การ นำ ของ แม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองต่าง ๆ มากมายหลายพรรค อันเรียกกันว่า "สหพรรค" ได้บริหารประเทศชาติมาเป็นเวลาเพียง ๘ เดือนเศษ ก็มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีใหม่ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๘ และแล้วกาลเวลาก็มาถึงจุดจบของรัฐบาลชุดนี้เมื่อได้มีการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๘ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๘ ดังปรากฏเหตุผลและรายละเอียดตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้

แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๘ และคำสั่งของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้ ที่ได้นำมาตีพิมพ์ไว้ท้ายแล้ว

การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้จะต้องตามรัฐธรรมนูญหรือมารยาททางการเมืองหรือไม่ และมีเหตุผลสมควรหรือไม่นั้น ได้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันทางหน้าหนังสือพิมพ์อย่างกว้างขวางแล้ว จะไม่ขอเอ่ยถึงในที่นี้ แต่จะขอกล่าวถึงผลของการยุบสภาผู้แทนราษฎรว่าเป็นอย่างไร มีผลกระทบต่ออันถึงการปฏิบัติราชการของข้าราชการประจำเพียงใด

เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ผลในทางกฎหมายจะเป็นดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง แต่ยังคงอยู่ใน ตำแหน่ง เพื่อดำเนินงานไป จนกว่าจะตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๘๗

๒. สมาชิกภาพ ของ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๒๔ (๑) พุทธาษา ๆ ก็กอบรรดา ส.ส. ทั้งหมด ๒๖๘ คน ถูกปลดออกจากงานหมดนั่นเอง

๓. ประธานและรองประธานสภาผู้แทน
ราษฎรต้องพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญมาตรา
๑๓๐

สำหรับประธานสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญ
มาตรา ๙๖ บัญญัติให้เป็นประธานรัฐสภา จึง
เป็นประธาน ก.ร. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้
ราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อมีการยุบสภา
ผู้แทนราษฎร กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ประธาน
รัฐสภา และรองประธานรัฐสภาคงดำรงตำแหน่ง
ประธาน ก.ร. และรองประธาน ก.ร. อยู่ต่อไป
(ไม่ใช่ให้อยู่ในตำแหน่งประธานรัฐสภา) จนกว่า

จะได้มีการแต่งตั้งประธานและรองประธานรัฐสภา
ใหม่ แล้วจึงให้พ้นจากตำแหน่งประธาน ก.ร.

๔. บรรดาร่างกฎหมายที่รัฐสภายังไม่ได้ให้
ความเห็นชอบหรือร่างกฎหมายที่พระมหากษัตริย์
ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้น ๙๐ วันแล้วมิได้
พระราชทานคืนมา ก็เป็นอันตกไป

๕. จะมีการประชุมวุฒิสภาไม่ได้ ตาม
รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๕ แต่ก็มีข้อยกเว้นตาม
มาตรา ๑๕๓ และ ๑๕๔ ว่า ในระหว่างที่สภาผู้แทน
ราษฎรอุกฤษ ให้วุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในการให้
ความเห็นชอบเรื่องกำหนดเวลาการใช้กฎอัยการศึก

ว่าจะให้มีผลใช้บังคับเกิน ๓๐ วันอีกเป็นเวลาเท่าใดหรือไม่ และเรื่องการประกาศสงคราม

๖. ข้าราชการการเมืองตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ที่ปรึกษา นายกรัฐมนตรี ต้องออกจาก ตำแหน่งทั้งหมดตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เว้นแต่ผู้ว่า กทม. รองผู้ว่า กทม. เลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการผู้ว่า กทม.

๗. ความหมาย ก็เป็นผลของการยุบสภาผู้แทนราษฎรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งทำให้กลไกต่าง ๆ ในการปกครอง ต้องหยุดชะงัก ลงชั่วคราว

รัฐบาลที่มีอยู่เวลานั้นเป็นเพียงรัฐบาลรักษาการ ได้แต่ดำเนินงานที่ค้างค้างอยู่ต่อไป จนกว่าจะมีรัฐบาลชุดใหม่จากการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๘ ขึ้นมาบริหารประเทศตามวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตยต่อไปเท่านั้น

เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานของข้าราชการประจำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้ว่าในทางกฎหมาย จะได้แยก ข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำออกจากกันก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติข้าราชการทั้งสองประเภทนี้ก็ย่อมต้องมีความเกี่ยวข้องกัน ประสานงานกันอยู่ จะแยกกันเด็ด

ขาดเสียที่เดี๋ยวนี้ได้ เพราะข้าราชการประจำมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และเป็นผู้ดำเนินกิจการต่าง ๆ ในทางบริหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล อันจะยังประโยชน์สุขแก่ประชาชนเป็นส่วนรวม ตามเจตนารมณ์แห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ฉะนั้น ในระหว่างนี้ ข้าราชการประจำจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานราชการประจำต่อไปตามปกติ การที่จะริเริ่มโครงการ หรือแผนงานใหม่ ๆ นั้น ก็ไม่อาจทำได้ และต้องหยุดชะงักไป เพราะรัฐบาลใหม่ที่จะมีขึ้นจากการเลือกตั้งทั่วไป ในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า จะมีนโยบายในการบริหารประเทศอย่างไร นั้น ย่อมไม่อาจทราบได้

นอกจากนี้เราในฐานะที่เป็นข้าราชการ ย่อมมีหน้าที่ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้ และในฐานะที่เป็นประชาชนย่อมมีหน้าที่จะต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ออกเสียงลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เราเห็นว่าเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีอุดมการณ์และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อรับใช้ประชาชนมิใช่รับใช้บุคคลคณะใดคณะหนึ่ง หรือกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เข้าไปเป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชนในสภาผู้แทนราษฎร เพื่อควบคุมการ

บริหาร ประเทศหรือเป็นรัฐบาลบริหารประเทศเพื่อประโยชน์แก่ราษฎรทั้งปวง

การยุบสภาผู้แทนราษฎร เป็นเหตุการณ์ธรรมดาในระบอบประชาธิปไตย เมื่อรัฐบาลไม่มีเสถียรภาพเพียงพอที่จะบริหารประเทศต่อไป และเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะเป็นผู้ตัดสินว่าจะเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทใด พรรคการเมืองที่มีแนวนโยบายอย่างไร หรือผู้บริหารประเทศที่มีคุณภาพอย่างไร มันขึ้นอยู่กับว่าเราจะเลือกเดินไปทางไหนกัน เพื่อการดำรงชีวิตที่ดี มีสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม

แม้การปกครองระบอบประชาธิปไตย จะมีข้อบกพร่องอยู่บ้างก็ตาม แต่เราก็สามารถแก้ไขกันได้ เราจะต้องมีความอดทนและไม่ทอดทิ้งกันที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตย และช่วยกันสร้างสรรค์การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงขึ้นในบ้านเมืองของเราให้จงได้

สมศักดิ์ ศุภะรัษฎ์เดช

พระราชกฤษฎีกา

ยุบสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๑๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๙

เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

ด้วยนายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลฯ ว่า สภาผู้แทนราษฎรปัจจุบันประกอบด้วยพรรคการเมืองต่าง ๆ หลายพรรค แต่ไม่มีพรรคการเมืองใดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมีจำนวนมากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ จำเป็นต้องอาศัยพรรคการเมืองหลายพรรคเข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เกิดอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดินและกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง และถึงแม้ว่าจะมีการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ขึ้นอีกก็ตาม อุปสรรคดังกล่าวนี้ก็ไม่อาจสิ้นสุดลงได้ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สมควรยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปขึ้นใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๙”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๔ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ ๕

เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๙

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

หม่อมราชวงศ์ถนัดถน ปรามิษฐ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : — พระราชกฤษฎีกานี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๓ ตอนที่ ๖ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๙

คาปราศรย

ของ

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี

ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์

วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๑๗

สวัสดิ์ครับ ท่านผู้ชมและท่านผู้ฟังที่เคารพ
ทั้งหลาย

ท่านคงจะได้ยินประกาศพระราชกฤษฎีกาขุด
สภาผู้แทนราษฎรไปแล้วเมื่อกัน กระผมในฐานะ
เป็นหัวหน้ารัฐบาลก็ขอประทานโอกาสชี้แจงเหตุผล
ว่า เพราะเหตุใดรัฐบาลจึงเห็นว่ามีอำนาจจำเป็นที่
จะต้องขุดสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้

สภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันนั้น เป็นสภา
ที่ประกอบด้วยพรรคการเมืองมีจำนวนมากมายหลาย
พรรค ตั้งแต่พรรคที่มีผู้แทนราษฎรมากไปจนถึง
พรรคที่มีผู้แทนราษฎรสองคน, สามคนหรือแม้แต่
คนเดียว เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่ไม่มี
พรรคใดพรรคหนึ่งที่จะได้มีคะแนนเสียงในสภามาก
พอที่จะตั้งรัฐบาล ซึ่งเป็นเสียงข้างมากโดยเด็ดขาด
ได้ จำเป็นที่จะต้องตั้งรัฐบาลผสมขึ้นอย่างรัฐบาล
ของกระผมเอง ก็ประกอบด้วยพรรคการเมืองต่างๆ
ซึ่งมีสมาชิกมากบ้างน้อยบ้างเป็นจำนวนถึง ๑๖-๑๗
พรรค จากสภาพเช่นความยุ่งยากต่าง ๆ และ
ความวุ่นวายสับสนในทางการเมืองก็เกิดขึ้น เพราะ

เหตุว่าเมื่อไม่มีใครได้เสียงข้างมากเด็ดขาด พอที่จะ
ตั้งรัฐบาลได้แล้ว ก็ต้องอาศัยสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจากพรรคโน้นบ้าง พรรคนี้บ้างมาประกอบกัน
เป็นรัฐบาล ฝ่ายใดที่ไม่เข้าร่วมด้วยก็เป็นฝ่ายค้าน
แล้วก็มี ความวุ่นวาย ไม่แน่นอนในเรื่อง เสถียรภาพ
ของรัฐบาลอยู่ตลอดเวลา สภาพเช่นนี้ก็เป็นโอกาสที่
ทำให้ผู้แทนราษฎรที่ไม่สู้จะมีอุดมการณ์นัก บางหมู่
บางคณะหรือบางคน ก็ถือโอกาสที่จะกดดันรัฐ
บาล หรือดำเนินแคมเปญทางการเมืองเพื่อประ-
โยชน์ส่วนตัว เพื่อตำแหน่งฐานะ และเพื่อ
ประโยชน์อื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ประโยชน์ส่วนรวม

รัฐบาลที่จะมี ประสิทธิภาพ บริหาร ราชการ
แผ่นดินได้โดยเต็มที่ เพื่อประโยชน์สุขของประชา
ชนส่วนใหญ่ นั้น ขั้นต้นที่เดียวจะต้องมีเสถียรภาพ
ในทางการเมือง ก็มีคะแนนเสียงสนับสนุนใน
สภาพอที่จะตัดสินใจดำเนินการใดๆ ไปตามนโยบาย
เพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ได้ แต่ถ้าหากว่า
รัฐบาลขาดเสถียรภาพแล้ว ประสิทธิภาพของ
รัฐบาลก็ย่อมจะต้องเสื่อมไปด้วย

๘ เดือนเศษ ขอเรียนต่อพี่น้องทั้งหลายด้วยความ
 จริงใจว่า ได้ถูกกดดันในการบริหารงานทั้ง
 ของนายกรัฐมนตรีและของคณะรัฐมนตรีมาตลอด
 เป็นความกดดันเพื่อให้ปรับปรุงตัวบุคคลในคณะรัฐ
 มंत्री เพราะเหตุว่า มีการแข่งขันอยากเป็น
 รัฐมนตรี คนโน้นบ้างคนนี้บ้างอยู่ตลอดเวลา และ
 ในที่สุดก็มีการกดดันเพื่อเรียกประโยชน์อื่น ๆ ซึ่งไม่
 ใช้ประโยชน์สาธารณะ ธรรมดาได้พยายามทุกวิถี
 ทางมาแล้วที่จะอาศัยความเขื่องเขิน อาศัยความ
 รอบคอบที่จะรักษาไว้ซึ่งความสุจริตยุติธรรมในการ
 บริหาร และเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบ
 ประชาธิปไตย แต่ความยุ่งยากต่าง ๆ ความสับสน
 อลเวงนั้นก็ดำเนินมาโดยตลอด ธรรมดาเห็นว่า
 ถึงแม้ว่ารัฐบาลธรรมดาจะพ้นจากตำแหน่งไปด้วยวิธี
 ใด ๆ ก็ตามที่ รัฐบาลใหม่ที่จะตั้งขึ้นมาในอนาคต
 นั้น ก็จะต้องประสบกับความยุ่งยากสับสนอลเวง
 เช่นนี้อยู่ ไม่มีทางที่จะหลีกเลี่ยงได้ ก็หมายความว่า
 ว่าจะตั้งรัฐบาลกันก็รัฐบาลหรือก็ครั้ง รัฐบาล
 ที่จะตั้งขึ้นต่อไปนั้นก็ยังคงจะขาดเสถียรภาพอันเป็น
 เหตุสำคัญที่ทำให้ รัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพ บริหาร
 งานได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยอยู่คนเดียว เมื่อเป็นเช่นนั้น
 ธรรมดาเห็นว่า จำเป็นที่จะต้อง กราบบังคมทูล พระ
 กรุณา ขอพระราชทานให้ออก พระราชกฤษฎีกา ขุน
 สภาผู้แทนราษฎรในเสีย ซึ่งก็ได้ประกาศไปแล้ว
 ทั้งนี้เพราะเหตุว่าถ้าปล่อยให้สภาผู้แทนราษฎรเป็น
 ไปเช่นนั้น ความวุ่นวายต่าง ๆ ในสภานั้นเองจะ

กระทบกระเทือนถึงความมั่นคงและความปลอดภัย
 ของประเทศชาติในที่สุด ยิ่งกว่านั้นความสับสน
 อลเวงใน สภาผู้แทนราษฎร อันเป็น สภาสูงสุดของ
 ชาติ มีทางที่จะทำให้เกิดความแตกแยกกันใน
 หมู่ประชาชนคนไทยด้วยกัน ซึ่งจะทำให้ชาติไทย
 ทรกข์ของเราขาดความสามัคคี และเมื่อขาดความ
 สามัคคีแล้ว ก็จะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงและ
 ต่อเอกราชของชาติเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งควรจะหาทาง
 ระวัง ไม่ยอมที่จะให้เกิดอันตรายเหล่านั้นขึ้นได้
 เป็นอันขาด

นอกจากนั้นแล้ว ระบอบประชาธิปไตยนั้น
เองซึ่งเราเพิ่งจะได้เริ่มรับขึ้นมาใหม่ ๆ ก็จะต้องมี
หมอง ประชาชนจะพากันเบือนหน้าต่อการปกครอง
ระบอบนี้ เห็นว่าสภาผู้แทนราษฎรนั้นไม่มีสาระ
และรัฐบาล ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ให้ความไว
วางใจ ก็จะหมดความสำคัญลงไปเช่นเดียวกัน ผล
เสียหายนี่จะเกิดขึ้นนั้นมีอยู่มาก กระผมไม่ได้คิด
ตั้งแต่เฉพาะรัฐบาลของกระผม แต่กระผมมีความ
เห็นโดยสุจริตว่า จะเป็นผู้ใด หรือพรรคใดก็ตาม
ที่จะเข้ามาตั้งรัฐบาลต่อไป ถ้าหากว่าสภาของสภา
ผู้แทนราษฎรยังเป็นอยู่อย่างนั้นแล้ว รัฐบาลที่จะตั้ง
ขึ้นมาใหม่ต่อไปอีกก็รัฐบาลก็ไม่มีทางที่จะทำงานการ
ของตนโดยความสงบ หรือโดยความมั่นใจในเสถียร
ภาพของตนได้ ผลเสียหายนี่จะเกิดขึ้นก็อาจจะมียุ
มาก แล้วเมื่อประชาชนหมดศรัทธาในระบอบ
ประชาธิปไตยแล้ว ช่องทางก็จะเปิดโล่งสำหรับ
ฝ่ายใดก็ตามที่คนไทยเราไม่ปรารถนา ที่เขาจะมี
โอกาสเข้าควบคุมอำนาจในทางการเมืองปกครอง
เราต่อไปได้ในที่สุด นี่เป็นผลเสียหายนี่อาจจะ
เกิดขึ้น

สำหรับรัฐบาลนิตยมนั้นในระบอบประชาธิปไตย
ต้องการที่จะเดินทางหรือใช้วิถีทางอยู่ใน
ครรลองของระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น ไม่เคยคิด
ที่จะทำลายหรือล้มล้างการปกครองระบอบประชา
ธิปไตย และได้พยายามปฏิบัติการทุกอย่างตามที่
รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ และจะกระทำเช่นนั้นตลอด
ไป ไม่ยอมกระทำการเป็นอย่างอื่น การยุบสภานั้น

เป็นมาตรการซึ่งรัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจแก่รัฐบาล
ไว้อย่างหนึ่ง และมีความหมายว่าเมื่อมีปัญหา
เกิดขึ้นระหว่างรัฐบาลกับสภาผู้แทนฯ แล้ว รัฐบาล
มีสิทธิที่จะขอให้พี่น้องชาวไทยทั้งหลายเป็นผู้วินิจฉัย
ได้ว่า ใครถูกใครผิด หรือในกรณีเช่นนี้ที่กระผม
กำลังพูดถึงอยู่นี้ ก็เป็นหน้าที่ของพี่น้องประชาชน
ชาวไทยทั้งหลายจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง
ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ เพื่อตัดสิน
อนาคตของชาติ รัฐบาลยุบสภาผู้แทนราษฎรตาม
อำนาจหน้าที่ซึ่งรัฐบาลมีอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย และในการนี้ก็ได้ประกาศเป็น
การแน่นอนแล้วว่า จะให้มีการเลือกตั้งทั่วประเทศ
ในวันที่ ๔ เมษายน สกน เพราะฉะนั้นจึงเป็น
หน้าที่ของพี่น้องประชาชนชาวไทยทั้งหลายที่จะ
ต้องใช้ความคิด พิจารณา และใช้สิทธิเลือกตั้งของ
ท่านในวันที่ ๔ เมษายน นั้น เพื่ออนาคตอันรุ่ง
เรืองสุกใสของชาติ ในการที่ท่านมีสิทธิที่จะตัดสิน
ใจอย่างไรก็ได้ สำหรับท่านผู้ชมและท่านผู้ฟังที่
นั่งอยู่ในขณะนี้ ถ้าหากว่าเห็นว่ารัฐบาลกระทำผิด
กมสิทธิจะไม่เลือกรัฐบาลขึ้นมา หรือคนที่อยู่
ในรัฐบาลขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวกระผมเอง
ถ้าหากว่าท่านไม่เลือกเสียอย่างหนึ่งแล้ว กระผม
ก็ไม่มีสิทธิที่จะเข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีก
ต่อไป กระผมก็ขอน้อมรับคำตัดสินของท่าน ถ้า
หากว่าท่านตัดสินใจอย่างนั้น แต่ถ้าหากว่าท่าน
เห็นว่ากระผมถูก เห็นว่าควรแล้วที่จะต้องยุบสภา
เพื่อความเรียบร้อย เพื่อบอบประชาธิปไตยใน

อนาคต ก็สุดแล้วแต่ท่านจะวินิจฉัยว่าจะทำอย่างไรต่อไป กระผมไม่จำเป็นต้องเรียนให้ท่านทราบ

กระผมเองได้ต่อสู้เพื่อระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลา ๓๐ กว่าปี ขอเรียนความตั้งใจให้ทราบว่า จะไม่ยอมให้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุขของไทยได้ และทรงหนักเป็นโอกาสที่ประชาชนจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่า คนไทยเราพร้อมที่จะเป็น ประชาธิปไตย ด้วยการ มีความ รับผิดชอบ ตลอดเวลาที่กระผมเป็นนายกรัฐมนตรีมานี้ ได้มีเสียงคำหึงหยาบคายมากกว่ากระผมเป็นผู้โอนเอาขาดความเข้มแข็งเด็ดขาด มีแต่ยอมต่อขอเรียกร้องต่าง ๆ กระผมขอกราบเรียนด้วยความจริงใจว่ากระผมได้ใช้ความอดทนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในตัวของกระผม ต้องเสียสละอะไรหลายสิ่งหลายอย่าง ซึ่งบางเรื่องท่านก็ทราบอยู่แล้ว บางเรื่องท่านก็อาจจะยังไม่ทราบ เพื่อที่จะรักษาระบอบประชาธิปไตยไว้เท่านั้น ไม่เคยคิดแม้แต่ครั้งเดียวว่าจะกระทำการใด ๆ เพื่อรักษาตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไว้ให้แก่ตนตลอดไป หรือให้นานที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ไม่เคยคิด การกระทำทุกอย่างเป็นไปเพื่อรักษาระบอบประชาธิปไตย บางอย่างก็ควรจะประนีประนอมได้กระผมก็ประนีประนอม บางอย่างก็ควรจะยอมกันได้โดยไม่เกิดผลเสียหายแก่บ้านเมือง กระผมก็ยอมเพื่อระงับความขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะเป็นเหตุรุนแรงต่อไป ทำให้คนไทยต้องวิวาทกัน ต้องแตกแยกกัน หรืออาจจะถึงต้องรบพุ่งฆ่าฟันกัน ซึ่งกระผมไม่ปรารถนาเป็นอันขาด ตลอดมา

ยอมเสียสละความรู้สึกในเรื่องศักดิ์ศรีมากมายหลายครั้ง สละแม้แต่ทรัพย์สินส่วนตัว ตลอดจนถึงสละความรู้สึกส่วนตัวทุกประการ ไม่ว่าจะ เป็นในทางความโกรธ ในทางความท้อถอย ในทางความดีใจ และอื่น ๆ อีกมาก ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องรักษาไว้ เพื่อประโยชน์สุขของบ้านเมืองและระบอบประชาธิปไตย ก็มาจนถึงเพียงนี้ กราบเรียนกระผมก็เห็นว่า ไม่มีทางอื่นที่จะทำได้ นอกจากขอมอบให้พี่น้องประชาชนชาวไทยทั้งหลาย เป็นผู้วินิจฉัยขอให้ท่านเลือกผู้แทนออกครองหนง ที่จะเข้ามาเป็นปากเป็นเสียงของท่าน และที่จะเข้ามาในรูปพรรคการเมืองที่มีกำลังพอ มีคะแนนเสียงในสภาพอที่จะเป็นเสียงข้างมากเด็ดขาดเพื่อที่จะตั้งรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพต่อไป และจะได้ปกครองประเทศ

ให้มีความสงบสุขร่มเย็นต่อไป กระผมเองก็ขอ
กราบเรียนได้แต่เพียงเท่านี้ และขอร้องให้พี่น้อง
ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย จงได้โปรดให้ความ
ร่วมมือกับรัฐบาลในครั้งนี้

สำหรับ ท่านที่ เห็นว่า รัฐบาลได้กระทำ ผิด
หรือไม่คืออย่างไรนั้น ท่านก็มีสิทธิทุกประการครับ
ที่จะชี้ให้ประชาชนได้ทราบถึงความผิด และความ
ไม่ดีของรัฐบาลตามความเห็นของท่าน และถ้าหาก
ว่าประชาชนเขาเห็นด้วยกับท่าน เขาก็จะไม่เลือก
กระผมหรือไม่เลือกรัฐบาลเข้ามาอีกในการเลือกตั้ง
ที่จะมีต่อไป ไม่มีปัญหาอะไรทั้งสิ้น

กระผมจึงใคร่ขอวิงวอนให้พี่น้องทั้งหลาย

ตั้งอยู่ในความสงบ ทำมาหากินต่อไปเป็นปกติ
การยุบสภานี้เป็นของธรรมดาสำหรับระบอบประ
ชาธิปไตย ที่ไหนเขาก็กระทำกัน เมื่อยุบสภาแล้ว
ก็ต้องมีการเลือกตั้งกันใหม่ ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ ๔
เมษายน ที่จะถึงนี้ และเมื่อมีการเลือกตั้งแล้ว
กระผมก็หวังว่าเราจะได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ชุดใหม่ที่เข้ามาตั้งรัฐบาลที่เข้มแข็งข้างมากในสภา มี
เสถียรภาพในการปกครองประเทศให้มีความสงบสุข
มีความเจริญก้าวหน้า และประกอบด้วยความ
สามัคคีปรองดองกันสืบไป เพื่อประโยชน์ของ
ประเทศชาติที่รักของเราทั้งปวง กระผมขอกล่าว
ไว้แต่เพียงเท่านี้ และขอขอบพระคุณ.

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

เรื่อง ^๔คู่มือการจัดทำ ก.พ. ๗ แบบใหม่

เรียน: (เวียนกระทรวงทบวงกรมและจังหวัด)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๗/ว. ๒๘ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงาน ก.พ. ส่งตัวอย่าง ก.พ. ๗ แบบใหม่ ^๕คู่มือการจัดทำ ก.พ. ๗ แบบใหม่ ตัวอย่างเพิ่มประวัติข้าราชการ และ ^๕คู่มือการใช้เพิ่มประวัติข้าราชการมาเพื่อทราบ และ ^๕ถือปฏิบัติ ความละเอียดแจ้งแล้ว ^๕น

บัดนี้ ^๕ได้มีส่วนราชการบางแห่งหรือทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำ ก.พ. ๗ แบบใหม่ของ ข้าราชการในสังกัด ซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในส่วนภูมิภาค ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้ พิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดทำ ก.พ. ๗ ของข้าราชการควรเป็นหน้าที่ของส่วนราชการในระดับกรม หรือ จังหวัด ซึ่งเป็นผู้ส่งบรรจุ แต่โดยที่ข้อความในข้อ ๓.๑ ของคู่มือการจัดทำ ก.พ. ๗ แบบใหม่ ยังไม่ ชัดเจน สำนักงาน ก.พ. จึงเห็นควรแก้ไข โดยให้ใช้ความต่อไปในแทน

“๓.๑ การจัดทำ ก.พ. ๗ ให้ส่วนราชการในระดับกรม หรือจังหวัดซึ่งเป็นผู้ส่งบรรจุบุคคล เข้ารับราชการเป็นผู้จัดทำ

๓.๑.๑ สำหรับกระทรวงทบวงกรมที่ไม่มีราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้จัดทำต้นฉบับ ก.พ. ๗ ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งส่งไปเก็บไว้ ณ สำนักงาน ก.พ. ส่วนอีกฉบับหนึ่ง ให้กรมเจ้าสังกัดเป็นผู้เก็บรักษา

๓.๑.๒. สำหรับกระทรวงทบวงกรมที่มีราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้จัดทำต้นฉบับ ก.พ. ๗ ๓ ฉบับ โดยให้ส่งไปเก็บไว้ ณ สำนักงาน ก.พ. ๑ ฉบับ และเก็บรักษาไว้ที่กรมและจังหวัดแห่งละ ๑ ฉบับ

๓.๑.๓ ในกรณีที่กรมเจ้าสังกัดย้ายข้าราชการจากจังหวัดหนึ่งไป แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใน อีกจังหวัดหนึ่ง ให้จังหวัดเดิมส่ง ก.พ. ๗ ของข้าราชการดังกล่าวไปเก็บรักษาไว้ ณ จังหวัดใหม่ด้วย

ในกรณีที่กรมเจ้าสังกัดแต่งตั้งข้าราชการจากส่วนกลางให้ดำรงตำแหน่งในส่วนภูมิภาค หรือ แต่งตั้งข้าราชการส่วนภูมิภาคให้ดำรงตำแหน่งในส่วนกลาง ก็ให้กรมเจ้าสังกัดหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี ดำเนินการจัดส่ง ก.พ. ๗ ทำนองเดียวกัน”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรมและจังหวัดทราบด้วยแล้ว.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) จินดา ฅ สงขลา

(จินดา ฅ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองทะเบียนประวัติ

โทร ๘๑๐๕๗๗

๒๒ มกราคม ๒๕๑๕

เรื่อง การรับรองปริญญา

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ)

ด้วย ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาของสถาบันการศึกษาภายในประเทศ ว่าเป็นปริญญา ซึ่ง
อาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ ดังนี้

๑. ระดับปริญญาตรี

๑.๑ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์การศึกษาชนบท) ภาคสมทบจาก
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

๑.๒ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์พลศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์

๑.๓ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ. เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาพืชไร่ สาขาวิชาพืชสวน
และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑.๔ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ) สาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ สาขาวิชารังสีเทคนิค
และสาขาวิชาอาชีวบำบัด จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑.๕ ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต บธ.บ. (สาขาวิชาเอก) ๔ สาขา คือ บัญชี การเงิน
การตลาด และการบริหารงานบุคคล จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อาจบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งซึ่ง ก.พ. รับรองว่าปริญญาดังกล่าว เป็นคุณสมบัติเฉพาะ
สำหรับตำแหน่งได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ ๓ ชั้น ๑,๗๕๐ บาท

๑.๖ ปริญญาศิลปบัณฑิต ศ.บ. (ศิลป์ไทย) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร อาจบรรจุในตำแหน่ง
ซึ่ง ก.พ. รับรองว่าปริญญาดังกล่าวเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือน
สามัญ ระดับ ๓ ชั้น ๑,๘๖๐ บาท

๒. ระดับปริญญาโท

๒.๑ ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วศ.ม.) สาขาวิชาเครื่องกล จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี

๒.๒ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร
จากบัณฑิตวิทยาลัยและคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งซึ่ง ก.พ. รับรองว่าปริญญาดังกล่าวเป็นคุณสมบัติเฉพาะ
สำหรับตำแหน่งได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ ๓ ชั้น ๒,๒๓๐ บาท

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ประวิณ ฅ นคร

(ประวิณ ฅ นคร)

รองเลขาธิการ ก.พ. ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการ

โทร. ๘๑๓๓๓๓ ต่อ ๓๘

๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๘

เรื่อง การใช้เวลาราชการไปสอนพิเศษในโรงเรียนราษฎร์ของข้าราชการ ลูกจ้างของทางราชการ พนักงาน และลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๒๐๑/ว. ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๘

ตามที่ได้ยื่นขออนุมัติคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการ ให้ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจไปสอนพิเศษในวิทยาลัยเอกชนในเวลาราชการได้ นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นว่า สำหรับโรงเรียนราษฎร์ซึ่งไม่ใช่วิทยาลัยเอกชนนั้น เป็นการจัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญา ควรจะหาผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้สอนได้ง่ายกว่าวิทยาลัยเอกชนที่คณะรัฐมนตรีอนุญาตไปแล้ว นอกจากนี้ ข้าราชการ ลูกจ้างของทางราชการ พนักงาน และลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ที่ใช้เวลาราชการไปสอนพิเศษในโรงเรียนราษฎร์ จะไม่สามารถอุทิศเวลาการทำงานให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้เต็มที่ โดยที่ยังไม่เคยมีระเบียบข้อบังคับกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงการคลังจึงขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาห้ามข้าราชการ ลูกจ้างของทางราชการ พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ใช้เวลาราชการไปสอนพิเศษในโรงเรียนราษฎร์ต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๘ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ถือปฏิบัติต่อไปได้ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงเรียนขึ้นมายังนี้ และขอได้โปรดแจ้งให้รัฐวิสาหกิจในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ไพบูลย์ ทองมิตร

(นายไพบูลย์ ทองมิตร)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๙๑๒๒๘๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๘

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้าง

เรียน เวชชนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๖๖/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๐๔ และ

หนังสือที่ น.ว. ๑๑๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๔

ส่งทส่งมาด้วย บันทึกเกี่ยวกับเรื่องนี้

ตามที่ได้นับมติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง รายการก่อสร้าง ภายหลังจากประกวครเวลา มาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้าจะอนุมัติให้ส่วนราชการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลง รายการก่อสร้างให้อยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ เพียงแต่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัด จะทำให้งานก่อสร้างของทางราชการดำเนินไป โดยรวดเร็ว จึงเห็นควรผ่อนผันให้ส่วนราชการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างได้ก่อนทำสัญญาผูกพัน ๕ ตามหลักเกณฑ์รวม ๔ ประการ ความละเอียดปรากฏตามบันทึกที่ได้นำส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๘ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่ กระทรวงการคลังเสนอ เว้นแต่ข้อ ๒ ค่าจ้างที่สูงกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับไม่เกินร้อยละ ๑๕ นั้น จะต้องไม่เกิน ๑ ล้านบาท และต้องทำความตกลงกับสำนักงบประมาณก่อน

จึงเรียนขึ้นมายังมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

โทร. ๙๑๐๐๐๑

บันทึก

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้าง

เดิมกระทรวงมหาดไทยได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทานมติคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๑๑๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๔ โดยเสนอว่า กรณีการจ้างเหมาก่อสร้างซึ่งเมื่อดำเนินการประกวดราคาไปแล้ว หากปรากฏว่า ค่าจ้างเหมาก่อสร้างสูงกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ควรให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัดของส่วนราชการเจ้าของเรื่องเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างให้อยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๔ ให้กระทรวงการคลังรับเรื่องไปพิจารณาวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ แล้วเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาใหม่อีกครั้งหนึ่ง

บัดนี้ กระทรวงการคลังแจ้งว่าได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. ในปัจจุบันนี้ ราคาวัสดุก่อสร้าง และค่าแรงงาน มีราคาสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ แต่การตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างของส่วนราชการต่าง ๆ ได้คำนวณจากระดับราคาค่าก่อสร้างของปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้ว งบประมาณค่าก่อสร้างที่จัดไว้จึงไม่ได้สัดส่วนกับระดับราคาค่าก่อสร้างที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอ การประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างของส่วนราชการส่วนใหญ่มักปรากฏว่า ค่าจ้างเหมาก่อสร้างสูงกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับ เป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างในภายหลัง หรือยกเลิกการประกวดราคาแล้วดำเนินการประกวดราคาใหม่ หรือขอให้สำนักงบประมาณจัดสรรเงินงบประมาณเพิ่มเติมให้ ทำให้งานก่อสร้างต้องล่าช้าออกไปอีก หรือเมื่อประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างใหม่อีกครั้งหนึ่ง บางรายกลับปรากฏว่ามีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้องเสียเงินงบประมาณเพิ่มขึ้น

๒. การก่อสร้างของทางราชการส่วนมากเป็นไปตามแบบมาตรฐานของทางราชการ และมีหน่วยงานของทางราชการควบคุมการก่อสร้างอยู่แล้ว เช่น กรมโยธาธิการ เป็นต้น ส่วนราชการบางแห่งก็มีสถาปนิกและวิศวกรออกแบบและควบคุมการก่อสร้างสถานที่ราชการหรือหน่วยงานในสังกัดของตนเอง ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างจึงควรให้อยู่ในดุลยพินิจและความรับผิดชอบของสถาปนิก และวิศวกรของทางราชการที่จะพิจารณาได้เองว่า การเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างนั้นสมควรหรือไม่ ปริมาณงานกับจำนวนเงินที่ลดลงหรือเพิ่มขึ้นเหมาะสมกันหรือไม่ และทางราชการจะเสียหายหรือเสียประโยชน์อย่างไรหรือไม่

กระทรวงการคลังจึงเห็นว่า ถ้าจะอนุมัติให้ส่วนราชการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างให้อยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับโดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ เพียงแต่ได้รับอนุมัติ

จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัดตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ จะทำให้งานก่อสร้างของทางราชการ ดำเนินไปโดยรวดเร็ว และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานพอสมควร และอาจประหยัดเงินงบประมาณ ได้อีกทางหนึ่งด้วย จึงเห็นควรย่อนผันให้ส่วนราชการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างได้ก่อนทำสัญญาผูกพันหนี้ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. การจ้างเหมาก่อสร้าง ถ้าค่าจ้างสูงกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับไม่เกินร้อยละ ๑๕ ให้ เปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างโดยตัดทอนรายการลงได้ แต่การเปลี่ยนแปลงรายการนั้นต้องไม่ทำให้อาคาร สังก่อสร้างเสียความมั่นคงแข็งแรง เช่น ลดขนาดเหล็ก ขนาดเสา หรือเปลี่ยนไม้เนื้อแข็งเป็นไม้ เนื้ออ่อน เป็นต้น และไม่ใช้เป็นการลดขนาดหรือลดจำนวนหน่วยก่อสร้าง เช่น อาคาร ๓ ชั้น ลด เหลือ ๒ ชั้น หรือลดขนาดของห้องจาก ๑๐๐ ตารางวา เหลือ ๘๐ ตารางวา หรือลดจำนวนบ้านพัก จาก ๑๐ หลัง เหลือ ๘ หลัง เป็นต้น ทั้งนี้ จะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกร หรือสถาปนิกและวิศวกร ของทางราชการ แล้วแต่กรณี และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัด

๒. การจ้างเหมาก่อสร้าง ถ้าค่าจ้างสูงกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับไม่เกินร้อยละ ๑๕ และ ส่วนราชการมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องให้ทำการก่อสร้างตามรายการเดิมต่อไป โดยสามารถจะเรียกจ่ายเงิน งบประมาณรายจ่ายหมวดใดหมวดหนึ่ง ยกเว้นหมวดเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือหาเงินนอกงบประมาณ อันใดมาสมทบเป็นค่าก่อสร้างที่ยังขาดอยู่ได้และไม่เป็นการผูกพันเงินงบประมาณรายจ่ายต่อไป ก็ให้ ส่วนราชการนั้นดำเนินการก่อสร้างก่อนผูกพันไปก่อนได้ ตามนัยมาตรา ๒๓ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธี การงบประมาณฯ แต่ทั้งนี้จะต้องได้รับการรับรองจากวิศวกรของทางราชการว่าเป็นราคาที่เหมาะสม และ ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัด แล้วดำเนินการขอโอนงบประมาณรายจ่ายหรือขอทำ ความตกลงกับสำนักงบประมาณในภายหลัง แต่การขอโอนงบประมาณรายจ่ายหรือขอทำความตกลงกับ สำนักงบประมาณนั้น จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในงบประมาณนั้น ๆ ด้วย

๓. หลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างตามข้อ ๑ และข้อ ๒ นั้น ให้ใช้สำหรับการ จ้างเหมาก่อสร้าง ซึ่งมีวงเงินค่าจ้างไม่เกิน ๑๕ ล้านบาท

๔. การเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑-๓ ให้ขอทำความ ตกลงกับสำนักงบประมาณตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๑๑๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๔ ต่อไปตามเดิม

แต่โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๒๐๓/๑๘๓๘๑ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๘ กำหนดเป็นระเบียบปฏิบัติว่า ในกรณีที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือลดงานจากแบบ

แปลน และรายการก่อสร้างเดิม และมีการตกลงราคากันใหม่ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ
นั้น กระทรวงการคลังเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตของการ
เปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างของส่วนราชการต่าง ๆ ไว้ว่า จะให้เปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างได้มากน้อย
เพียงใด และจะต้องได้รับการรับรองจากสถาปนิกและวิศวกรของทางราชการด้วยหรือไม่ เพราะถ้าให้
รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอนุมัติการเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างโดยไม่จำกัดขอบเขตแล้ว อาจทำให้เกิดความ
เสียหายแก่ทางราชการได้ เช่น ลดรายการลงมากจนเป็นเหตุให้อาคารสิ่งปลูกสร้างเสียความมั่นคงแข็งแรง
หรือขาดประโยชน์ในการใช้สอยเกินความจำเป็น การคำนวณค่างานที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงไม่เป็นไปใน
ระดับเดียวกัน โดยเฉพาะการอนุมัติให้เพิ่มงานหรือเพิ่มค่าก่อสร้างขึ้นนั้น เป็นการผูกพันเงินงบประมาณ
ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะหาเงินงบประมาณมาจ่ายสมทบได้โดยวิธีใด จึงเห็นว่าสมควรเสนอให้คณะ
รัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติดังกล่าวใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยอนุญาตให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอนุมัติการเปลี่ยนแปลง
รายการก่อสร้างของส่วนราชการในสังกัดได้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

จึงขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป.

ปัญหาเปรียบเทียบ ข้าราชการพลเรือน

การจำแนกตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานธุรการของโรงพยาบาล

คำถาม สมาชิกเลขที่ ๕๐๔๓

ถาม : ๑. นาย ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อัตรารับเงินเดือนประจำประมาณ ๒๕๑๘ บาท ๑,๕๗๕ บาท ปี ๒๕๑๕ จนถึง ๒,๑๐๐ บาท ได้รับประกาศนียบัตรการอบรมหลักสูตรหัวหน้าธุรการสาธารณสุขรุ่นที่ ๓ จากสำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และได้รับประกาศนียบัตรการอบรมหลักสูตรการบริหารพัสดุรุ่นที่ ๑๕ จากสำนักงบประมาณ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และสอบคัดเลือกเป็นชั้นโทตำแหน่งหัวหน้าธุรการโทได้ตามประกาศของ อ.ก.พ.กระทรวงสาธารณสุข ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ การปฏิบัติงานในโรงพยาบาลด้านธุรการทุก ๆ อย่างอยู่ในความรับผิดชอบของนาย ก. เมื่อใช้ระบบจำแนกตำแหน่งแล้ว นาย ก. อยู่ ชั้น. ๓ จึงใคร่ขอทราบว่ ก.พ. มีวิธีการพิจารณาอย่างไร และหากจะขอเลื่อนนาย ก. ขึ้นเป็นชั้น. ๔ จะต้องมีการหรือปฏิบัติอย่างไร โปรดแจ้งให้ทราบโดยละเอียดด้วย

ตอบ : ในการพิจารณา กำหนด ระดับตำแหน่ง ข้าราชการนั้น ขอเรียนว่า ทาง ก.พ. ได้พิจารณา ๕๐

จากหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งนั้น ๆ โดยตำแหน่งใดจะอยู่ในระดับใดต้องพิจารณาตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๒ ของ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นสำคัญ ซึ่งในรายละเอียดจะต้องเปรียบเทียบกับตำแหน่งต่างๆ ในส่วนราชการเดียวกันนอกจากนี้สำหรับตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเหมือนกันในส่วนราชการอื่นก็ต้องนำมาพิจารณาด้วย จึงกำหนดระดับตำแหน่งได้

ส่วนตำแหน่ง ระดับ ๓ ที่ ก.พ. กำหนดขอเรียนว่ามี ไซ้กำหนดไว้ตายตัวจะต้องเป็นระดับ ๓ ตลอด หากหน้าที่ความรับผิดชอบเปลี่ยนแปลงไปก็อาจเสนอขอให้ ก.พ. พิจารณา กำหนดเป็นระดับ ๔ ได้ หรือในกรณีที่ตำแหน่งระดับ ๔ วางอยู่ และนาย ก. มีคุณสมบัติตรงกับคุณสมบัติของตำแหน่งระดับ ๔ นาย ก. ก็มีโอกาสดำรงตำแหน่งระดับ ๔ นั้นได้ด้วย

ถาม : ๒. ผู้ดำรงตำแหน่ง ชั้น. ๓ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ (วารสารข้าราชการพลเรือนฉบับพิเศษ) หน้า ๔๑ เริ่มแต่ ๑,๗๕๐ บาท ถึง ๔,๖๐๐ บาท แต่ในกฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ในวารสารข้าราชการ พลเรือนที่ ๒๐ ฉบับที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๘ หน้า ๔๒ ข้อ ๒ (ก) ว่าผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๓ ให้ได้รับเงินเดือนไม่สูงกว่าชั้น ๒,๓๓๐ บาท หมยความว่าเฉพาะผู้ที่เข้ารับบรรจุใหม่ใช้หรือไม่ ถ้าไม่ใช่ผู้ที่อยู่ระดับ ๓ เงินเดือน ๒,๓๓๐ บาทแล้ว จะเลื่อนเงินเดือนขึ้นอีกไม่ได้แล้วหรืออย่างไร และจะมีวิธีการใดจะให้เลื่อนขึ้นไปได้อีก

ตอบ หมยความถึงเฉพาะผู้ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่เท่านั้น ซึ่งเป็นการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนผู้ที่เดิมข้าราชการอยู่ในระดับ ๓ มาก่อน จะเลื่อนเงินเดือนไปได้ในระดับ ๓ น ถึงขั้น ๓,๔๒๐ บาท

ถาม ๓. เฉพาะโรงพยาบาลบางโรงพยาบาลนายแพทย์ผู้อำนวยการมักสั่งงานด้วยวาจาให้ประจำแผนกหรือหัวหน้าธุรการซึ่งมชอเรียกว่า "พอบ้าน" ปฏิบัติงานไปตามความนึกคิดของตนเองและบางครั้งก็สั่งให้คนงานของโรงพยาบาลปฏิบัติงานไปโดยไม่คำนึงถึงระเบียบปฏิบัติหรืออาจไม่รู้ไม่เข้าใจในค่านระเบียนธุรการดีพอ เมื่อมีการบกพร่องเกี่ยวกับเรื่องการเงินหรือด้านการบัญชีทำให้เกิดการยุ่งยากในการแก้ไขอยู่เสมอๆ ก.พ. จะมีวิธีการหรือริเริ่มวิธีการใดบ้างที่จะแยกงานฝ่ายวิชาการเฉพาะแพทย์ออกจากฝ่ายธุรการให้เป็นสัดส่วนไป

ตอบ บัญญัติกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้เป็นสัดส่วนกันควรต้องร่วมมือกับทาง ก.พ. โดยจำแนกงานออกเป็นสาขาอาชีพและตำแหน่งระดับต่างๆ ไว้ให้ชัดเจน ในส่วนนี้ทาง ก.พ. ได้ทำแล้ว ส่วนทางโรงพยาบาลควรมีคำสั่งเป็นการภายในกำหนดการแบ่งงานระบุเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในตำแหน่งต่างๆ ไว้ให้ชัดเจน ก็จะช่วยแก้ปัญหาการปฏิบัติงานโดยไม่คำนึงหน้าที่ความรับผิดชอบและระเบียบแบบแผนของทางราชการได้

ถาม ๔. เนื่องจากโรงพยาบาลมีงานด้านการเงินการบัญชีมากและตำแหน่งพนักงานการเงินการบัญชีมีอยู่ตำแหน่งเดียว และมีผู้ดำรงตำแหน่งแล้วแต่โรงพยาบาลมีความจำเป็นจะต้องเพิ่มพนักงานการเงินการบัญชีขึ้นอีก ๑ คน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจึงได้บรรจุนางสาว ก. วุฒิพาณิชย์การรับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ หมวดค่าจ้างประจำ เป็นลูกจ้างประจำตำแหน่งพนักงานชั๊กฟอกชั้น ๒ ซึ่งว่างอยู่ แต่ให้นางสาว ก. ไปปฏิบัติหน้าที่พนักงานการเงินการบัญชีและปฏิบัติราชการมา ๔-๕ ปีแล้ว มีวิธีการใดบ้างที่จะให้ น.ส. ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อบรรจุเป็นพนักงานการเงินการบัญชีตามวุฒิที่นางสาว ก. มีอยู่

ตอบ การพิจารณาเพื่อปรับตำแหน่งลูกจ้างประจำเป็นตำแหน่งข้าราชการยังไม่มีระเบียบหรือกฎหมายใดให้ทำได้ แต่เมื่อโรงพยาบาลมีปริมาณงานสมควร

มีตำแหน่งพนักงานการเงินและบัญชีเพิ่มขึ้น ก็อาจ
เสนอให้ ก.พ. พิจารณาได้ ซึ่งเมื่อได้รับอนุมัติให้
มีตำแหน่งใหม่เพิ่มขึ้นแล้ว หากนางสาว ก. มีวุฒิ
ตรงกับคุณสมบัติของตำแหน่งใหม่ก็อาจสมัครสอบ
เพื่อบรรจุนางสาว ก. ในตำแหน่งข้าราชการ
พลเรือนสามัญได้

การเปลี่ยนตำแหน่งลูกจ้างประจำเป็นตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยเปลี่ยนฐานะของลูกจ้างประจำเป็นข้าราชการพลเรือนในคราวเดียวกัน จึงไม่สามารถทำได้ในขณะนี้

ถาม ๕. ตามข้อเท็จจริงแล้วโรงพยาบาลต่างๆ ส่วนมากยังไม่มียุติบัตรพนักงานขับรถประจำโรงพยาบาลทั้งที่บางโรงพยาบาลมีรถยนต์ของทางราชการเพื่อบริการผู้เจ็บป่วย ๒-๓ คัน โรงพยาบาลจึงจำเป็นต้องให้ นาย ก. ลูกจ้างประจำรับเงินเดือนจากงบประมาณ หมวดค่าจ้างประจำตำแหน่งคนงาน ซึ่งมีใบอนุญาตขับรถส่วนบุคคลจากกรมตำรวจ และใบขับขี่ขนส่งจากกรมการขนส่ง ทำหน้าที่ขับรถของโรงพยาบาลเพื่อส่งผู้ป่วยเจ็บและไปราชการต่างๆ มาประมาณ ๕-๖ ปีแล้ว จะมีวิธีใดบ้าง ที่จะบรรจุ นาย ก. ให้เป็นพนักงานขับรถตามสายงานที่นาย ก. ปฏิบัติอยู่และหากจะขออัตราตำแหน่งคนงานที่นาย ก. ครองอยู่เป็นตำแหน่งพนักงานขับรถจะต้องมีวิธีการอย่างไร โปรดแจ้งให้ทราบโดยละเอียดด้วย

ตอบ การขอให้ตำแหน่งลูกจ้างประจำขณะนี้อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานงบประมาณจะต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นในคราวของงบประมาณประจำปี ซึ่งหากมีความจำเป็นดังกล่าวแล้ว สำนักงานงบประมาณอาจพิจารณากำหนดให้มีตำแหน่งพนักงานขับรถตามที่ต้องการได้

ถาม ๖. ได้รับทราบจากเพื่อนข้าราชการว่าลูกจ้างประจำที่รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ หมวดค่าจ้างประจำที่ม.ศ. ๓ ขึ้นไป ทางราชการจะปรับให้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญทุกตำแหน่ง จะจริงหรือไม่ หากจริงจะปรับได้เมื่อใด ข้าพเจ้าเห็นว่าลูกจ้างประเภทนี้ปฏิบัติราชการเหมือนกับข้าราชการพลเรือนสามัญทุกอย่างและการปฏิบัติงานบางครั้งดีกว่าการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนเสียอีกจึงใคร่ขอให้สนับสนุนด้วย

ตอบ โดยหลักการทางราชการควรกำหนดไว้ให้ชัดเจนว่าตำแหน่งใดเป็นตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งใดเป็นตำแหน่งลูกจ้าง และเมื่อกำหนดไว้เรียบร้อยแล้วตำแหน่งที่ตรงกันไว้สนับสนุนประหว่งข้าราชการกับลูกจ้างก็ควรสังคายนาเสียที่เรื่องนี้อย่าเข้าใจว่าทางราชการจะได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวในเร็ววัน

ข้าราชการพลเรือนที่มีชั้นอยู่หรือไม่

ผู้ถาม สมาชิกเลขที่ ๖๒๘๕

ตามที่ ก.พ. ได้กำหนดใช้ระบบ พ.ช. ตั้งแต่วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘ มาแล้วนั้น ฉะนั้นชั้นข้าราชการจะต้องยกเลิกไปด้วย แต่เท่าที่ผมทราบคณะรัฐมนตรีได้จัดชั้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถ้าหากเป็นความจริงก็คงจะมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดชั้นต่อไป และเท่าที่ผมทราบเขาได้กำหนดชั้นจริงหรือไม่ก็

ระดับ ๑ เป็นชั้นจตุรา

ระดับ ๒ เป็นชั้นตรี

ระดับ ๓ - ๔ เป็นชั้นโท

ระดับ ๕ - ๖ เป็นชั้นเอก

ระดับ ๗ ขึ้นไปเป็นชั้นพิเศษ

ตอบ : ตามกฎหมายข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่ชั้นของข้าราชการพลเรือนไม่มีอยู่ต่อไปแล้ว แต่ที่ยังมีชั้นมา เกษว ของ ก็ เฉพาะใน เรื่อง เครื่องแบบข้าราชการพลเรือน ซึ่งคณะรัฐมนตรีลงมติให้อนุมัติแล้ว โดยอาศัยเครื่องแบบของชั้นที่แต่งอยู่เพื่อมิให้ข้าราชการต้องสนเปลืองจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบชั้นใหม่ ซึ่งตามกฎกระทรวงที่ออกแล้ว เว้นแต่ระดับ ๑ แต่งเครื่องแบบชั้นจตุรา ชั้นสูงสุด

อย่างไรก็ตามเรื่องเครื่องแบบนั้นในช่วงที่เปลี่ยนแปลงใหม่จำเป็นต้องใช้ไปอย่างน่ก่อน ต่อไปหากข้าราชการเห็นสมควรแต่งกันอย่างไร และ

เสนอความเห็นเพื่อให้ทางราชการกำหนดเครื่องแบบข้าราชการชั้นใหม่ในรูปใด หรือจะไม่แต่งกันเลย เชื่อว่าคงจะเปลี่ยนแปลงภายหลังได้

การสับเปลี่ยนตำแหน่งระดับเดียวกัน

ผู้ถาม สมาชิกเลขที่ ๖๒๘๕

การที่ข้าราชการซึ่งอยู่ในระดับเดียวกัน แต่อยู่ในเงื่อนไข อยู่ในสายงานเดียวกันและสังกัดในกรมเดียวกัน จะมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนกันได้ไหม บางท่านว่าได้แต่บางท่านว่าไม่ได้ เพราะถ้าย้ายจะต้องลดชั้น ลง แต่สำหรับผมเองคิดว่าได้ เพราะอยู่ในระดับเดียวกัน เช่น

สมมติว่านาย ก. ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าสายงานของอำเภอหนึ่งซึ่งอยู่ในระดับ ๔ (๔) จะย้ายไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าสายงานอีกอำเภอหนึ่งซึ่งอยู่ในสายงานเดียวกัน และอยู่ในระดับ ๔ (๔) ด้วยกันจะกระทำได้อย่างไร ?

ตอบ : การสับเปลี่ยนหรือโอนอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน คุณอาจพิจารณารายละเอียดได้จากหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๕/ว.๒๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘ ในวารสารข้าราชการฉบับประจำเดือนตุลาคม ๒๕๑๘ หน้า ๔๗ - ๔๘

สำหรับปัญหาที่คุณถาม นาย ก. ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ (๔) จะย้ายไปดำรงตำแหน่งในสายงานเดียวกันในระดับ ๔ (๔) จะได้หรือไม่

๕ กรณีเป็นการย้ายตัวบุคคล มิใช่การสับเปลี่ยน
อัตราเงินเดือนแต่ประการใด ส่วนเมื่อย้ายจะต้อง
ลดระดับหรือไม่ ตามความเห็นของผู้ตอบ
ตำแหน่ง ๔ (๔) ไม่เกี่ยวกับผู้ดำรงตำแหน่งแต่เป็น
เงื่อนไขของเรื่องตำแหน่งโดยเฉพาะ ผู้ดำรง
ตำแหน่งต้องถือว่าอยู่ในระดับ ๔ เมื่อมีการย้ายตัว
บุคคลที่มีเงื่อนไขอย่างเดียวกัน สับเปลี่ยนจึงไม่จำ
เป็นต้องลดระดับแต่ประการใด เพราะตัวบุคคลผู้
ครองตำแหน่งทั้งสองยังอยู่ระดับ ๔ จะลดตำแหน่ง
ของผู้ครองตำแหน่งไม่ได้

อนึ่งการย้ายสับเปลี่ยนข้าราชการ ผู้ดำรง
ตำแหน่งในระดับเดียวกันที่มีเงื่อนไขระดับ ๔ (๔)
ย่อมทำได้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร
๑๐๐๕/ว. ๓๕ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ ซึ่งลง
พิมพ์ในวารสารข้าราชการ ฉบับประจำเดือนตุลาคม
๒๕๑๘ แล้ว

ปัญหาการจรรยาบรรณ พ.ช.

คำถาม สมาชิกเลขที่ ๘๘๘๒

๑. ก. เงินเดือน ๑,๘๕๐ บาท สอบขึ้นโท
แล้ว ตำแหน่งพยาบาล จัดอยู่ใน
ระดับไหน (ยังไม่บรรจุ)
- ข. เงินเดือน ๑,๘๖๐ บาท ยังไม่ได้
สอบขึ้นโท ตำแหน่งพยาบาล หัว
หน้าเด็กจัดอยู่ระดับไหน
- ค. เงินเดือน ๒,๑๐๐ บาท ยังไม่ได้
สอบขึ้นโทตำแหน่งพยาบาลหัวหน้า
เด็กจัดอยู่ระดับไหน

ง. เงินเดือน ๑,๖๔๕ บาท ตำแหน่ง
พยาบาลจัดอยู่ระดับไหน

๒. การจัดระดับจะเขียนปริมาณงานว่าตน
เองควรอยู่ระดับนั้นๆ ได้หรือไม่เพราะหน่วย
ราชการบางแห่งมีผู้เขียนขอระดับด้วยตนเอง ถ้ามี
ระเบียบเขียนขอด้วยตนเองได้ขอแจ้งให้ทราบด้วย

๓. ตำแหน่งหัวหน้าแผนกจำเป็นหรือไม่
ที่จะต้อง มีปริญญาตรี อนุปริญญาเป็นหัวหน้าแผนก
ได้หรือไม่ (ปริญญาตรีทำงานไม่เป็นก็มีมาก)

ตอบ ๑. การจำแนกตำแหน่งข้าราชการพลเรือน
สามัญจะต้องพิจารณาตามหลักที่กำหนดไว้ในมาตรา
๓๒ ของ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘ ซึ่งจะต้องดูลักษณะงานที่ปฏิบัติ ปริมาณ
และคุณภาพของงานในตำแหน่ง นอกจากนั้นจะ
ต้องเปรียบเทียบกับตำแหน่งต่างๆ ในหน่วยงาน
เดียวกันหรือตำแหน่งที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึงกัน ใน
หน่วยงานอื่น เพื่อให้การกำหนดระดับตำแหน่งเป็น
ธรรมและได้มาตรฐานอย่างเดียวกัน ส่วนเงินเดือน
หรือการสอบเลื่อนชั้นได้ มิได้ถือเป็นองค์ประกอบ
ในการพิจารณากำหนดระดับตำแหน่งแต่ประการใด
ยกเว้นในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในบางกรณี อาจต้อง
นำเงินเดือนมาพิจารณาประกอบด้วยบ้างเท่านั้น

๒. การเขียนปริมาณงานและหน้าที่ความ
รับผิดชอบ ควรเขียนตามความเป็นจริงโดยผู้ปฏิบัติ
งานเป็นผู้เขียนเอง และให้ผู้นั่งกับบัญชารับรอง
ส่วนการพิจารณากำหนดระดับหากแต่ละคนเป็นผู้

กำหนดเองแล้ว ข้อมจะเกิดความลั้ลั่นและไม่ได้มาตรฐานอย่างเดียวกันจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานกลางเป็นผู้วิเคราะห์และพิจารณากำหนดระดับตำแหน่งให้เกิดความเป็นธรรมโดยทั่วกัน

๓. ตำแหน่งใดต้องใช้ผู้มีความรู้หรือประสบการณ์อย่างไร จำเป็นต้องพิจารณาเป็นรายตำแหน่งไป แต่โดยหลักเกณฑ์อาจกล่าวได้ว่า สำหรับตำแหน่งที่มิใช่วิชาการ ซึ่งต้องอาศัยวิชาชีพสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องสำเร็จปริญญาตรี หรืออนุปริญญาแต่อย่างใด อาจเป็นผู้มีความรู้สามัญ และมีประสบการณ์ในการทำงานระดับต้นมาก็สามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าแผนกได้

การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ

คัดาน : สมาชิกจากจังหวัดชายแดนอีสาน

ตามระบบจำแนกตำแหน่ง ผมเป็นเสมียนพนักงานปฏิบัติงานในหน่วยพัสดุแขวงกาทาง ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการร่างโต้ตอบ จัดทำบัญชีต่างๆ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๑๘ ได้มีคำสั่งกำหนดตำแหน่ง จากกรมพร้อมสำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๕/๘๐๒๓๑ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๘ แจงไปยังหน่วยงานของผม โดยกำหนดตำแหน่งตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ผมได้ย้าย

จากหน่วยพัสดุไปประจำหน่วยงานสารบรรณและสัญญา เปลี่ยนตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ ๑ ตามคำสั่งของผู้บัญชาให้มอบหมายการงานกัน เพราะมีย้ายหลายตำแหน่ง

หัวหน้าหน่วยของผมเป็นลูกจ้างประจำตำแหน่ง พ. พัสด ๓ ได้สั่งให้มอบหมายงานให้คนอื่น ซึ่งเป็นลูกจ้างเหมือนกันในหน่วยนี้ คนที่จะรับมอบจากผม ไม่ประสงค์จะรับงานอ้างว่าผมไม่ใช่หัวหน้า ทำให้ผมเกิดความสงสัย แสดงว่าหัวหน้าหน่วยพัสดุไม่ยอมรับผิดชอบใช้หรือไม่ประการใด งานที่ผมทำก็ได้รับมอบเป็นลายลักษณ์อักษรแต่ประการใด ได้ถามเพื่อนร่วมงาน (หมายถึงหัวหน้าหน่วยต่างๆ) บางคนก็บอกว่าต้องมอบให้หัวหน้าหน่วย บางคนก็ว่าจะมอบให้ใครก็ได้หลายวันกว่าจะมอบเสร็จ ในลักษณะเช่นนี้ควรจะมอบให้ใคร จึงจะถูกต้องตามระเบียบ

ตอบ การมอบหมายหน้าที่การงานเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเช่นนี้ ตามแบบธรรมเนียมของทางราชการควรให้หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้สั่งโดยสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจนว่า มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในเรื่องใดให้ผู้ใดปฏิบัติ ระบุตำแหน่งผู้ดำรงตำแหน่งด้วย

อนึ่ง ในหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบเป็นพิเศษ เช่น หน่วยงานพัสดุ หัวหน้าหน่วยงานนั้นควรพิจารณาและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งต่างๆ ให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงก็ต้องมีคำสั่งและกระทำให้ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรด้วย จะปล่อยให้ผู้ปฏิบัติงานมอบหมายให้ปฏิบัติกันเองข้อมไม่ได้

ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นที่รับรองผลการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ผู้ถาม : สมาชิก เลขที่ ๘๐๑๓

มีเสมียนบรรจุใหม่ระดับ ๑ อยู่ในต่างอำเภอ การรับรองการปฏิบัติราชการตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ตำแหน่งสรรพสามิตอำเภอ ระดับ ๒ ถือเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น หรือไม่ จะต้องปฏิบัติตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ตามแบบหมายเลข ๑ ถ้าถือเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นแล้ว ก่อนที่จะรายงานผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป ตามสายงานนั้น จะต้องนำเสนอนายอำเภออีกหรือไม่

ตอบ : การที่สรรพสามิตอำเภอระดับ ๒ จะเป็น "ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น" ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๘) หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่าสรรพสามิตอำเภอ ระดับ ๒ นั้น เป็น "ผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ" จากผู้บังคับบัญชาอีกระดับหนึ่ง เพราะตำแหน่งสรรพสามิตอำเภอระดับ ๒ ไม่ได้เทียบหัวหน้าแผนก ซึ่งตามมาตรา ๓๒ ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๕๑๘ นั้น อย่างน้อยจะต้องมีระดับตำแหน่งเป็นระดับ ๓ ขึ้นไป หากเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง

ของผู้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว สรรพสามิตอำเภอระดับ ๒ ก็ย่อมต้องปฏิบัติตามกฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าวและตามแบบหมายเลข ๑ ด้วย แต่ถ้าไม่ได้รับมอบหมาย ก็ต้องให้ผู้บังคับบัญชาตำแหน่งระดับ ๓ ขึ้นไปเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสรรพสามิตอำเภอระดับ ๒ จะเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว ก็จะต้องนำเสนอนายอำเภอก่อนที่จะรายงาน ผู้บังคับบัญชา ชั้นเหนือขึ้นไป ตามสายงาน เพราะตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ข้อ ๕๗ บัญญัติให้ในอำเภอหนึ่งมีนายอำเภอเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของอำเภอ ซึ่งข้อมหมายถึงการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอทุกแผนกที่มีราชการบริหารส่วนภูมิภาคในอำเภอนั้น ๆ ด้วย

การรับเงินเดือนขั้นค่าของระดับ

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๘๐๑๓

ข้าราชการชั้นตรีเงินเดือน ๑,๑๕๐ บาท แต่อาศัยเบิกในอัตราขั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๗๕๐ บาท อยู่แล้ว (แทนอัตราว่าง) เมื่อเปลี่ยนเป็นระบบ พ.ช. แล้วจะปรับไปปรับขั้นต้นของระดับ ๒ คือ ๑,๓๗๕ บาท หรือไม่ ถ้าได้กรมสรรพสามิตทำไม่ยังไม่ปรับในเมื่อใช้ พ.ช. แล้ว

ท่านได้ตอบสมาชิกเลขที่ ๗๖๑๒ ในวารสารข้าราชการฉบับที่ ๘ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๑๘ ข้อ ๒ วรรกท้าย หน้า ๖๓ ว่า ข้าราชการชั้นตรีเดิมเงินเดือน ๑,๑๕๐ บาท จะได้รับการปรับเป็น ๑,๓๗๕ บาท ตามระดับ ๒ ขึ้นต้นด้วยนี้ ท่านตอบเท็จจริงอย่างไร?

ตอบ ข้าราชการชั้นตรีเดิมเงินเดือน ๑,๑๕๐ บาท เมื่อใช้ระบบจำแนกตำแหน่งแล้ว และได้รับการปรับให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๒ ย่อมจะได้รับการปรับเงินเดือนให้ได้รับขั้นต้นของระดับ ๒ คือ ๑,๓๗๕ บาท ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่ตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ข้อ ๕ บัญญัติให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดเป็นครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ให้ได้รับเงินเดือนในอัตราเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่ สำหรับผู้ที่ได้รับเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง ก.พ. จะได้กำหนดการปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับเพิ่มขึ้นเป็นรายปีทุกๆ ปี ตามกำลังเงินงบประมาณแผ่นดิน จนกว่าจะเข้าขั้นต่ำตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนท้ายกฎหมายดังกล่าว และต่อมา ก.พ. ได้ประชุมปรึกษาร่วมกับกระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณลงมติกำหนดให้ปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งในงบประมาณ ๒๕๑๘ คือ ข้าราชการ

การพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งระดับใดตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ถ้าได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ ก่ออธิบดีหรือปลัดกระทรวง ฯลฯ ส่งปรับให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงขึ้น ๑ ขั้นได้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป ทั้งนี้ให้ปรับก่อนการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนประจำปี ตามปกติ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๕/ว. ๓๗ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๘ ซึ่งจะทำให้การปรับเข้ารับเงินเดือนขั้นต้นของระดับตำแหน่งเป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับกรมสรรพสามิตนั้นเชื่อว่า ขณะนี้คงได้ส่งปรับเงินเดือนตามมติ ก.พ. ดังกล่าว ก่อนการส่งเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีแล้ว

คำเข้าบ้านของทางราชการ

ผู้ถาม: สมาชิกเลขที่ ๕๔๐๑

๑. คำว่า "บ้านเช่า" นั้น มีคำนิยามไว้ว่าอย่างไร

๒. นาย ก. มีบ้านอยู่หลังหนึ่ง (ไม่ใช่ห้องแถว) มี ๓ ห้องนอน นาย ก. ให้นาย ข. และนาย ค. ซึ่งเป็นข้าราชการเช่าพักอาศัยคนละห้อง โดยคิดค่าเช่าห้องละ ๓๐๐ บาทต่อเดือน บางวัน นาย ก. ไปต่างจังหวัดได้ปีละประตูใหญ่หน้าบ้าน ทำให้นาย ข. และนาย ค. ไม่สามารถเข้าบ้านได้กรณีดังกล่าวจะถือเป็นบ้านเช่าตามพระราช

กฎหมายว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓ หรือไม่ และค่าเช่าห้องเดือนละ ๓๐๐ บาท เป็นราคาที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้านหรือไม่

๓. ระเบียบการวางฎีกาเบิกเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการมีว่าไว้อย่างไร ผู้ขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านจะต้องนำใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้านไปให้เจ้าหน้าที่การเงินวางฎีกาเบิกเงินเสียก่อน หรือเจ้าหน้าที่การเงินวางฎีกาเบิกเงินค่าเช่าบ้านของข้าราชการได้ล่วงหน้า แล้วผู้ขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านนำใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้านไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่การเงินในภายหลัง

ตอบ: ๑. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓ ไม่ได้นิยามคำว่า "บ้านเช่า" ไว้ แต่บ้านเช่ามีลักษณะเป็นทรัพย์สิน ฉะนั้น การเช่าบ้านจึงเป็นการเช่าทรัพย์สินอย่างหนึ่ง ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๗ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเช่าทรัพย์สินไว้ว่า "อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าผู้ให้เช่า ตกลงให้อีกบุคคลหนึ่ง เรียกว่าผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น"

๒. การที่นาย ข. และนาย ค. ได้รับประโยชน์จากการเช่าพักอาศัย ในบ้านของนาย ก. และจ่ายค่าเช่าให้นาย ก. เป็นรายเดือนนั้น ถือเป็น

การเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓

ส่วนกรณีนาย ก. เจ้าของบ้านปิด ประตูบ้านในบางวัน เป็นเหตุให้ผู้เช่าไม่สามารถเข้าพักอาศัยในบ้านได้นั้น ถือเป็นกรรอนสิทธิ ผู้เช่าจึงชอบที่จะทำความตกลงกับผู้ให้เช่าเพื่อผู้เช่าจะได้เข้าพักอาศัยในบ้านเช่าได้ตามปกติ หากไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้เช่าก็มีสิทธิที่จะเลือกหาบ้านเช่าใหม่ได้ตามความพอใจ

อัตราค่าเช่าห้องพักเดือน ๓๐๐ บาท จะสมควรแก่สภาพแห่งบ้านหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป เพราะค่าเช่าบ้านจะมีราคาสูงหรือต่ำ ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพของบ้าน ทำเล อยู่ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ความต้องการของผู้เช่า ขนาดของบ้านหรือห้อง เครื่องอำนวยความสะดวก และอื่น ๆ เป็นต้น

๓. ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๒๖ กำหนดไว้ว่า "การเบิกเงินเพื่อจ่ายเป็นค่าเช่าบ้านข้าราชการ ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) เงินค่าเช่าบ้านข้าราชการที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้เบิกที่สำนักเบิกเงินเดือนของข้าราชการผู้นั้น โดยมีรายละเอียดแสดงรายชื่อบุคคลข้าราชการอัตราเงินเดือน และจำนวนเงินที่ขอเบิกแต่ละคนไปพร้อมกับฎีกา

(๒) การเบิกเงินค่าเช่าบ้านครั้งแรก หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเช่าบ้านที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว หรือในกรณีที่เปลี่ยนสำนักเบิก

เงินเดือน ให้มีค่าชอรับเงินค่าเช่าบ้านแบบถูก
ด้วยหนึ่งฉบับ

(๓) ให้ส่งรายละเอียดแสดงรายช้อข้าราชการตาม (๑) สำเนาค่าชอรับเงินค่าเช่าบ้านในกรณีตาม (๒) และใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการไปยังสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประจำเขต พร้อมกับงบเดือน

(๔) ในกรณีข้าราชการซึ่งอยู่ในข่ายจะเบิกเงินค่าเช่าบ้านได้อยู่แล้ว ได้รับการแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องทอน แต่มีความจำเป็นต้องเช่าบ้านเดิมอยู่ต่อไปอีก และเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้อำนาจแล้วก็ให้เบิก และจ่ายเงินค่าเช่าบ้านได้โดยถือปฏิบัติตาม (๑) (๒) และ (๓)”

และข้อ ๒๒ กำหนดว่า “การเบิกเงินซึ่งมีลักษณะเป็นค่าใช้จ่ายประจำ และมีการเรียกเก็บเงินเป็นงวดๆ เช่นค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่ารับหนังสือพิมพ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่กระทรวงการคลังกำหนดให้เบิกได้โดยถือว่าค่าจ่ายนั้นเกิดขึ้นเมื่อเจ้าของงบประมาณได้รับแจ้งให้ชำระหนี้

การเบิกเงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเช่าบ้าน หรือเงินช่วยเหลืออื่นใดของทางราชการในลักษณะเดียวกัน ให้นำวรรคแรกมาใช้บังคับใช้บังคับโดยอนุโลม”

ฉะนั้น ผู้ขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านจึงต้องส่งใบเสร็จรับเงินให้เจ้าหน้าที่การเงินเพื่อประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านด้วย

คังการทราบเงินเดือนของระดับค่าง ๆ

ศูดาน สมาชิกเลขที่ ๖๒๘๔

ผมมีความข้องใจที่ ก.พ. ได้กำหนดระดับและเงินเดือน (แต่ระดับ) และเท่าที่สมพบเห็นมา
มคังนคอ

ช. ๒ (๑), ช. ๓ (๑), ช. ๔ (๑) และ
ช. ๔ (๔)

ช. ดังกล่าวนี้มีเงินเดือนอย่างไร เพราะข้าราชการส่วนใหญ่มีความข้องใจมาก

คอบ : เรื่องเงินเดือนของระดับตำแหน่งค่าง ๆ ตามทคณข้องใจนี้ เข้าใจว่าคณคลึงได้ทราบจากหนังสือสำนักงาน ก.พ. ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘ ในวารสารข้าราชการฉบับประจำเดือนตุลาคม ๒๕๑๘ หน้า ๒๒ แล้ว แต่เพื่อความกระจ่างขอเรียนให้ทราบเฉพาะกรณีเงินเดือน (๑) และ (๔) อีกครังหนง คอ

ตำแหน่งใดกำหนดเงินเดือน (๑) ไว้ในบัญชีรายละเอียดกำหนดตำแหน่งให้กำหนดตำแหน่งนั้นเป็นระดับนั้นไปพลางก่อน เมื่อจะแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าขึ้นไป ๑ ระดับ ของสาขงานนั้น ซึ่งเป็นผู้ที่สอบได้ หรือได้รับคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่านั้น ๑ ระดับ ของสาขงานนั้น ก็อนุมัติให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับสูงขนอก ๑ ระดับ โดยจะข้อย่นไปจนถึงวันเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวก็ได้ เมื่อกำหนดตำแหน่งสูงขนแล้ว

ก็ให้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งในสายงานเป็นชื่อตำแหน่ง
 ที่สูงขึ้นด้วย เช่น ตำแหน่ง นิติกร ๓ ระดับ ๓
 เมื่อกำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๔ ก็ให้เปลี่ยนชื่อ
 ตำแหน่งเป็นนิติกร ๔ โดยไม่ต้องทำความตกลงกับ
 ก.พ. อีก

ตำแหน่งใดกำหนดเงื่อนไข (๔) ได้
 กำหนดตำแหน่งนั้นเป็นระดับนั้นเป็นการเฉพาะ
 กราว เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งพ้นจากตำแหน่งนั้นไป
 ให้กำหนดตำแหน่งนั้นเป็นระดับต่ำลงมา ๑ ระดับ
 เงื่อนไขนอกเหนือจากนี้ ขอได้โปรดดูจาก
 วารสารข้าราชการฉบับที่ ๑๖๕๖ ลง ๖๖๖๖๖๖

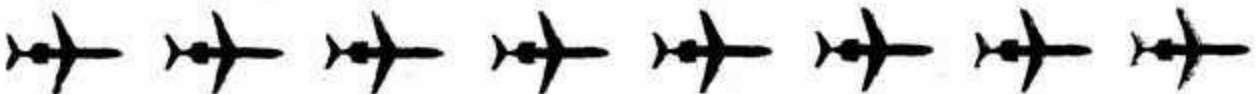
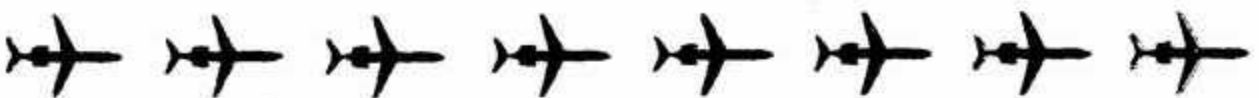
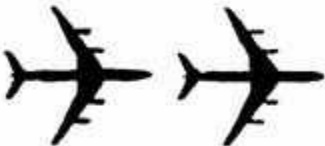
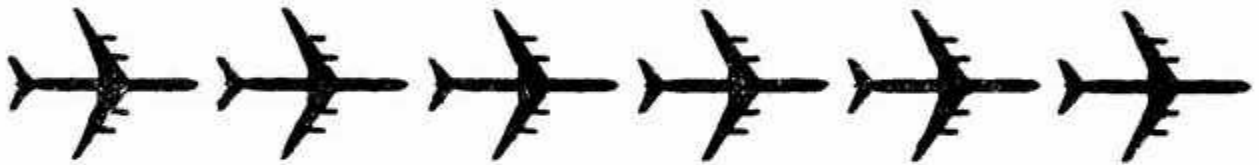
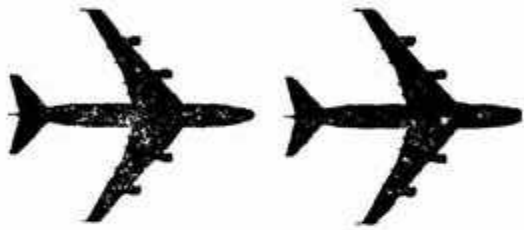
วิเศษชนแท้

เมทรอลเย็นซิน
 พาดุณระรินซินใจ

ผู้ตอบปัญหาในฉบับนี้	
สำนักงาน ก.พ.	
ธงชัย	วานิชกะ
สุพจน์	สาทรกิจ
สุธี	สุทธิสมบูรณ์
สมศักดิ์	สุภะรัฐเทพ
กรมบัญชีกลาง	
ผาสุนิย์	บัณฑิตจรูญ
สุรีย์	วารุณีรัตน์
สมพงษ์	วิวัฒน์สระ

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

สมศักดิ์ สุภะรัชฎเดช

ในวาระข้าราชการฉบับที่แล้ว ได้นำ
รายละเอียดเกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายใน
การเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ลงตีพิมพ์แต่
ยังไม่จบ เพราะเนื้อหารายละเอียดในเรื่องนี้มาก
มากและได้นำลงแต่ตอนที่ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการ
เดินทางไปราชการในประเทศเท่านั้น ฉบับนี้ ก็จะ
ได้กล่าวถึงตอนที่ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป
ราชการต่างประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่าย
ในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔๒
ถึงมาตรา ๖๓ ต่อไป

การเดินทางไปราชการต่างประเทศ

พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔๒ ได้แบ่งการ
เดินทางไปราชการต่างประเทศ เป็น ๒ ประเภท
คือ

๑. การเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่ว
คราว ซึ่งหมายความรวมถึงการที่ผู้รับราชการ
ประจำในต่างประเทศ เดินทางไปราชการชั่วคราว
ที่ใด ๆ ในต่างประเทศ หรือเดินทางมาราชการ
ชั่วคราวในราชอาณาจักรเฉพาะเวลาที่เดินทางอยู่
นอกราชอาณาจักรด้วย

๒. การเดินทางไปราชการประจำในต่าง
ประเทศ

รับเงินแล้วไม่ได้เดินทาง (มาตรา ๔๓)

เมื่อผู้ที่จะเดินทางไปราชการต่างประเทศ
ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือเป็นการประจำได้รับ
เงินค่าใช้จ่ายไปแล้ว ถ้าไม่ได้เดินทางไปภายใน

๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายให้นำเงินนั้น
ส่งคืนผู้จ่ายเงินทันที

สำหรับเงินค่าเครื่องแต่งตัวถ้าผู้เดินทางได้
จ่ายไปแล้วหรือมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่าย โดยสุจริต
โดยมีหลักฐานก็ไม่ต้องส่งคืน หากทางราชการส่ง
งวดการเดินทางโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้น

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ ชั่วคราว

พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔๔ ระบุไว้ว่า
ได้แก่

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเช่าที่พัก
๒. ค่าเครื่องแต่งตัว
๓. ค่าพาหนะ
๔. ค่ารับรอง
๕. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง และค่าเช่าที่พัก
(มาตรา ๔๕-๔๗)

๑. ให้เบิกในลักษณะเหมาจ่ายตามอัตรา

ดังนี้

ผู้ดำรงตำแหน่งหรือยศ	ประเภท ก. ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ต่อวัน		ประเภท ข. ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ต่อวัน		ประเภท ค. ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ต่อวัน	
	๕๕ เบบเลง	๕๖ ค่าเช่าที่พัก	๕๕ เบบเลง	๕๖ ค่าเช่าที่พัก	๕๕ เบบเลง	๕๖ ค่าเช่าที่พัก
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ลงมา หรือเทียบเท่า หรือผู้ช่วยผู้พิพากษา คณะตุลาการ หรืออัยการผู้ช่วย หรือพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศ ตรี พันตำรวจตรี ลงมา	๑๖	๒๓	๑๓	๒๑	๑๐	๑๘
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ระดับ ๖ หรือเทียบเท่า หรือผู้พิพากษา หรืออัยการประจำกอง อัยการ จังหวัดผู้ช่วย หรือพันโท-เอก นาวาโท-เอก-นาวาอากาศโท-เอก พันตำรวจโท-เอก	๑๘	๒๖	๑๖	๒๓	๑๓	๒๑
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๗, ระดับ ๘ หรือเทียบเท่า หรือผู้พิพากษา ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง-ศาล แพ่ง-ศาลอาญา ผู้พิพากษาศาล อุทธรณ์หรืออัยการพิเศษฝ่ายปรึกษา -ฝ่ายคดี-ฝ่ายวิชาการ อัยการพิเศษ ประจำเขต-ประจำกรม อัยการ จังหวัดหรือเทียบเท่า หรือพันเอก (พิเศษ) นาวาเอก (พิเศษ) นาวา อากาศเอก (พิเศษ) พันตำรวจเอก (พิเศษ)	๒๓	๒๕	๑๘	๒๖	๑๖	๒๓
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ หรือ เทียบเท่าหรือผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ						

ผู้ดำรงตำแหน่งหรือยศ	ประเภท ก. ดอลลาร์ สหรัฐอเมริกา ต่อวัน		ประเภท ข. ดอลลาร์ สหรัฐอเมริกา ต่อวัน		ประเภท ค. ดอลลาร์ สหรัฐอเมริกา ต่อวัน	
	๕๕ เบยเลขง	ค่าเช่าที่พัก	๕๕ เบยเลขง	ค่าเช่าที่พัก	๕๕ เบยเลขง	ค่าเช่าที่พัก
ในศาลอุทธรณ์ หรือเทียบเท่าหรือ พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี พลตำรวจตรี	๒๖	๓๔	๒๓	๒๕	๑๘	๒๖
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ขึ้นไป หรือเทียบเท่าหรืออธิบดีผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง-ศาล อาญา ผู้พิพากษาศาลฎีกา รอง อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง-ศาลอาญา อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาสด หรือพลโท พลเรือโท พลอากาศโท พลตำรวจ โทขึ้นไป	๓๑	๓๕	๒๖	๓๔	๒๓	๒๕
ประธานศาลฎีกาหรือรัฐมนตรี	๓๘	๔๕	๓๑	๔๕	๒๕	๓๕

หมายเหตุ (๑) อัตราเงินเป็นไปตามบัญชี ๕ ท้าย
พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ
พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) ประเภท ก. หมายถึงประเทศใน
ทวีปยุโรป อเมริกาเหนือและใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย
นิวซีแลนด์ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประเภท ข. หมายถึงประเทศนอกจากที่
กล่าวไว้ในประเภท ก. และ ค.

ประเภท ค. หมายถึงราชอาณาจักรลาว กัม
พูชา สหภาพพม่า

(๓) ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ หรือเพื่อความ
สะดวกแก่ผู้เดินทาง กระทรวงการคลัง จะกำหนด

ให้อำนาจค่าเบี่ยงเบนเส้นทางและค่าเช่าที่พักเป็นเงินตราสกุลอื่นที่มีมูลค่าเท่าอัตราในบัญชีดังกล่าวก็ได้

(๔) ในกรณีที่เดินทางในวันหนึ่งวันใดคาบเกี่ยวหลายประเทศ ให้ใช้สิทธิเบิกประเภทที่สูงกว่าได้

๒. ค่าเบี่ยงเบนเส้นทางและค่าเช่าที่พัก ที่ให้เบิกได้นั้น ถ้าการเดินทางในวันใดไม่จำเป็นต้องเช่าที่พักแรมหรือโดยปกติต้องพักแรมในยานพาหนะให้เบิกได้เฉพาะค่าเบี่ยงเบนเส้นทาง

๓. ภายใต้บังคับแห่งกฎเกณฑ์ตามอัตราข้างต้นนั้น ในกรณีที่ลูกจ้างซึ่งส่วนราชการในต่างประเทศจ้างให้ปฏิบัติราชการในต่างประเทศ เดินทางไปราชการ ให้เบิกค่าเบี่ยงเบนเส้นทางและค่าเช่าที่พักได้ตามอัตราประเพณีและสภาพแห่งท้องถิ่นซึ่งหัวหน้าส่วนราชการ ในต่างประเทศสังกัดกระทรวงการต่างประเทศกำหนดตามสมควรแก่ฐานะของลูกจ้าง แต่ต้องไม่เกินอัตราต่ำสุดของอัตราที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑ หรือไม่เกินอัตราที่สูงกว่านั้นตามที่ได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลัง

๔. การนับเวลาเพื่อคำนวณเบี่ยงเบนเส้นทาง ให้นับตั้งแต่เวลาที่ออกเดินทางจากประเทศไทยหรือที่พักประจำในต่างประเทศ จนกลับถึงประเทศไทยหรือที่พักประจำในต่างประเทศ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้โดยให้นับเวลาไปราชการ ๒๔ ชั่วโมง เป็น ๑ วัน เศษของวันถ้าเกิน ๑๒ ชั่วโมงให้นับเป็น ๑ วัน

๕. ถ้าผู้เดินทางไปราชการเจ็บป่วยในระหว่างเดินทาง และมีความจำเป็นต้องหยุดพัก ก็ให้เบิกค่าเบี่ยงเบนเส้นทางและค่าเช่าที่พักสำหรับวันที่หยุดพักนั้นได้ไม่เกิน ๑๐ วัน

๖. ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีขึ้นไปหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าหรือข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งเดินทางไปราชการในฐานะผู้แทนส่วนราชการ เพื่อเข้าร่วมประชุมในระดับรัฐมนตรีขึ้นไป จะเลือกเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงโดยมีใบสำคัญคู่จ่ายก็ได้

ค่าเครื่องแต่งตัว (มาตรา ๔๘-๔๙)

๑. ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ให้เบิกค่าเครื่องแต่งตัวได้ตามอัตราดังนี้

ผู้ดำรงตำแหน่งหรือยศ	ประเภท ก. บาท	ประเภท ข. บาท
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ลงมา หรือเทียบเท่า หรือ ผู้ช่วยผู้พิพากษา คณะตุลาการ หรืออัยการผู้ช่วย หรือ พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี ลงมา	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป หรือเทียบเท่าหรือ ผู้ช่วยพิพากษาชั้นไป หรืออัยการประจำกอง อัยการจังหวัดผู้ช่วยชั้นไป หรือพันโท นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโทชั้นไป	๗,๕๐๐	๕,๐๐๐

หมายเหตุ (๑) อัตรานี้ เป็นไปตามบัญชี ๖ ท้ายพระราชกฤษฎีกาแก้ไขจ่าย ฯ

(๒) ประเภท ก. หมายถึงประเทศอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดในประเภท ข.

(๓) ประเภท ข. หมายถึงประเทศสาธารณรัฐเวียดนามใต้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม ราชอาณาจักรลาว กัมพูชา สหภาพพม่า สหพันธ์มาเลเซีย ศรีลังกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐสิงคโปร์

(๔) สำหรับผู้ที่จำเป็นต้องแต่งเครื่องแบบ ให้ได้รับเพิ่มขึ้นอีก ๒๕% ของอัตรานั้น ๆ ถ้าต้องไปในฐานะผู้แทนของผู้แทนของรัฐบาลซึ่งเป็นแขกของรัฐบาลต่างประเทศให้ได้รับเพิ่มอีก ๕๐% ของอัตรานั้น ๆ

(๕) ผู้ที่ เดินทางไปราชการ ในประเทศที่อยู่ในประเภท ก. และประเภท ข. ในคราวเดียวกัน ให้เบิกค่าเครื่องแต่งตัวประเภท ก. ได้อย่างเดียว

๒. ถ้าเป็นการเดินทางออกจากประเทศไทยไปราชการในประเทศสหภาพพม่า ราชอาณาจักรลาว กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม สาธารณรัฐเวียดนามใต้ สหพันธ์มาเลเซีย และสิงคโปร์ เป็นเวลาไม่เกิน ๗ วัน เบิกค่าเครื่องแต่งตัวไม่ได้

๓. ผู้ที่กำลังรับราชการประจำอยู่ในต่างประเทศ เดินทางไปราชการชั่วคราวที่ใดก็ตามจะเบิกค่าเครื่องแต่งตัวไม่ได้

๔. ผู้ที่เคยได้รับค่าเครื่องแต่งตัวในการเดินทางไปราชการต่างประเทศมาแล้ว ถ้าต้องเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวอีก จะเบิกค่าเครื่องแต่งตัวได้ต่อเมื่ออยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก. การเดินทางไปราชการครั้งใหม่ ต้องใช้เครื่องแต่งตัวต่างประเภทกับเครื่องแต่งตัวที่ใช้ในการเดินทางครั้งก่อน

ข. การเดินทางไปราชการครั้งใหม่ มีระยะเวลาห่างจากการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวครั้งสุดท้ายเกิน ๒ ปี นับแต่วันที่เดินทางออกจากประเทศไทย หรือมีระยะเวลาห่างจากการเดินทางไปรับราชการประจำในต่างประเทศ ครั้งสุดท้ายเกิน ๒ ปี นับแต่วันที่เดินทางกลับถึงประเทศไทย

ค. การเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวครั้งใหม่ของนายทหารประทวนในกองทัพอากาศเป็นเจ้าเอก และได้รับเลื่อนยศเป็นพันจ่าในระยะเวลาไม่เข้าลักษณะตามข้อ ข.

ค่าพาหนะ พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเบิกค่าพาหนะในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ไว้ในมาตรา ๕๐-๕๒ ดังนี้

๑. ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงสำหรับทุกกรณี หรือจะเบิกในลักษณะเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่สำนักงานประมาณกำหนดสำหรับการเดินทางภายในประเทศของต่างประเทศก็ได้

๒. การเดินทางไปราชการโดยเครื่องบินจากประเทศไทยไปต่างประเทศ หรือจากต่างประเทศกลับประเทศไทย หรือการเดินทางระหว่างประเทศด้วยกัน มีหลักเกณฑ์ดังนี้

ก. ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ขึ้นไป หรือตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้

ยศพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรีขึ้นไป หรือหัวหน้าสำนักงานในต่างประเทศ มีสิทธิโดยสารชั้น ๑

ข. ผู้ดำรงตำแหน่งหรือมียศนอกจากที่กล่าวใน ก. มีสิทธิโดยสารชั้น ๒

๓. ผู้เดินทางไปราชการในหน้าที่เลขานุการของผู้บังคับบัญชาตำแหน่งระดับ ๘ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ขึ้นไป หรือผู้ยศพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี หรือพลตำรวจตรีขึ้นไป มีสิทธิเบิกค่าพาหนะได้เท่ากับที่ผู้บังคับบัญชามีสิทธิเบิก

ถ้าผู้เดินทางไปราชการ ในหน้าที่เลขานุการดังกล่าวมีหลายคน ให้มีสิทธิเบิกค่าพาหนะได้เท่ากับที่ผู้บังคับบัญชามีสิทธิเบิกเพียง ๑ คน ส่วนเลขานุการคนอื่น ๆ มีสิทธิเบิกได้ตามสิทธิของตน

ค่ารับรองและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ให้เบิกในลักษณะเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่สำนักงานประมาณกำหนด

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับคู่สมรส

ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว จะเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับคู่สมรสได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

๑. เมื่อได้รับอนุญาตจาก กระทรวงเจ้าสังกัดให้คู่สมรสติดตามไปได้

๒. เมื่อเจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๘ ขึ้นไป เป็นหัวหน้าคณะต้องไปราชการเฉพาะกรณี

ก. ไปถวายหรือยืมพระราชสาส์นตราตั้ง หรือทูลาหรือลาต่อพระเจ้าแผ่นดิน หรือประมุขของประเทศที่อยู่ในเขตอาณา

ข. การตามเสด็จพระราชดำเนินเนื่องในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จเยือนประเทศที่อยู่ในเขตอาณา

ค. รัฐบาลของประเทศที่อยู่ในเขตอาณาได้เชิญคู่สมรสไปร่วมงานพิธีภายในประเทศเขตอาณาด้วย

๓. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับคู่สมรส ให้เบิกได้ในอัตราเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เดินทาง เว้นแต่ค่าเช่าที่พักสำหรับคู่สมรส ให้เบิกได้ครึ่งหนึ่งของอัตราของผู้เดินทางนั้น แต่ถ้าผู้เดินทางได้เบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงแล้ว จะเบิกค่าเช่าที่พักสำหรับคู่สมรสไม่ได้

ค่าเครื่องแต่งตัวสำหรับคู่สมรส ให้เบิกได้เฉพาะคู่สมรสซึ่งติดตามผู้เดินทางจากประเทศไทย ไปราชการต่างประเทศชั่วคราว

ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ

พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕๖ ระบุไว้ว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการประจำ ในต่างประเทศ ได้แก่

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง และค่าเช่าที่พัก
๒. ค่าเครื่องแต่งตัว
๓. ค่าพาหนะ
๔. ค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่

ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พัก ในระหว่างการเดินทางไปรับราชการประจำในต่างประเทศ ผู้เดินทางมีสิทธิเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พัก ได้เช่นเดียวกับการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวซึ่งได้กล่าวมาแล้ว (มาตรา ๕๗)

ค่าเครื่องแต่งตัว (มาตรา ๕๘-๕๙)

๑. ข้าราชการผู้เดินทางไปรับราชการประจำในต่างประเทศ มีสิทธิเบิกค่าเครื่องแต่งตัวสำหรับตนเอง คู่สมรส และบุตร ซึ่งไม่มีคู่สมรส และอยู่ในความอุปการะที่จะต้องเดินทางไปอยู่ต่างประเทศได้ตามอัตราดังนี้

ลำดับ	ตำแหน่ง	ประเภท ก. บาท	ประเภท ข. บาท
๑	เจ้าหน้าที่การทูต ระดับ ๒	๑๕,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
	ภริยา หรือสามี	๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐
	บุตร คนละ	๓,๐๐๐	๒,๐๐๐
๒	เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๓ หรือระดับ ๔	๒๔,๐๐๐	๑๗,๐๐๐
	ภริยา หรือสามี	๑๕,๐๐๐	๘,๐๐๐
	บุตร คนละ	๕,๐๐๐	๓,๐๐๐
๓	เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๕ ถึงระดับ ๘	๓๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
	ภริยา หรือสามี	๑๗,๐๐๐	๑๑,๐๐๐
	บุตร คนละ	๕,๕๐๐	๓,๕๐๐
๔	เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๕ ขึ้นไป ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องราตรัสไมสร หรือเครื่องแต่งตัวมอญโก๊ต เพราะมีหน้าที่ต้องเข้างานพิธีต่างๆ และตามประเพณีของประเทศนั้นจำเป็นต้องแต่งตัวแบบเช่นนั้น รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะอนุมัติให้เบิกค่าเครื่องแต่งตัวดังกล่าวอย่างละ ๑ ชุด เพิ่มขึ้นอีกต่างหากก็ได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ต้องไม่เกินชุดละ ๖,๐๐๐ บาท		
	เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๑๐	๔๓,๐๐๐	๒๖,๐๐๐
	ภริยา หรือสามี	๑๕,๐๐๐	๑๔,๐๐๐
	บุตร คนละ	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐

หมายเหตุ (๑) อัตรานี้เป็นไปตามบัญชี ๗ ท้ายพระราชกฤษฎีกา

(๒) ประเภท ก. หมายถึงประเทศอื่นๆ นอกจากที่กำหนดในประเภท ข.

(๓) ประเภท ข. หมายถึงประเทศสาธารณรัฐเวียดนามใต้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม กัมพูชา สหภาพพม่า สหพันธ์มาเลเซีย

ศรีลังกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐสิงคโปร์

(๔) อัตราที่กำหนดไว้วันเป็นอัตราเหมาวันแต่กรณีตามวรรค ๒ ของลำดับ ๓

๒. คู่สมรสและบุตรของข้าราชการผู้เดินทาง จะเบิกค่าเครื่องแต่งตัวไม่ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

ก. ถ้าไม่ได้ออกเดินทางภายในกำหนด

๑ ปี นับแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นออกเดินทางไป
ประจำในต่างประเทศ

ข. ถ้าออกเดินทางจากประเทศต่าง
ประเทศที่ต้องใช้เครื่องแต่งตัวประเภทเดียวกันกับ
ประเทศที่ข้าราชการผู้นั้นเดินทางไปรับราชการประจำ

๓. ผู้ที่เคยได้รับค่าเครื่องแต่งตัวในการ
เดินทางไปราชการต่างประเทศแล้ว ถ้าต้องเดินทางไป
รับราชการประจำในต่างประเทศอีก จะเบิกค่า
เครื่องแต่งตัวได้ต่อเมื่อ

ก. การเดินทางไปรับราชการประจำ
ในต่างประเทศครั้งใหม่ ต้องใช้เครื่องแต่งตัวต่าง
ประเภทกับเครื่องแต่งตัวที่ใช้ในการเดินทางครั้ง
ก่อน

ข. การเดินทางไปรับราชการประจำ
ในต่างประเทศครั้งใหม่ใช้เครื่องแต่งตัวประเภท
เดียวกับการเดินทางไปรับราชการประจำในต่างประ
เทศครั้งก่อน แต่มีระยะเวลาห่างจากการเดินทางไป
ประจำในต่างประเทศครั้งสุดท้ายเกิน ๒ ปี นับ
แต่วันที่ออกเดินทางจากประเทศไทย

ในกรณีที่ได้รับค่าเครื่องแต่งตัวแล้ว แต่
ไม่ได้เดินทาง ให้ถือว่าวันที่ได้รับค่าเครื่องแต่งตัว
นั้น เป็นวันที่ออกเดินทางจากประเทศไทย

ค. ผู้ที่ได้รับค่าเครื่องแต่งตัวในการ
เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวครั้งสุดท้าย
มาแล้วไม่เกิน ๒ ปี นับแต่วันที่ออกเดินทางจาก
ประเทศไทย ถ้าต้องเดินทางไปรับราชการประจำใน

ต่างประเทศซึ่งต้องใช้เครื่องแต่งตัวประเภทเดียวกับเครื่องแต่งตัวที่ใช้ในการเดินทางครั้งก่อน ให้มีสิทธิเบิกค่าแต่งตัวได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ และข้อ ๒ ที่กล่าวข้างต้น หักด้วยจำนวนค่าเครื่องแต่งตัวที่ได้รับสำหรับการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวครั้งสุดท้าย

๔. หลักเกณฑ์การเบิกค่าเครื่องแต่งตัวตามข้อ ๓ ให้ใช้กับคู่สมรสและบุตรของผู้เดินทางด้วย

ค่าพาหนะ พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเบิกค่าพาหนะในการเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศไว้ในมาตรา ๖๐ ถึงมาตรา ๖๒ ดังนี้

๑. ผู้เดินทางมีสิทธิเบิกค่าพาหนะสำหรับตนเอง คู่สมรสในขณะที่เดินทาง และบุตรซึ่งไม่มีคู่สมรสและอยู่ในความอุปการะที่จะต้องเดินทางไปอยู่ในต่างประเทศด้วย โดยเบิกได้เท่าที่จ่ายจริงซึ่งจะต้องใช้ยานพาหนะที่เหมาะสมซึ่งต้องคำนึงถึงความรวดเร็วและประหยัด

๒. ผู้เดินทางจะเบิกค่าพาหนะสำหรับผู้ติดตามได้เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัดอนุญาตให้เบิกตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก. ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๒ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือผู้ยศร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี หรือร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

ให้เบิกค่าพาหนะสำหรับผู้ติดตามได้ ๑ คน

ข. ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๑ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าหรือผู้ยศพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือพันตำรวจเอก ซึ่งได้รับเงินเดือนอัตราพันเอกพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ หรือพันตำรวจเอกพิเศษขึ้นไป ให้เบิกค่าพาหนะสำหรับผู้ติดตามได้ไม่เกิน ๒ คน

๓. คู่สมรส บุตร และผู้ติดตามของผู้เดินทาง จะเบิกค่าพาหนะไม่ได้ถ้าไม่ได้ออกเดินทางภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นออกเดินทางไปรับราชการประจำในต่างประเทศ

๔. ในกรณีที่ผู้เดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ คู่สมรส หรือผู้ติดตาม คนหนึ่งคนใด ได้รับอนุญาตจากกระทรวงเจ้าสังกัดให้เดินทางกลับประเทศไทย ก็ให้มีสิทธิเบิกค่าพาหนะได้ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑-๓ โดยอนุโลม

๕. สำหรับบุตรซึ่งได้รับค่าพาหนะเดินทางไปอยู่ต่างประเทศ หรือบุตรที่เกิดในระหว่างเวลาที่รับราชการประจำในต่างประเทศ ถ้าไม่ได้เดินทางกลับภายในกำหนด ๓ ปี นับแต่วันที่ข้าราชการผู้เดินทางไปรับราชการประจำในต่างประเทศเดินทางกลับ จะเบิกค่าพาหนะไม่ได้

๖. ค่าโดยสารเครื่องบินไปรับราชการประจำในต่างประเทศ ให้ผู้เดินทางมีสิทธิเบิกได้เช่นเดียวกับกรณีการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว โดยอนุโลม

สำหรับคู่สมรสหรือบุตร มีสิทธิโดยสาร เครื่องบินชั้นเดียวกับผู้เดินทาง แต่ถ้าบุตรไม่ได้ เดินทางไปพร้อมกับข้าราชการผู้เดินทางหรือคู่ สมรสของข้าราชการผู้เดินทาง ก็ให้เบิกได้ในอัตรา ชั้นสอง

ส่วนผู้ติดตามให้เบิกได้ในอัตราขั้นต่ำสุด

ค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่ พระราช กฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖๓ กำหนดให้เบิกค่าใช้จ่ายใน การย้ายถิ่นที่อยู่ ในลักษณะเหมาจ่ายตาม หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑. ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เดินทางจาก ประเทศไทยไปรับราชการประจำในต่างประเทศ พร้อมทั้งคู่สมรส และบุตร ซึ่งต้องเดินทางไปอยู่ ในต่างประเทศด้วยมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการย้าย ถิ่นที่อยู่ได้ในอัตรา ๕ เท่าของจำนวนเงิน พ.ช.ต. ที่ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เดินทาง คู่สมรส และบุตร ซึ่งต้องเดินทางไปอยู่ในต่างประเทศด้วยนั้นจะพึง ได้รับจากทางราชการ

๒. ข้าราชการหรือลูกจ้างที่รับราชการ ประจำอยู่ในต่างประเทศ เดินทางจากประเทศหนึ่ง ไปรับราชการประจำในอีกประเทศหนึ่ง พร้อมทั้ง คู่สมรสและบุตรซึ่งต้องเดินทางไปด้วย มีสิทธิเบิก ค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่ได้ในอัตรา ๓ เท่าของ จำนวนเงิน พ.ช.ต. ที่ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้น คู่ สมรส และบุตรซึ่งต้องเดินทางไปด้วย จะพึง ได้รับตามอัตราสำหรับประเทศใหม่ซึ่งจะไปประจำ

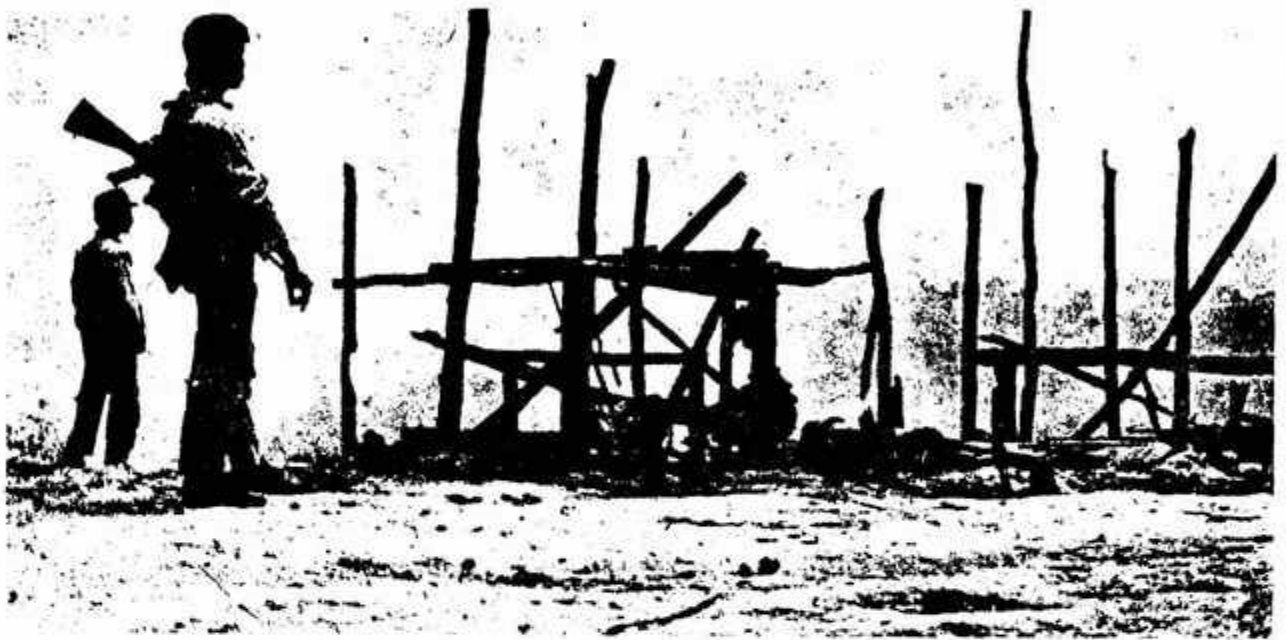
๓. ข้าราชการหรือลูกจ้างที่รับราชการ ประจำอยู่ในต่างประเทศ เดินทางจากประเทศที่ ดำรงตำแหน่งอยู่กลับประเทศไทยพร้อมทั้งคู่สมรส และบุตร มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่ ได้ในอัตรา ๓ เท่าของจำนวนเงิน พ.ช.ต. ที่ ข้าราชการหรือลูกจ้างนั้น คู่สมรส และบุตร ได้ รับครั้งสุดท้ายก่อนเดินทางกลับประเทศไทย

๔. ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้ซึ่งรับราชการ ประจำในต่างประเทศก่อนวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๘ และจะต้องเดินทางไปรับราชการประจำใน ประเทศอื่นหรือกลับประเทศไทย ให้มีสิทธิเบิก ค่าใช้จ่ายในการขนย้ายสิ่งของส่วนตัว ตามพระ ราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือเบิกค่าใช้จ่ายในการ ข่ายถิ่นที่อยู่ตามพระราชกฤษฎีกานี้ได้ทางใดทาง หนึ่งแล้วแต่จะเลือก แต่ถ้าข้าราชการหรือลูกจ้าง ผู้ใดใช้สิทธิเลือกเบิกค่าใช้จ่ายทางใดทางหนึ่งแล้ว จะต้องใช้สิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในทางที่เลือกนั้นเพียง ทางเดียวจนกว่าจะเดินทางกลับประเทศไทย

(ข้อนี้เพิ่มเติมขึ้น โดยพระราชกฤษฎีกาค่า ใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘)

ก็เป็นอันว่าจบเนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพียงเท่านั้น หากท่านผู้อ่าน มีปัญหาข้อขัดข้องหรือสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติใน เรื่องการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ก็อาจติดต่อสอบถามไปยังกระทรวงการคลัง ซึ่ง เป็นส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรงต่อไปได้.

ชีวิตข้าราชการบ้านนอก บางคน

ธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์

เราออกเดินทางจากยะลาทันทีตั้งแต่เช้า เพราะตามหมายกำหนดการเดินทาง กำหนดไว้ว่าจะต้องเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสในเวลา ๑๐.๐๐ น. และหลังจากนั้น จะมีการประชุมพัฒนากรที่ปฏิบัติงานอยู่ตามตำบล และหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดน

ภาคใต้ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนต่อเดือนธันวาคมมีลมฝนตกชุก เพราะร่องความกดอากาศต่ำจะเคลื่อนจากภาคเหนือและภาคกลางของประเทศลงไปสู่ภาคใต้ในระยนี้ ด้วยเหตุนี้การเดินทางของเราจึงหนีไม่พ้นที่จะต้องเจอกับฝนตก

ลงมาประปรายเป็นระยะ ๆ ตลอดเส้นทางที่ผ่านเมื่อฝนตกมาก ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่ระดับน้ำทั้งในแม่น้ำลำคลองหนองบึงต่าง ๆ จะขึ้นสูงกว่าปกติ ทั้งนี้เพราะฝนส่วนใหญ่จะตกในบริเวณภูเขา ซึ่งมีสภาพชุ่มชื้นกว่าที่ราบ น้ำฝนจากภูเขาจะไหลบ่าลงสู่ที่ต่ำ ทำให้สภาพของท้องทุ่งสองข้างทางเจิ่งนองไปหมด

บางแห่งทั้งไร่นาและบ้านเรือนของราษฎรก็ถูกน้ำท่วมเสียหาย แล้วแต่ปริมาณและความแรงของกระแสน้ำที่ไหลผ่าน

เป็นเช่นนอญบ๊แล้วบ๊แล้ว จนกลายเป็นความ
เคยชินและเกือบจะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย
ในภาคใต้ไปแล้ว

บางแห่งที่ผ่านไป เราเห็นเด็กนักเรียนตัว
เล็ก ๆ ถลกกางเกงและกระโปรงเดินลุยน้ำจากข้าง
ทางเข้าไปยังตัวอาคารเรียน ซึ่งยกพื้นไว้ไม่สูงนัก
และระดับน้ำก็ใกล้จะจนถึงพนักห้องเรียนอยู่แล้ว

เด็กอึกกลุ่มใหญ่ขึ้นรอรอบบนทางหลวง
อย่างล้งเล เหมือนกับจะรอคำสั่งจากกระทรวงศึกษา
ธิการให้สั่งปิดโรงเรียนเช่นเดียวกับที่ได้มีคำสั่งปิด
โรงเรียนในกรุงเทพฯ เพราะน้ำท่วมถนนหนทาง
หลายสาย

บางช่วงของถนนที่วิ่งผ่านไป มีน้ำท่วม
ปรึ่มเข้มาจากไหล่ทางทั้งสองข้าง ทำให้ต้องลด
ความเร็วลง และใช้ความระมัดระวังเพิ่มขึ้น และ
.....ก่อนเราจะกลับออกมาจากนราธิวาส ก็มี
ข่าวเข้าไปแจ้งว่าน้ำได้ท่วมถนนตามเส้นทางที่ผ่าน
มาหลายแห่งแล้ว

คณะของเราซึ่งมีท่านอธิบดีกรมการพัฒนา
ชุมชน คุณนิรุฒ ไชยกุล เป็นหัวหน้าคณะได้เดิน
ทาง ไป ถึงจังหวัด นราธิวาสตามหมายกำหนดการ
พอดี

เรื่องการเดินทางตามหมายกำหนดการนี้ มี
เรื่องประหลาดอยู่อย่างหนึ่งคือไม่ว่าคณะของเราจะ
ออกเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ช้าหรือเร็ว
กว่าเวลาที่กำหนดไว้ในหมายกำหนดการก็ตาม แต่
เวลาที่ไปถึงจุดหมายปลายทาง มักจะตรงกับหมาย

กำหนดการพอดีทุกทีไป

นับว่าเป็นเรื่องประหลาดที่เกิดจากความ
สามารถของคุณอารีย์ วงศ์อารยะ ผู้อำนวยการ
กองปฏิบัติการ ซึ่งได้ฉายาจากเพื่อนร่วมงานว่าเป็น
“ผู้อำนวยการเดินทาง” ที่มีความสามารถในการ
กำหนดเวลาไว้เพื่อขาดเผื่อเหลือเป็นเยี่ยม

เราไม่ได้พบกับท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนรา
ธิวาส เพราะท่านเข้าไปราชการที่กรุงเทพฯ แต่
ได้พบกับท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้กรุณา
เล่าเหตุการณ์และสถานการณ์ทั่ว ๆ ไปทั้งในจังหวัด
นราธิวาส และในภูมิภาค ใกล้เคียงให้ฟังอย่างน่า
สนใจยิ่ง

เมื่อได้เวลาอันสมควร คณะของเราก็อำลา
ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส แล้วเข้าประ-
ชุมเจ้าหน้าที่พัฒนากร ซึ่งได้มารออยู่ที่ห้องประชุม
ของจังหวัดแล้ว

รายละเอียดของการประชุม ก็คล้ายคลึง
กับการประชุมพัฒนากรในจังหวัดอื่น ๆ ทั่วทุกภาค
ของประเทศ ก็จะมีรายงานสรุปการเริ่มดำเนิน
งานและผลงานตลอดจนปัญหา และอุปสรรคบาง
ประการของการปฏิบัติงาน

จากนั้น ท่านอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนก็
จะกล่าวชี้แจงนโยบายการบริหารงานของกรม
พร้อมทั้งแนะนำวิธีการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ที่มา
ร่วมประชุมทั้งหมด

ในบางส่วนของคำแนะนำที่ท่านให้แก่ข้า-
ราชการในความบังคับบัญชารับผิดชอบของท่านนั้น

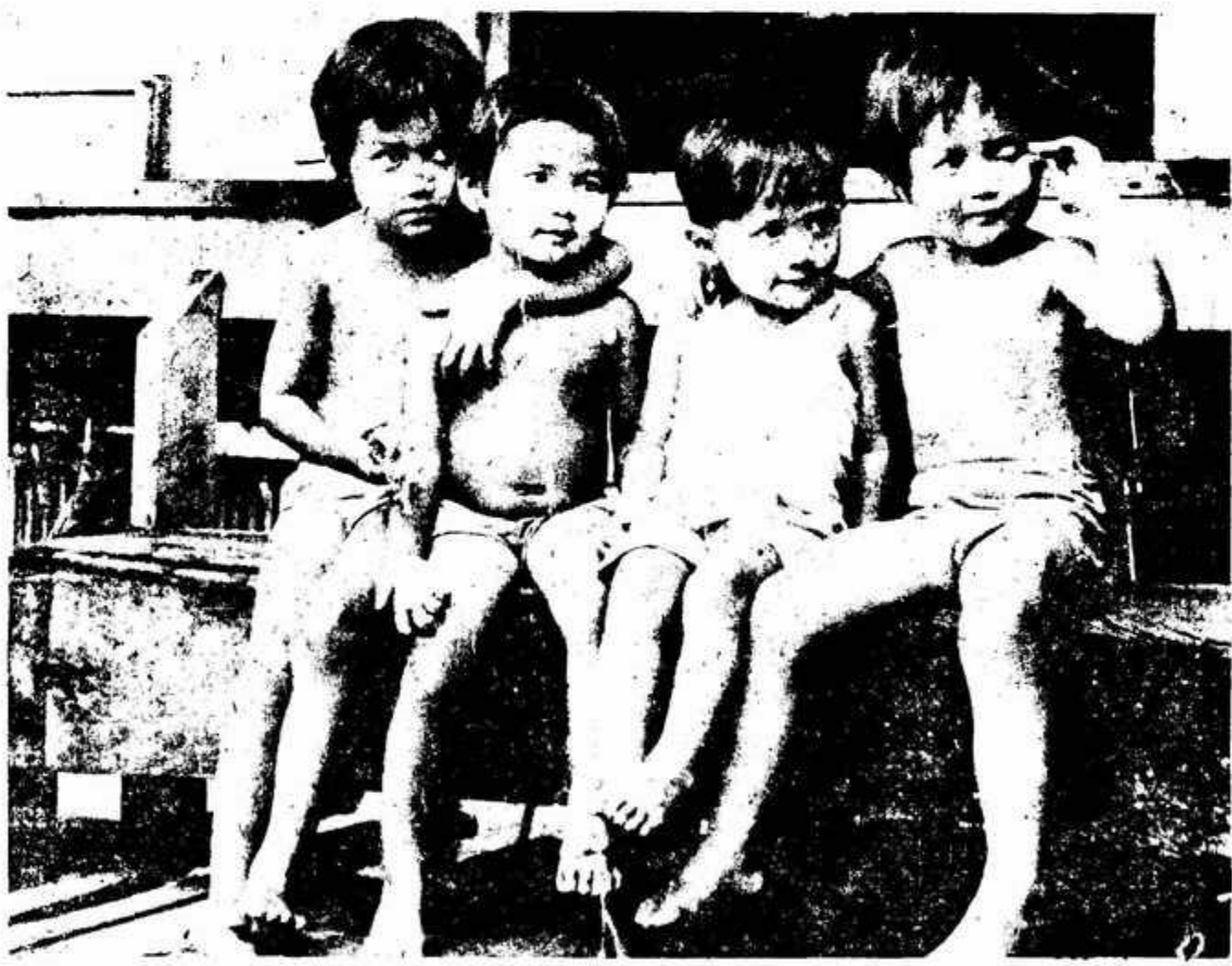
ท่านได้ชี้แนะให้เห็นว่า การที่จะสามารถปฏิบัติงาน
ด้านพัฒนาชุมชนอย่างได้ผล และได้รับความเชื่อ
ถือจากประชาชนในท้องถิ่นที่เขาไปปฏิบัติอย่างแท้
จริงนั้น ทีมงานจะต้องรู้จักประหยัด โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งคือ "ต้องรู้จักประหยัดคำพูด"

การประหยัดคำพูดนั้น หมายถึงการระมัด
ระวังที่จะไม่เที่ยวไปพูดจาเพื่อเชื่อ ให้ราษฎรเข้าใจ
ผิดในสิ่งที่พัฒนากรไม่รู้จริง

"ถ้าเราไม่รู้เรื่องการเกษตร ก็อย่าไปไม่รู้เรื่อง
เกษตร ถ้าเราไม่รู้เรื่องการรักษา พยายามก็อย่าไป

ไม่รู้เรื่องทฤษฎี หรือเรื่องนามย ถ้าเราไม่รู้เรื่อง
การชลประทาน เรื่องการก่อสร้าง ก็อย่าไปไม่รู้เรื่อง
สร้างเขื่อนสร้างฝายหรือสร้างถนน เพราะผลร้ายจะ
ตามมาคือ ราษฎรเขาจะหมดความเชื่อถือ ถ้าเรา
เที่ยวไปพูดในสิ่งที่เราไม่รู้จริง" เป็นคำพูดง่าย ๆ
ตรงไปตรงมาของท่าน

ข้อคิดเช่นนี้ ถ้าข้าราชการในหน่วยงาน
อื่น ๆ ที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับประชาชนจะจดจำ
หรือนำไปใช้ด้วย ก็จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติราชการ
เป็นอย่างยิ่ง

เมื่อจบคำแนะนำ ก็มาถึงช่วงเวลาของการ
ได้ตามสารทุกข์สุกดิบ และเปิดโอกาสให้ข้าราชการ
ที่เข้าประชุมได้มีโอกาสดำเนินปัญหา แลก
เปลี่ยนความคิดเห็น หรือระบายความอัดอั้นตันใจ
แล้วแต่กรณี

ปัญหาและข้อสังเกตที่ได้จากการประชุมใน
ช่วงนมเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิต
ความเป็นอยู่ตลอดจนการทำงานของข้าราชการบ้าน
นอกที่ต้องตรากตรำทำงานอยู่ในท้องที่ที่เสี่ยงอัน-
ตราขยู่สองเรื่องใหญ่ ๆ ด้วยกัน

เรื่องแรก เป็นคำถามจากพัฒนากรคนหนึ่ง
ซึ่งถามว่า

“ถ้าหากว่าพัฒนากรถูกโจรผู้ร้าย หรือผู้ก่อ
การร้ายจับตัวไปเรียกค่าไถ่ ซึ่งเป็นกรณีที่มีอยู่คาต
ดินในท้องที่บางจังหวัดภาคใต้ขณะนี้ กรมจะมึนโยบาย
หรือมีทางช่วยเหลืออย่างไรหรือไม่”

เป็นคำถามที่แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงบาง
ประการคือ

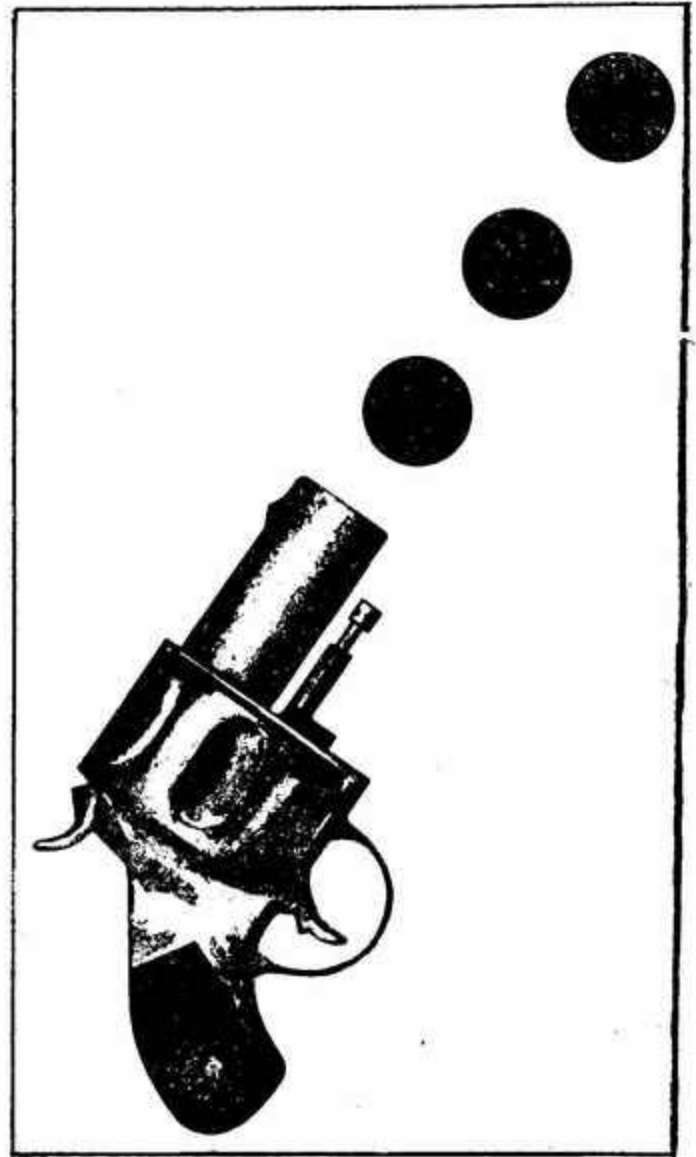
ประการแรกที่สุด แสดงให้เห็นว่า การทำ
งานในท้องที่จังหวัดดังกล่าวนี้ มีสภาพที่เสี่ยง
อันตรายจากโจรผู้ร้ายที่อาจจะลักพาตัวไปเรียกค่า
ไถ่ หรือมีละเมิดก็อาจจะเรียกค่าคุ้มครอง ไม่ว่าผู้
นั้นจะเป็นข้าราชการหรือพ่อค้าประชาชนก็ตาม

ประการที่สอง แสดงให้เห็นถึงความกังวล

ใจของผู้ถาม ที่ถึงแม้จะยังมีขวัญและกำลังใจที่จะปฏิบัติราชการต่อไป ก็อยากจะหาหลักประกันที่คิดว่าพอช่วยได้เมื่อกันมาถึงตัว ซึ่งเท่าที่คิดได้ใกล้ตัวที่สุด ก็หวังพึ่งส่วนราชการเจ้าสังกัด

ประการที่สาม แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งมือแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับความปลอดภัยและความมั่นคงในท้องที่จังหวัดดังกล่าว โดยเร่งด่วนที่สุด และด้วยวิธีการที่ได้ผลที่สุด ไม่ว่าจะเป็วิธีใดก็ตาม แต่ก็ไม่ควรจะเป็นวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการกวาดล้างหรือปราบปรามแต่เพียงด้านเดียว

อย่างไรก็ตาม ในการตอบคำถามข้อนี้ ท่านอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนได้ให้คำตอบที่มั่งคั่งและตรงไปตรงมาในคำว่า การให้ความคุ้มครองป้องกันภัยอันตรายแก่เจ้าหน้าที่ของทางราชการนั้น ย่อมให้ได้เพียงเท่าเทียมกับประชาชนทั่ว ๆ ไปเท่านั้น การที่จะให้ทางราชการให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษในการปฏิบัติราชการตามปกติธรรมดา หรือจะให้ทางราชการจัดตั้งงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการไล่ถอนตัวข้าราชการในกรณีที่ถูกจับไปเรียกค่าไถ่นั้น ย่อมทำไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีหากมีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ทางกรมก็ต้องแจ้งให้ทางฝ่ายตำรวจและฝ่ายปกครองทราบ และหาทางช่วยเหลือตามควรโดยด่วนต่อไป และไม่ขัดข้องที่เพื่อนพัฒนารคนอื่น ๆ จะสละเวลามาช่วยเหลือติดต่อหรือติดตาม เพื่อให้ได้ตัวกลับมาโดยเร็วที่สุด

เรื่องที่สอง เป็นเรื่องรายงานการปฏิบัติงานของพัฒนากรประจำกลุ่มในตำบลสุโขทัย ซึ่งได้รายงานให้ทราบถึงรายละเอียดการปฏิบัติงานโดยทั่ว ๆ ไป

ตอนหนึ่งของการรายงาน ได้ชี้แจงให้ทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติงานว่า เมื่อเริ่มงานพัฒนาในตำบลได้ไม่นานนัก ก็พบว่าราษฎรจำนวนไม่น้อยในตำบลเป็นโรคติดต่อร้ายแรงชนิดหนึ่งคือ "โรคเท้าช้าง" ซึ่งเกิดจากการแพร่เชื้อของยุง

เมื่อพบแล้วก็รีบดำเนินการสำรวจจำนวน
ราษฎรที่ป่วยเป็นโรคนั้นในหมู่บ้านต่าง ๆ แล้วแจ้ง
ขอความช่วยเหลือจากทางอนามัยอำเภอ และ
จังหวัดโดยด่วน ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือในการให้
การบำบัดรักษา และป้องกันจากหน่วยแพทย์และ
อนามัยของจังหวัดเป็นอย่างดี จนราษฎรส่วนใหญ่
หายป่วย และราษฎรบางส่วนที่มีอาการป่วยรุนแรง
ถึงขั้นเรื้อรังก็สามารถหยุดยั้งอาการของ โรคนี้ให้
กำเริบต่อไปได้

นับว่าเป็นความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาค
ความเดือดร้อนของประชาชนอย่างน่าสรรเสริญ ซึ่ง

ในการปฏิบัติงานนั้น พัฒนาการเองจะต้องไปพัก
ค้างแรมในตำบล หรือหมู่บ้านที่ตนรับผิดชอบด้วย
เป็นเวลาเดือนละประมาณ ๑๕ วัน

ก็ด้วยเหตุนี้เอง หลังจากที่ได้แก้ไขปัญหา
ของชาวบ้านได้อย่างน่าชื่นใจแล้ว ตัวของพัฒนาการ
เองก็กำลังประสบกับปัญหาที่นำตัวกอยู่

นั่นคือ กำลังมีอาการที่น่าสงสัยว่า ตนจะ
พลอยติดโรคเท่าข้างไปด้วยอีกคนหนึ่ง

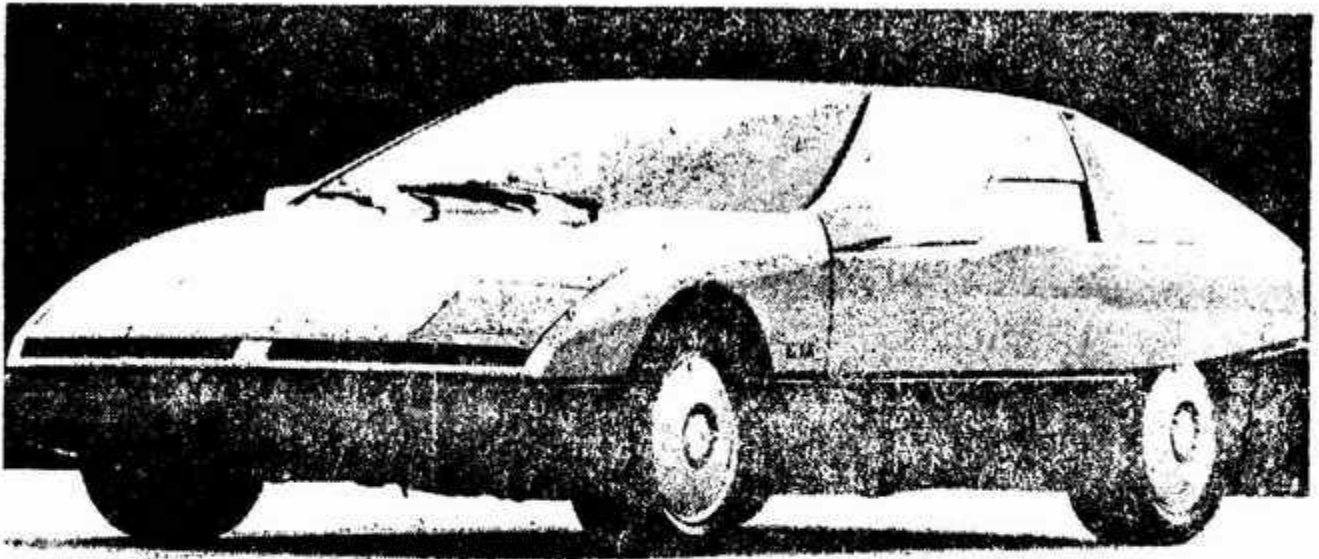
ยังไม่มีคำตอบเกี่ยวกับเรื่องนี้

แต่อย่างน้อยที่สุด กรณีที่เกิดขึ้นทั้งสอง
เรื่องนี้ก็น่าเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การทำงานของข้า
ราชการ (บางคน) ที่ต้องตระเวนไปตามท้องถื่น
ทุกถิ่นดาร ทั้งยังต้องเสี่ยงอันตรายจากโจรภัย และ
โรคภัยไข้เจ็บนั้น เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจและสมควร
จะได้รับการเอาใจใส่อนุเคราะห์เกื้อกูลจากทางราช
การเป็นอย่างยิ่ง อย่างน้อยก็ในด้านสวัสดิการตอบ
แทนบางประการเท่าที่จะพึงจัดหาให้ได้

ผมจำเป็นต้องวงเล็บคำว่า "บางคน" ไว้
ด้วยความรู้สึกจริงใจต่อคำในวงเล็บเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้
สัมผัสและพบเห็นมาด้วยตนเอง ทั้งในส่วนกลางและ
ส่วนภูมิภาค ตลอดระยะเวลาที่สืบทอดในราชการ

คณะของเราออกเดินทางจากนครราชสีมา เมื่อ

เวลาสิบหกนาฬิกา กับสามสิบนาทีเศษ หลังจาก
ได้แวะเยี่ยมชมหมู่บ้านพัฒนาตัว อย่างที่บ้านชะลุตง
ตำบลกาเขาะมาตี ซึ่งตั้งอยู่เชิงเทือกเขาบูโดอัน
ลือชื่อ

ถึงแม้ว่าการออกเดินทางจากนครวิสาขะช้า
กว่ากำหนดการที่วางไว้ถึงชั่วโมงกว่า แต่คณะของ
เราก็ได้ถึงที่พักที่หาดใหญ่ในเวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา
ซึ่งเป็นเวลาตามหมายกำหนดการพอดี

ก็นับว่าเป็นความอัศจรรย์ และเป็นผล
ของคุณอารีย์ วงศ์อารยะ "ผู้อำนวยการเดินทาง"
คนเก่งที่ได้กะเวลาเพื่อเหลือไว้ชั่วโมงกว่าพอดีๆ
อีกนั่นแหละ

ตลอดระยะทางจากนครวิสาขะถึงหาดใหญ่
ผมอดนึกย้อนไปถึงเหตุการณ์ที่ได้พบเห็น และรับ
ฟังข้างต้นไม่ได้ ในขณะที่เดียวกันก็มีความรู้สึกภูมิใจ
ใจระคนหดหู่กับชีวิตข้าราชการบ้านนอก (บางคน)
อย่างบอกไม่ถูก

ที่ภูมิใจคงจะเป็นเพราะได้มีโอกาสพบเห็น
การทำงานของคนที่กินเงินเดือนจากภาษีอากรของ
ราษฎร เพื่อราษฎร อย่างใกล้ชิดกับราษฎรจริงๆ
และที่หดหู่ใจก็คงจะเป็นเพราะได้รับทราบความ
ทุกข์ทั้งทางใจ คือความหวาดกลัวภัยอันตราย และ
ความทุกข์ทางกายที่ต้องเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บใน
ท้องถิ่นที่ห่างไกล

ก็ได้แต่สวดมนต์ภาวนา ขอร้องให้ภัยอัน
ตรายทั้งหลายเฉียดกรายเข้าใกล้คนที่ตั้งใจทำงาน เพื่อ
งานจริงๆ เลย

และสำหรับเพื่อนพัฒนากรที่สุโขทัย...
ขอร้องให้ต้องเจ็บป่วยด้วยโรคเท้าข้างอย่าง
ที่ กำลังวิตกกังวลอยู่เลย.

ใช้ในราชการเท่านั้น

‘สุรินทร์’

ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๑๘ เป็นต้นมา ถ้าสังเกตรถยนต์หลายชนิด จะเห็นข้อความสะดุดตาว่า “ใช้ในราชการเท่านั้น” ข้างรถทั้งสองด้าน ใหญ่บ้างเล็กบ้างตามขนาดของรถ ชัดเจนบ้าง เลือนลางบ้างตามกาลเวลาและเจตนาของผู้ใช้รถวิ่ง ขวักไขว่หรือจอดอยู่ทั่วไป แม้แต่บางเวลาและ บางสถานที่ยังเห็นรถที่ข้อความดังกล่าวเสมอ

เรื่องนี้ข่าวนองจากมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยว

กับการเปลี่ยนแปลงป้ายทะเบียนรถราชการ ตามที่ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอโดย มีเหตุผลเพื่อป้องกันการครหาของประชาชน และมีให้ข้าราชการนำรถของทางราชการไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างประชาชนกับทางราชการ ซึ่งต่อมากณะ รัฐมนตรีได้ลงมติเพิ่มเติมว่า คำว่า “ทางราชการ” หรือ “ส่วนราชการ” นั้น หมายถึงกระทรวง

ทบวง กรม ต่างๆ และกลุ่มไปถึงหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกแห่งด้วย (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว. ๑๑๔ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๑๘ และที่ สร ๐๒๐๓/ว. ๑๔๗) ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๘ เรื่องการเปลี่ยนแปลงป้ายทะเบียนรถราชการ)

ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว นอกจากเห็นชอบให้ข้อความ “ใช้ในราชการเท่านั้น” ยังเห็นชอบกับข้อเสนอให้ปรับปรุงป้ายทะเบียนรถยนต์ของทางราชการ คือ

๑. รถประจำตำแหน่งของทุกส่วนราชการ

ให้ใช้แผ่นป้ายทะเบียนสีขาว สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้มีอักษร กท. เรียงตามทางตั้ง สำหรับจังหวัดอื่นให้ มีอักษรย่อชื่อจังหวัดเรียงตามทางตั้ง มีตัวเลขอารบิกเรียงตามทางยาว ตัวอักษรและตัวเลขให้จัดเป็นรอยคูน ทาสีเขียว ขนาดป้าย ขนาดตัวเลข ให้เป็นไปตามข้อ ๕ ทวิ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๓ (๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ ๒๔๗๓ เว้นแต่รถยนต์ประจำตำแหน่ง ของข้าราชการ ที่ประจำใน ต่างประเทศให้ใช้ป้ายทะเบียนตามที่ประเทศนั้น ๆ กำหนดให้

๒. รถส่วนกลางสำหรับราชการพลเรือนทั่วไป ให้ใช้แผ่นป้ายอย่างเดียวกับรถยนต์ประจำตำแหน่ง แต่ให้มีตราเครื่องหมายหรืออักษรแสดงว่าเป็นรถของส่วนราชการ - แร่รัฐวิสาหกิจใด รวมทั้งคำว่า “ใช้ในราชการเท่านั้น” ไว้ข้างนอก รถทั้งสองข้าง เว้นแต่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

ใดเห็นว่าการมีตราเครื่องหมาย หรืออักษรแสดงสังกัดไว้ที่ยานพาหนะ อาจไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้รถ หรือจะไม่ได้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการก็ให้ขออนุมัติปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุม แล้วแต่กรณี เพื่อขอยกเว้นการมีตราเครื่องหมาย หรืออักษรแสดงสังกัดเสียได้

๓. รถส่วนกลางสำหรับ ราชการตำรวจ

ให้ใช้แผ่นป้ายทะเบียนตามเดิม ขนาดกว้างยาวเท่าเดิม แต่ให้มีตราเครื่องหมายหรืออักษรแสดงว่าเป็นรถของส่วนราชการตำรวจ รวมทั้งคำว่า “ใช้ในราชการเท่านั้น” ไว้ข้างนอกรถทั้งสองข้าง เว้นแต่การใช้ป้ายทะเบียนตราโลโก้ของกรมตำรวจ และการมีตราเครื่องหมายหรืออักษรแสดงว่าเป็นรถของส่วนราชการตำรวจไว้ที่ยานพาหนะใด จะทำให้ไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้ หรือจะไม่ได้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการ ก็ให้ขออนุมัติปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอยกเว้นการมีตราเครื่องหมาย หรืออักษรแสดงสังกัด และป้ายทะเบียนตราโลโก้ กรมตำรวจ เสียได้

๔. รถยนต์หลวง (ร.ช.ล.) ของสำนักพระราชวัง ให้คงไว้ตามเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๕. รถยนต์สงครามและรถยนต์ปกติในราชการทหาร ให้ใช้แผ่นป้ายทะเบียนสี ขนาดกว้างยาว เครื่องหมายและตัวเลขตามเดิม

โดยข้อ ๑ มอบให้กระทรวงมหาดไทย

(กรมตำรวจ) รับไปข่างกฎกระทรวงเสนอดณะ
รัฐมนตรีพิจารณาให้ทันใช้ใน ๑ มกราคม ๒๕๑๘
ต่อไป

หมายความว่าทางราชการได้เริ่มพัฒนา
การใช้รถราชการมากขึ้น โดยเฉพาะรถส่วนกลาง
สำหรับราชการพลเรือนทั่วไป เหตุผลสำคัญเพื่อ
ป้องกันการใช้ประโยชน์จากทางราชการ และลด
ช่องว่างระหว่างข้าราชการกับประชาชน โดยอาศัย
ข้อความว่า “ใช้ในราชการเท่านั้น” เป็นเครื่อง
เตือนใจ และขอให้ประชาชนทั้งหลายช่วยกันเอา

ใจใส่ดูแลด้วย ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าข้อความสั้น ๆ
เช่นนั้น จะบังเกิดผลเพียงใด และสามารถแก้
ปัญหาการใช้รถราชการ โดยเฉพาะในทางปฏิบัติ
ให้สัมฤทธิ์ผล สมดังข้ออ้างที่ต้องการวางระเบียบ
ดังกล่าวหรือไม่ หรือจะกลายเป็นระเบียบที่ออกกัน
เป็นแพ้นั้น ช่วคร่งช่วคราวเท่านั้นเอง

ข้อความที่ว่า “ใช้ในราชการเท่านั้น”
จึงสะท้อนอะไรหลายอย่างของระบบข้าราชการที่
ควรพิจารณากันอย่างจริงจังเสียที

ดังนั้น ก่อนอื่นต้องพิจารณาสภาพทั่ว ๆ ไป

เกี่ยวกับรถยนต์และการใช้รถยนต์ของทางราชการ
ว่ามีปัญหาด้านใดเสียก่อน โดยเฉพาะในประเด็น
ต่าง ๆ คือ

จำนวนรถยนต์ จำนวนรถยนต์ของราชการ
ซึ่งคลุมถึงรัฐวิสาหกิจด้วย ขณะนี้ยังไม่ทราบจะ
หาตัวเลขที่ถูกต้องทั้งหมดได้จากหน่วยงานใด แต่
หากจะประมาณแล้ว คงนับเป็นหมื่น ๆ คัน ซึ่ง
ในแง่จำนวนคงไม่สลักสำคัญมากนัก รู้กันแต่ว่า
มีอยู่มากมายจริง ๆ

ประเภทรถยนต์ รถยนต์ของทางราชการ
เท่าที่เห็นมีอยู่เกือบทุกประเภท ทุกขนาด และทุก
ยี่ห้อ จึงไม่แตกต่างไปจากรถยนต์ของเอกชน ถ้า
ไม่สังเกตเครื่องหมาย หรือข้อความ “ใช้ใน
ราชการเท่านั้น” แล้ว ก็เกือบไม่มีทางทราบได้เลย
ว่าเป็นรถราชการ

ที่ตั้งของส่วนราชการ การจัดตั้งส่วน
ราชการกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป กองอาจแยกอยู่
ต่างหากจากกรมสังกัด ไม่มีใครทราบนอกจากผู้ที่
ทำงานอยู่เท่านั้น และบางส่วนราชการยังมีหน่วย
งานในภูมิภาค ซึ่งต้องติดต่อกันเป็นประจำด้วย

เวลาในการปฏิบัติราชการ เวลาราชการ
จริง ๆ คือ ระหว่าง ๘.๓๐—๑๖.๓๐ น. เว้นวัน
เสาร์ อาทิตย์ แต่บางส่วนราชการมีความจำเป็น
ต้องปฏิบัติราชการนอกเวลาปกติ หรือในวันหยุด
ราชการ ซึ่งส่วนราชการนั้น ๆ มีอำนาจปฏิบัติราชการ
เป็นกรณีพิเศษ เช่น รถของราชการจอดหน้า
โรงแรม หรือช่องในเวลาค่ำคืน อาจเป็นรถของ
เจ้าหน้าที่อนามัยไปตรวจแหล่งแพร่เชื้อมโรคก็ได้

ขอบเขตคำว่าราชการ ความหมายของคำ
ว่าราชการยังไม่เห็นที่ตกลงกัน บางส่วนราชการ
อาจตีความรวมถึงสวัสดิการ การช่วยเหลืออำนวยความสะดวก
แก่ข้าราชการใช้รถราชการรับส่งข้าราชการก็
ไม่มีข้อยุติว่าเป็นราชการหรือไม่

ระเบียบการควบคุมการใช้รถราชการ บาง
ส่วนราชการมีระเบียบไว้รัดกุม แต่บางส่วนราชการ
ยืดหยุ่น และสำหรับส่วนราชการที่มีรถมากกับส่วน
ราชการที่มีรถน้อยก็ประสบปัญหาต่างกันออกไป

ข้าราชการ หลายคนยังไม่มีความตระหนักรู้
งานเพื่อส่วนรวม บางคนจึงฉวยโอกาสมีอำนาจใช้
รถราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่มีความ
ละอายหรือกลัวเกรงผู้ใด

เจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัดที่รับผิดชอบ
ชอบการใช้รถยนต์ มีความเคร่งครัดและอดุ้ม
อะล่วยแตกต่างกัน บางคนเห็นความสำคัญ แต่
บางคนธุระไม่ใช่ และบางคนแก้ง้อหาเหตุไปนาเอา
ตาไปไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ด้วย

ประชาชน ขาดความสนใจและเกรงเสีย
เวลาเปล่า เพราะคิดว่าคงไม่เกิดประโยชน์อะไร
จึงไม่ยอมเป็นหูเป็นตาให้กับทางราชการเท่าที่ควร

กล่าวโดยสรุปการใช้รถยนต์ของทางราชการ
จึงมีปัญหาหลายด้านทั้งระบบราชการ ตัวราชการ
ตลอดจนประชาชนทั่วไปยังไม่อยู่ในฐานะช่วยกัน
สนับสนุนการใช้รถของทางราชการตามที่ต้องการได้
ด้วยเหตุนี้คนทั่วไปจึงมองเห็นรถที่คำว่า “ใช้ใน
ราชการเท่านั้น” ในเวลาและสถานที่อันไม่สมควร

อยู่เสมอ ใครที่พบเห็นแม้จะแสดงใจ แต่ก็ต้อง
กลางแกลงใจว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรกัน ข้อ
ความที่ว่า “ใช้ในราชการเท่านั้น” จะเป็นเครื่อง
ยืนยันว่า มิได้ใช้ในเรื่องอันใดแน่ มอนหรือ เมื่อ
ไม่แน่ใจอย่างนี้ ก็ต้องยึดสุภาษิตแบบไทยๆ ทว่า
“พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” ปล่อยเลย
ตามเลขดีกว่า

ในฐานะที่เป็นข้าราชการ ผู้เขียนรู้สึกไม่
ค่อยสบายใจนักเมื่อเห็นรถประเภทนี้ในเวลาและ

สถานที่ไม่เหมาะสม เช่นจอดอยู่ที่สนามม้า สนาม
มวย หรือบริเวณแหล่งเจริญรมย์ต่างๆ ตั้งใจจะ
จดหมายเลข ยี่ห้อ เพื่อประกาศให้คนทั้งหลายรู้
ทั่วกัน แต่คิดว่าคงไม่เกิดประโยชน์อะไร เพราะ
วิธีการอย่างนี้เป็น การแก้ปัญหาปลายเหตุ มีแต่จะ
สร้างศัตรูให้กับตัวเอง เพราะคนทั้งหลายมองเห็น
เป็นเรื่องปกตึธรรมดา เรื่องของคนอื่นจะต้องไป
สนใจทำไมกัน ใครๆ ก็ใช้กันอย่างนั้นทั้งนั้น ส่วน
ราชการทั้งหลายต่างก็มีผู้บังคับบัญชารับผิดชอบอยู่
แล้ว จะต้องไปวุ่นวายกว่ากว่าอำนาจหน้าที่ของ
เขาทำไมเล่า ทางราชการจะสนใจเปลี่ยนแปลงแก้ไข

เป็นเรื่องของราชการ เราไม่เคยตรอนด้วย เชื่อแน่ว่าข้าราชการหลายคนคงจะคิดทำนองเดียวกัน

ปัญหาที่อยากเสนอให้พิจารณาคือ ในเมื่อบริหารราชการ ตัวข้าราชการ ตลอดจนประชาชนทั่วไปยังคงอยู่สภาพดังกล่าว การวางระเบียบการใช้รต ราชการ โดย เพียง แต่ เปลี่ยน แปลง ขั้ว ทะเบียนและเพิ่มข้อความให้รู้ว่าสำหรับใช้ใน ราชการ จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ หรือจะควรมีวิธีการอย่างไร จึงจะแก้ปัญหาได้ทั้งหมด

ผู้เขียนเชื่อว่าประเด็นที่น่ามาพิจารณาเกี่ยวกับการใช้รตราชการเพื่อแก้ปัญหาการใช้รตราชการ โดยเคร่งครัด เป็นเรื่องยากพอ ๆ กับการปราบคอร์รัปชันในวงข้าราชการ และสำหรับการเพิ่มข้อความ "ใช้ในราชการเท่านั้น" จะมีผลในทาง

ปฏิบัติก็เฉพาะระยะแรกที่ใช้ระเบียบนี้ เพราะเป็นเรื่องใหม่ที่ยังมีคนสนใจกันอยู่ แต่เมื่อวันเวลาล่วงเลยไป มีความซาชินมากเข้า มีการขอกเว้นไม่ต้องใช้ตราใช้เครื่องหมายเช่นรองของกรมสรรพากร รองของสำนักงานควบคุมอาหารและยา เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนข้อความเลื่อนลางไป ในที่สุดก็เข้ารูปรอยเดิมเหมือนก่อนจะคิดข้อความ "ใช้ในราชการเท่านั้น" นี้ได้ และอาจกลายเป็นว่าเมื่อเห็นรตประเภทนี้อยู่ที่ใดก็ตามแสดงว่าเป็นการใช้ในราชการเท่านั้น ปัญหากลับจะยิ่งหนักไปกว่าเดิมเสียอีก

การแก้ปัญหาใช้รตราชการ จึงแก้แต่เพียงเปลี่ยนแปลงขั้วและเติมข้อความให้รู้ว่าใช้ในราชการเท่านั้นไม่ได้ แต่ควรกำหนดมาตรการอื่นควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้รตราชการ ซึ่งไม่ควรจำกัดอยู่ที่รตชนิดเท่านั้น ทรัพย์สินอื่น ๆ ของทางราชการ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมแล้วสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินมากมาย ก็ควรเห็นความสำคัญและนำมาพิจารณาพร้อมกันด้วย

ส่วนจะกำหนดมาตรการในรายละเอียดอย่างไร อย่างไร ขอผลักดันไปคิดให้ละเอียดกว่านี้หน่อย แต่ที่น่าเรื่องนำมาเสนอ เพราะไม่ต้องการเห็นคำ "ใช้ในราชการเท่านั้น" ปรากฏบนทรัพย์สินอื่น ๆ ของทางราชการโดยปราศจากความหมายอีก.

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ท้ายเล่ม

พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๕ นับเป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่น่าสนใจและติดตามความเป็นไปอย่างขึง

ผลของการยุบสภาคือ คณะรัฐมนตรีผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการประจำกลายเป็นผู้รักษาการชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรุ่นใหม่ และมีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีบริหารราชการแผ่นดินเป็นการถาวรต่อไป

เป็นอันว่ากิจกรรมของสภาผู้แทนราษฎรต้องหยุดไว้ชั่วคราวก่อน

ถึงอย่างไรการยุบสภาก็ไม่ทำให้การปฏิบัติราชการของข้าราชการประจำต้องพลอยชะงักตามไปด้วย

ปัญหาอยู่ที่ข้าราชการประจำจะวางตัวให้เหมาะสมกับสภาพการเมืองของไทยได้เพียงใด

การดำรงความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการประจำเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานนับตั้งแต่มีการศึกษาวิชาบริหารงานบุคคล ทำอย่างไรข้าราชการประจำทั้งหลายจะหลีกเลี่ยงการช่วยเหลือพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งอย่างออกนอกหน้าได้

เรื่องนี้เป็นต้นตอของระบบพรรคพวกซึ่งเริ่มจากการให้กำนันสัญญาตอแทน แลกเปลี่ยนกันระหว่างสนับสนุนช่วยเหลือ กับตำแหน่งหน้าที่สำคัญของราชการประจำ ภายหลังได้รับการเลือกตั้งจนกระทั่งมีเสียงข้างมากจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศ

การชิงดีชิงเด่นในหมู่นักราชการประจำเพื่อขึ้นบันไดทองก็ต้องคอยจ้องหวั่นแหวะ

ความก้าวหน้าของข้าราชการประจำหลายคนก็คลุกคลีกับ พรรคการเมือง ก็มีตัวอย่างที่มองเห็นกัน

โจ่งแจ้งมาแล้ว

นอกจากนั้นขอบเขตของความเป็นกลางทางการเมืองก็ไม่ทราบว่าจะชัดเจนตรงไหน เพราะการเมืองของไทยยอมรับกันแล้วว่าไม่เหมือนประเทศใดในโลก

ข้อเท็จจริงที่จะเกิดขึ้นก็คือ คณะรัฐมนตรีผู้รักษาการซึ่งประกอบด้วยพรรคการเมืองต่าง ๆ สืบกว่าพรรคจะต้องบริหารราชการแผ่นดิน พร้อมกับหาเสียงเพื่อเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเวลาเดียวกัน

การใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินกับการหาเสียงเลือกตั้ง จึงเป็นเรื่องที่ต้องผสมผสานพร้อมกันไปอย่างเลี่ยงไม่ได้

ข้าราชการประจำกับความเป็นกลางทางการเมือง ควรเลิกผูกกันได้แล้วหรือยัง